

GUVERNUL ROMÂNIEI

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Programul Operațional pentru Pescuit, România

2007-2013

Acronime

AA	Autoritate de Audit
AM	Autoritate de Management
ANPA	Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
APDRP	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
BIM	Biroul Internațional de Muncă
CE	Comunitatea Europeană
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FSE	Fondul Social European
GAL	Grup de Acțiune Locală
GL	Grup Local
INS	Institutul Național de Statistică
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
NSM	Noi State Membre
NUTS	Nomenclatorul Unității Teritoriale Statistice
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PAC	Politica Agricolă Comună
PCP	Politica Comună pentru Pescuit
PIB	Produs Intern Brut
PND	Planul Național pentru Dezvoltare
PNDR	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PNS	Planul Național Strategic pentru Pescuit
PO/ POP	Program Operațional/ Program Operațional pentru Pescuit
TIC	Tehnologia Informației și Comunicării
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea Adăugată Brută
ZEE	Zona Economică Exclusivă

CUPRINS

1. Programul Operațional pentru Pescuit, România	6
2. Eligibilitatea geografică	6
3. Analiza	6
3. a. Descrierea generală a sectorului pescăresc din România	6
3. a. 1. 1. Pescuitul marin	8
3. a. 1. 2. Pescuitul în apele interioare	12
3. a. 1. 3. Acvacultura	15
3. a. 1. 4. Procesarea	18
3. a. 1. 5. Comercializarea	20
3. a. 1. 6. Zone pescărești	22
3. a. 2. Analiza regiunilor de Convergență și Non-Convergență	24
3. a. 3. EXPERIENȚA DOBANDITA DIN PROGRAMELE ANTERIOARE ÎN SECTORUL PESCĂRESC	24
3. b. Forțele conducătoare și tendințele de dezvoltare: analiza SWOT	25
3. c. Descrierea:	26
3. c. 1. Situației de mediu	26
3. c. 2. Egalitatea de șanse dintre femei și bărbați	29
3. d. Rezultatele analizei	30
4. Strategie la nivel de Program Operațional	32
4.1. Obiective generale ale Programului Operațional: o viziune strategică pentru sectorul pescăresc din România	32
4.2. Obiective specifice din sfera priorităților Programului Operațional	33
4.3. Calendarul și obiectivele intermediare	39
5. Rezumatul Evaluării ex-ante	41
6. AXELE PRIORITARE ALE PROGRAMULUI	44
6. a Coerența și justificarea axelor prioritare	44
6. b. Descrierea axelor prioritare	48
6. b. 1. Axa 1: Măsuri de adaptare a flotei de pescuit Comunitare	48
6. b. 2. Axa prioritară 2: Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	57
6. b. 4. Axa Prioritară 4: Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești:	77
6. b. 5 Axa Prioritară 5: Asistență tehnică	89
7. Prevederi financiare	92
8. Prevederi de implementare	93
8.1 Management	93
8.1.1 Cadrul general pentru implementarea Programului Operațional pentru Pescuit	93
8.1.2 Autoritatea de Management pentru Programul Operațional de Pescuit	96

8.2 Monitorizare și evaluare	97
8.2.1. Monitorizarea	97
8.2.2. Evaluarea	98
8.3 Management și control financiar	100
8.4 Informare și publicitate.....	105
8.5 Sistem unic de management al informațiilor	106

Introducere

Programul Operațional pentru Pescuit al României a fost elaborat de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, în conformitate cu articolul 17(3) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1198/2006 din 27 iulie 2006 privind Fondul European pentru Pescuit, în urma unui proces de consultare a agenților socio-economici, autorităților publice centrale și locale, sindicatelor, ONG-urilor și organizațiilor profesionale¹. În continuarea procesului început cu elaborarea Planului Național Strategic (PNS), au avut loc alte câteva întâlniri cu factorii interesați, Comisia Europeană și alți parteneri în vederea realizării Programului Operațional, cu contribuția grupurilor tematice de lucru înființate în acest scop.

Planul Național Strategic, pentru perioada 2007-2013, este în conformitate cu Politica Comună de Pescuit și politica de guvernare a României pentru dezvoltarea sectorului. Fondul European pentru Pescuit contribuie sub mai multe aspecte la implementarea Politicii Comune de Pescuit în România și a unei strategii specifice care a fost dezvoltată având ca punct de plecare strategia propusă de Planul Național Strategic.

Conform Regulamentului, acest Program Operațional a fost elaborat în așa fel încât contribuția financiară alocată prin Fondul European pentru Pescuit va completa sprijinul financiar acordat la nivel național, regional și local, integrându-se în prioritățile Comunității. Consistența asistenței provenite din Fondul European pentru Pescuit cu politicile, prioritățile și activitățile Comunității a fost verificată și asigurată prin utilizarea criteriilor de selecție pentru acțiunile ce vor fi finanțate. Complementaritatea Fondului European pentru Pescuit cu celelalte instrumente financiare comunitare a fost verificată sistematic: liniile de demarcare între instrumentele financiare sunt prezentate la nivelul fiecărei axe prioritare.

Acest Program cuprinde rezumatul fiecărei măsuri și prezintă indicatorii pentru realizarea obiectivelor.

¹ vezi în Anexa 1 lista partenerilor, organismelor consultate și un rezumat al procesului de consultare

1. Programul Operațional pentru Pescuit, România

2. Eligibilitatea geografică

Întreg teritoriul României este eligibil în cadrul "Obiectivului de Convergență". România va aplica sistematic pentru cel mai înalt nivel de finanțare în acest Program Operațional.

3. Analiza

România este o țară cu dimensiuni medii, având un teritoriu de 238.391 km². În 2005, populația țării era de 21.623.849 locuitori, iar densitatea medie a populației era de 90,7 locuitori/km². Există variații semnificative între densitatea populației din mediul rural (47 locuitori/km²) și cea din mediul urban (383 locuitori/km²).

Cele 41 de județe corespund nivelului statistic NUTS III în România. Disparitățile economice și sociale dintre regiuni, cât și în interiorul regiunilor de dezvoltare sunt în continuă creștere, iar reducerea acestora face obiectul politicilor structurale.

Tranziția de la o economie centralizată la economia de piață a implicat schimbări radicale ale cadrului instituțional și legal după anul 1990 în România. Economia a parcurs mai multe faze de recesiune și revenire, dar după 2000 s-a înregistrat o creștere susținută: între anii 2000-2005, creșterea anuală a PIB depășind în medie 5 %, pe fondul stabilității macroeconomice. Rata anuală a inflației în anul 2005 a fost de 8,6 %, fiind mai ridicată decât rata inflației în Zona Euro.

Între 2003 și 2005, numărul persoanelor ocupate a scăzut ușor, în vreme ce rata șomajului a crescut de la 7% la 7,2%. Cu toate acestea, se poate spune că rata șomajului este scăzută în comparație cu alte țări din regiune (NSM -10 și UE -15).

În concluzie, cu tot progresul realizat în ultimii ani, România se află încă în urma competitorilor europeni din punct de vedere al dezvoltării economice. Standardul puterii de cumpărare a fost doar o treime din media UE-25 în anul 2005, aproximativ 50% din media PIB/locuitor a noilor state membre.

Aceste valori scăzute arată că modificările structurale și de recuperare a decalajelor față de UE nu și-au atins nici pe departe potențialul. Procesul de convergență reală dintre România și UE trebuie susținut puternic prin reforme structurale.

3. a. Descrierea generală a sectorului pescăresc din România

3.a.1. Analiza situației naționale și/sau locale

România are la Marea Neagră o zonă economică exclusivă de 25 000 km² și o zonă de coastă de 250 km. Rețeaua hidrografică a României este de 843.710 ha, ceea ce reprezintă aproximativ 3% din suprafața totală a țării. Capacitatea de producție a sectorului piscicol românesc cuprinde: 400.000 ha lacuri naturale (inclusiv Delta Dunării) și lacuri de acumulare, 84.500 ha crescătorii piscicole, 15.000 ha pepiniere, 66.000 km de râuri, din care 18.200 km în zona montană și 1.075 km fluviul Dunărea.

Pescuitul și acvacultura au ocupat și ocupă încă un loc important între domeniile de interes național. Cu toate că sectorul piscicol a avut o contribuție mică la economia națională (PIB și VAB), importanța acestui sector este dată mai ales de rolul social pe care îl are pentru populațiile din zonele costiere (resursele financiare rezultate sprijină o parte semnificativă a populației), prin potențialul de resurse alimentare. Contribuie la protejarea zonelor umede și biodiversitatea speciilor din apele țării.

Ponderea pescuitului și pisciculturii în total VAB și PIB (%)

Tabelul nr.1

INDICATORI	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pescuit și piscicultură/ VAB	0,0058	0,0061	0,0043	0,0049	0,0047	0,0080	0,0063	0,006 2
Agricultură, vânătoare și silvicultură/VAB	16,21	15,15	12,51	14,97	12,75	13,02	13,89	9,58
Pescuit și piscicultură/ PIB	0,0051	0,0054	0,0038	0,0043	0,0042	0,0071	0,0056	0,005 4
Agricultură, vânătoare și silvicultură/PIB	14,38	13,34	11,07	13,37	11,42	11,56	12,40	8,46

*recalculate în prețuri curente 2004

Sursa: Calculații pe baza datelor din anuarul Statistic al României

Sectorul piscicol din România include activitățile de acvacultură, pescuit marin și pescuit în apele interioare, precum și activitățile de procesare și marketing. Cea mai importantă activitate este acvacultura în ape dulci, fiind urmată de pescuitul în ape interioare. Activitatea de pescuit în ape interioare este mai dezvoltată decât pescuitul costier de la Marea Neagră .

În perioada 1995-2005, producția piscicolă a României a suferit o scădere accentuată, de la 18.675 tone în 1998 la 13.352 tone în 2005. În 2005, producția piscicolă obținută a prezentat următoarea structură: acvacultura 7.284 tone (54,55%), pescuitul în ape interioare 4.042 tone (30,27%), pescuitul în Marea Neagră 2026 tone (15,17%). Cauzele scăderii producției piscicole, atât în apele dulci cât și în cele marine, au fost reprezentate de condițiile caracteristice stării de tranziție de la economia centralizată la economia de piață (investiții scăzute în acest sector) și instabilității cadrului instituțional și legal, în special cel privind proprietatea asupra terenului. Specificăm că aceste date pot fi incomplete datorită nivelului slab de organizare al lanțului comercial.

Disponibilul pentru consum pe piața internă a fost de 92.696,90 tone în anul 2005, în creștere cu 18,89% față de cel al anului 2004. Gradul de acoperire al consumului din producția internă a scăzut de la an la an, de la 24,31% în anul 2003 până la 14,40% în anul 2005. În ceea ce privește consumul de pește și produse din pește acesta era în anul 1989 mai mare de 8 kg/locuitor, dar a scăzut până la 2 kg în 1993 și apoi s-a înregistrat o tendință de creștere progresivă a acestuia până la 4,5 kg/loc în 2005.

La nivelul anului 2005, numărul total al angajaților din sector era de 6811, din care 633 (9,29%) persoane implicate în activitatea de pescuit marin, 2531 (37,16%) persoane în activitatea de pescuit în ape interioare, 2781 (40,83%) persoane în activitatea de acvacultură și 866 (12,71%) persoane în activitatea de procesare.

3. a. 1. 1. Pescuitul marin

În România, pescuitul marin se practică de-a lungul litoralului românesc, în zonele marine până la izobata de 60 m, datorită caracteristicilor navelor și autonomiei limitate a acestora.

- Încă din anul 1986, România a declarat unilateral Zona Economică Exclusivă (ZEE) la Marea Neagră, a cărei suprafață este de cca. 25.000 km², alături de țările riverane. În prezent, zona de pescuit a României la Marea Neagră, așa cum este stipulat în Convenția ONU privind dreptul mării, nu este încă delimitată. Din această cauză, navele de pescuit românești pescuiesc, de regulă, până la o distanță de 30 – 35 mile marine față de țarm.

Pescuitul cu traulul are un caracter sezonier și este legat de prezența peștelui în zonele de pescuit. În 2005, speciile predominante în Marea Neagră sunt specii de talie mică: șprot (73,39%), hamsie (7,60%), guvid (4,67%) și bacaliar (4,55%),.

O importantă zonă de pescuit este Rezervația Biosferei Delta Dunării, unde activitățile de pescuit cu traulere sunt interzise. De asemenea, în zona de coastă a Mării Negre, până la izobata de 20 m, este interzis pescuitul cu traulere. Singura activitate de pescuit permisă, este cea în care se folosesc echipamente fixe și plase.

În anul 2005, în cadrul activității de pescuit marin, erau angajate 633 de persoane (97% bărbați). Delimitarea pe categorii de vârstă este următoarea: 37,44% între 40-60 de ani, 58,93% între 20-40 de ani și 3,63% sub 20 de ani.

Flota

Capacitatea de pescuit a României la Marea Neagră, este de 439 de nave și ambarcațiuni (22 cu lungimi peste 12 m și 417 cu lungimi mai mici de 12 m), totalizând 2.604,86 tone (GT) și 8.691,79 kw, înscrise în Fișierul Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit.

Din cele 22 de nave cu lungimi de peste 12 m o parte nu au fost active în ultimii ani. Majoritatea vaselor sunt de același tip, cu o lungime de aproximativ 25 m. Aceste vase au fost construite în perioada anilor '80. Vârsta medie a acestor vase este de 20 de ani, iar materialul predominant din care sunt construite este oțelul. Vasele de pescuit la Marea Neagră au echipamente și instalații învechite, nu oferă siguranță în exploatare și nu corespund actualelor cerințe, lipsind instalațiile de gheață și de depozitare. Datorită tipului construcției și echipamentelor, aceste nave operează doar în condiții meteorologice favorabile.

- Majoritatea celor **13** nave care nu au mai activat recent, au fost construite în anii '80, fiind similare ca model. Aceste nave sunt incluse în Fișierul Navelor și fac parte din capacitatea de pescuit a României și ar putea practica pescuitul la un moment dat .
- De la desființarea Întreprinderii de Pescuit Oceanic, în 1993, toată flota de pescuit oceanic și-a încetat activitatea.

Pescuitul de coastă la scară mică este format din 417 bărci (tabel nr. 2), construite din fibră de sticlă sau lemn, 200 din acestea fiind dotate cu motoare de mică putere. Acest tip de pescuit nu este mecanizat practicându-se numai cu unelte staționare: taliene, ave, paragate și setci. Vârsta medie a acestor ambarcațiuni este de 15 ani.

Această flotă se află într-o stare de degradare accentuată și necesită îmbunătățirea siguranței, condițiilor de muncă și facilităților de debarcare.

Principalele specii capturate de aceste ambarcațiuni sunt cele de talie mică (șprot, hamsie și bacaliar).

Numărul pescarilor implicați în această activitate este de aproximativ 500.

Tabelul nr. 2. Flota la Marea Neagră

Tip	Număr	Tonaj total	Putere totală (kW)
Vase cu lungimea ≥ 12 m	22	2056,26	5884,69
Vase cu lungimea < 12 m	417	548,6	2807,1
TOTAL	439	2604,86	8691,79

(Proveniența datelor : Registrul Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit)

Producția

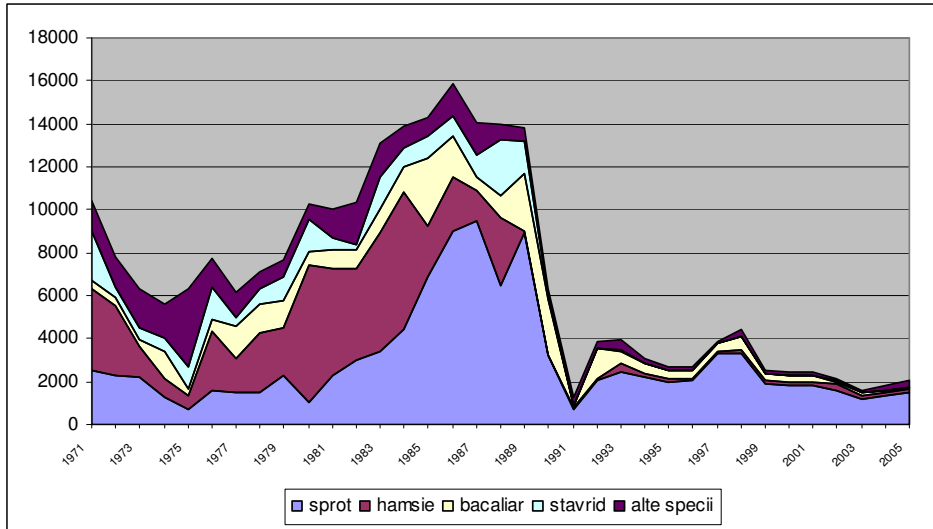
Capturile înregistrate în Marea Neagră au scăzut de la 16.000 de tone în anii 80 la aproximativ 2.000 de tone în prezent. Situația s-a îmbunătățit ușor din 2003, înregistrându-se o creștere de la 1.612 tone în 2003 la 2.026 de tone în 2005. Cantitatea de calcan înregistrată în anul 2005 a fost de 40 de tone.

Mai mult de 70% din capturi sunt efectuate de traulere, restul fiind capturi provenite din pescuitul la scară mică.

În anul 2004, partea României din totalul capturilor la Marea Neagră, a fost de 0,4% (sursa: FAO FishStat). Aproximativ trei sferturi din capturile traulerelor constau în șprot, care din lipsa facilităților de stocare este debarcat ca șprot sărat. Această specie dominantă are o valoare mică, generând venituri reduse, fapt ce a limitat realizarea de noi investiții.

Capturile de șprot rămân cu mult sub potențialul maxim calculat de institutele de cercetare (alte specii fiind astfel disponibile și în cantități suficiente), deoarece navele nu sunt echipate cu unelte de pescuit specifice, în majoritatea cazurilor. De aceea, în ciuda problemelor generale legate de resursele acvatice la Marea Neagră, nu se poate spune că flota României nu va fi în echilibru cu oportunitățile de pescuit. De asemenea, faptul ca traularea de fund este interzisă ca și toate felurile de traulări în apropierea țărmlui, sprijină ideea că flota operează într-o manieră durabilă.

Figura 1. Capturile la Marea Neagră, 1971 - 2005

Sursa datelor : FAO FishStat

Echipamentele: porturile de descărcare și uneltele de pescuit

În România nu există porturi pescărești specializate, iar navele de pescuit marin trebuie să folosească porturile comerciale pentru debarcări. Navele de pescuit în Marea Neagră, folosesc **ca porturi de debarcare**, porturile Mangalia, Constanța și Sulina. Nici unul dintre aceste porturi nu are facilități specifice de debarcare, stocare și vânzare a produselor pescărești, sau de întreținere a navelor și asigurare cu apă, combustibil și gheață. Instalațiile existente nu mai asigură siguranța la bord și nu întrunesc cerințele de consum și siguranța hranei. Infrastructura pentru puncte de descărcare, depozitare și locațiile de primă vânzare, lipsește în România.

Există tipuri diferite de **unelte de pescuit**, active și pasive, folosite în România. Echipamentele de pescuit folosite la Marea Neagră sunt învechite. Uneltele fixe de pescuit includ echipamentele pentru capturarea, în special, a speciilor ce migrează spre locuri de reproducere și hrană (paragate, setci). Pescuitul activ este efectuat cu traule pelagice.

Investiții în flota de la Marea Neagră nu au mai fost făcute din 1990. Flota la Marea Neagră necesită îmbunătățiri privind siguranța la bord, condițiile de lucru, igiena, calitatea produselor, eficiența energetică și selectivitatea.

În vederea realizării cerințelor Directivei MARPOL (33/2005), România intenționează să-și modernizeze flota de pescuit în sesul stocării la bord a tuturor deșeurilor în vederea prevenirii poluării de toate tipurile. Prevederile Convenției Internaționale pentru prevenirea poluării de către nave (MARPOL 73/78) vor fi astfel respectate. România va lua în considerare pentru flota sa, 4 anexe ale acestei Convenții și anume: Anexa I – Reguli pentru prevenirea poluării cu hidrocarburi, Anexa 4 – Reguli pentru prevenirea poluării cu

ape uzate de la nave, Anexa 5 – Reguli pentru prevenirea poluării cu gunoi de la nave, Anexa 6 – Reguli pentru prevenirea poluării atmosferei de către nave.

Analiza SWOT – Pescuitul marin

Punctele tari și oportunitățile includ:

- Existența resurselor pescărești
- Tradiție în pescuitul marin
- Cererea pe piață a produselor din pește

Punctele slabe și riscurile includ:

- Nivelul scăzut al infrastructurii și echipamentelor: porturi pescărești, cheiuri, facilități de depozitare, de întreținere etc.
- Starea degradată a flotei de pescuit
- Produsele nu răspund cerințelor pieței
- Organizarea deficitară a producătorilor
- Control inadecvat în exploatarea resurselor
- Competiția cu alți producători din UE pe produse specifice
- Degradarea mediului

Concluzii

România trebuie să-și adapteze flota de pescuit în așa fel încât să existe un echilibru durabil între capacitatea de pescuit și resursa accesibilă și disponibilă. Cererea de piață trebuie luată mai bine în considerare. Oprirea temporară sau permanentă a activității navelor de pescuit, ar putea permite României să își ajusteze efortul de pescuit în concordanță cu Politica Comună de Pescuit. România dorește să mențină un nivel minim al numărului de nave („minimum vitalis”), care ar fi estimat la 12–13 nave moderne și performante. Flota de pescuit trebuie înnoită și modernizată pentru satisfacerea nevoilor pieței, fără creșterea presiunii asupra resurselor naturale. Acțiunile viitoare trebuie întreprinse pentru îmbunătățirea siguranței pe mare, întreținerea flotei și o mai bună distribuție a capturilor în stare proaspătă.

Privind pescuitul la scară mică este necesară modernizarea ambarcațiunilor în scopul îmbunătățirii siguranței navigației și a condițiilor de păstrare a capturilor la bord. Trebuie înființate și modernizate locurile de debarcare.

3.a.1.2. Pescuitul în apele interioare

Pescuitul comercial în apele interioare a realizat o producție de 4000 tone în 2005. Este practicat pe Dunăre, Delta Dunării, complexul de lacuri Razim-Sinoe, lacuri de acumulare. Pescuitul în apele interioare este practicat, în special, ca o activitate principală și permanentă, realizată de pescarii tradiționali, dar în unele cazuri este un mod de existență pentru persoanele care nu au un venit suficient din alte activități. Punctele principale sunt Fluviul Dunărea și Delta lui.

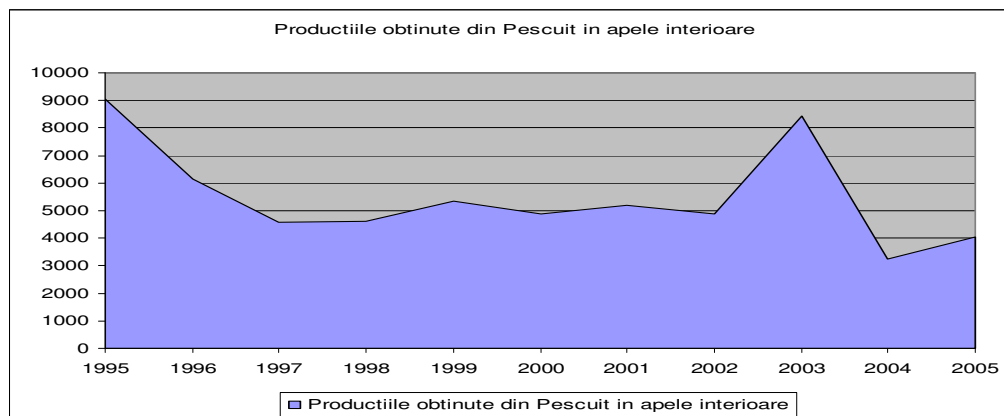
Activitatea de pescuit este practică în baza unor permise sau licențe. Mai mult de 2500 de muncitori din sectorul de pescuit (din care 98% sunt bărbați) pescuiesc în apele interioare din România, folosind 2256 de bărci înregistrate. Acestea sunt înregistrate în Fișierul Navelor care este administrat de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Pescuitul este practicat cu unelte fixe sau în derivă, folosind bărci mici din lemn. În apele interioare nu se practică pescuitul mecanizat.

În ceea ce privește ocuparea pe grupe de vârstă, situația la sfârșitul anului 2005, se prezintă astfel: grupa de vârstă între 40-60 ani a înregistrat un număr de 523 persoane (20,66%), grupa de vârstă între 20-40 ani a înregistrat un număr de 1937 persoane (76,53%) și grupa tinerilor sub 20 ani a înregistrat un număr de 71 persoane (2,81%).

Tabel nr 3. Situația bărcilor din Delta Dunării și de pe Dunăre

Zona	Număr	Tonajul total	Total puterea motor (kW)
Dunăre	1.333	1.715,76	2.144,46
Delta Dunării	923	670,25	2.882,94
TOTAL	2.256	2.386,01	5.027,40

* Sursa: Fișierul navelor din cadrul ANPA

* Sursa: ANPA

Datele înregistrate arată o producție anuală de aproximativ 5000 de tone, atingând totuși cantitatea maximă de 9000 de tone în 1995 și în 2003. Oricum aceste cifre ar trebui luate în considerare ținându-se cont și de braconaj.

Principalele specii capturate în anul 2005 din apele interioare au fost: carasul (47,44%), plătica (14,37%), scrumbia (11,55%), crapul (5,05%), babușcă (4,40%), somn (2,50%), șalău (2,82) și știucă (2,60). Producția obținută din pescuitul în apele interioare a fost de 4.042 tone, reprezentând doar 44,67% din captura înregistrată în anul 1995. Oricum, aceasta reprezintă o creștere de 24,18% comparativ cu anul precedent (2004).

- Există dubii că o cantitate importantă din captura de pește provenit din pescuitul din apele interioare nu este înregistrată. Pescuitul sportiv realizează de asemenea o anumită cantitate de captură care nu este înregistrată în statisticile oficiale.

În ciuda faptului că navigația poate fi destul de dificilă, **locurile de debarcare** sunt puține și neechipate de-a lungul fluviului Dunărea și în Delta Dunării. Există 83 de locuri de debarcare, 36 în Delta Dunării și 47 de-a lungul Dunării. Doar 16 locuri de debarcare în Delta Dunării și 5 de-a lungul Dunării corespund standardelor sanitare-veterinare. Restul de 62 de locuri de debarcare au nevoie de modernizare și echipare. În ultimii ani, noi depozite și facilități de procesare au fost construite dar muncitorii din sectorul pescăresc nu au facilitățile necesare pentru transportul capturilor. Aceste servicii, care conduc la o creștere a valorii adăugate, sunt realizate de cei care comercializează aceste produse pescărești.

Analiza SWOT – pescuit în apele interioare

Principalele puncte tari și oportunități sunt:

- Existența resurselor piscicole exploatabile
- Tradiție în pescuit (bărci, îndemânare, unelte)
- Prezența unor suprafețe semnificative de ape
- Cerere pentru produsele pescărești
- Diversitatea speciilor disponibile în apele interioare

Punctele slabe și riscurile sunt:

- Nivelul scăzut al siguranței (locurile de debarcare)
- Vechimea flotei
- Produsele nu sunt în concordanță cu cererea pieței
- Slaba organizare a producătorilor
- Control inadecvat asupra exploatării resurselor
- Degradarea mediului

Concluzii

Vârsta echipamentelor și lipsa facilităților de pregătire, condiționare și procesare a peștelui, îngreunează transportul capturilor de pește din apele interioare către o piață care nu este locală. Este necesară modernizarea bărcilor în vederea creșterii siguranței navigației și îmbunătățirea condițiilor de conservare a produselor din pește la bordul navei. Facilitățile pentru siguranța și debarcarea capturilor, din punctele de debarcare, trebuie stabilite sau modernizate. Sunt de asemenea necesare facilități pentru creșterea calității produselor înainte de vânzarea acestora, dar și canale de distribuție mai bune, cât și promovarea produselor provenite din pescuitul în apele interioare.

3.a.1.3. Acvacultura

În România structura producției din acvacultură este dominată de ciprinide, reprezentând aproximativ 85% din producția totală, urmate de păstrăv, șalău, știucă, somn și sturioni de apă dulce (15%).

Sistemul tradițional folosit în acvacultura românească este extensiv sau semi-intensiv, bazat în principal pe creșterea ciprinidelor în policultură. În prezent majoritatea bazinelor sunt degradate, având în vedere că în ultimii 15 ani nu s-au realizat măsuri de întreținere a acestora. O mare parte din suprafețele amenajate pentru acvacultură nu sunt corespunzătoare pentru această activitate, mai ales pentru faptul că nu au fost adaptate la cerințele unui proces de producție performant.

- Un motiv este procesul lent de privatizare, unde situația incertă a proprietății a împiedicat realizarea de investiții în acest sector. Oricum, în ultima perioadă, bazinele din multe zone au fost privatizate sau concesionate pe o perioadă mai lungă de timp și se așteaptă o evoluție cât mai curând.

Există 100.000 ha amenajate pentru activitățile de acvacultură în România, structurate astfel: 84.500 ha ferme de creștere, 15.500 pepiniere și 25 ha ferme de păstrăvi.

Totalitatea **fermelor piscicole** sunt înscrise în Registrul Unităților de Acvacultură, ținut de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, care emite licențele de acvacultură. În anul 2005 erau înregistrate 381 întreprinderi care desfășurau activități de acvacultură, din care 166 aveau și pepiniere. În 2005, erau angajate în activitatea de acvacultură 2.781 de persoane (din care 90% bărbați), care reprezintă peste 40% din totalul forței de muncă din sectorul pescăresc din România.

- S-au înregistrat 601 persoane (21,61%) între 40 – 60 de ani, 2.161 persoane (77,71%) între 20 – 40 de ani și 19 persoane (0,68%) sub 20 de ani.

La sfârșitul anului 2005, **producția din acvacultură**, înregistrată oficial a fost de 7.248 tone, care reprezintă 54,55% din producția totală piscicolă. Aceasta reprezintă doar o mică parte din producția înregistrată la sfârșitul anilor 1980, care era de 50.000 tone. În ultimii ani, producția înregistrată din acvacultură a scăzut de la 9.042 tone în 2003 la 8.056 tone în 2004 și a continuat să scadă la 7.284 de tone în 2005.

România intenționează să susțină dezvoltarea acvaculturii pentru a acoperi cererea de pe piață și de a crește exportul într-un mediu internațional din ce în ce mai competitiv.

Pentru a realiza acest lucru este necesară modernizarea capacităților de producție existente. De asemenea sunt luate în considerare și investițiile în infrastructura specifică (acvacultura tradițională în sistem extensiv) dar și introducerea de noi specii. O atenție deosebită i se va acorda transferului și utilizării de noi tehnologii și know-how.

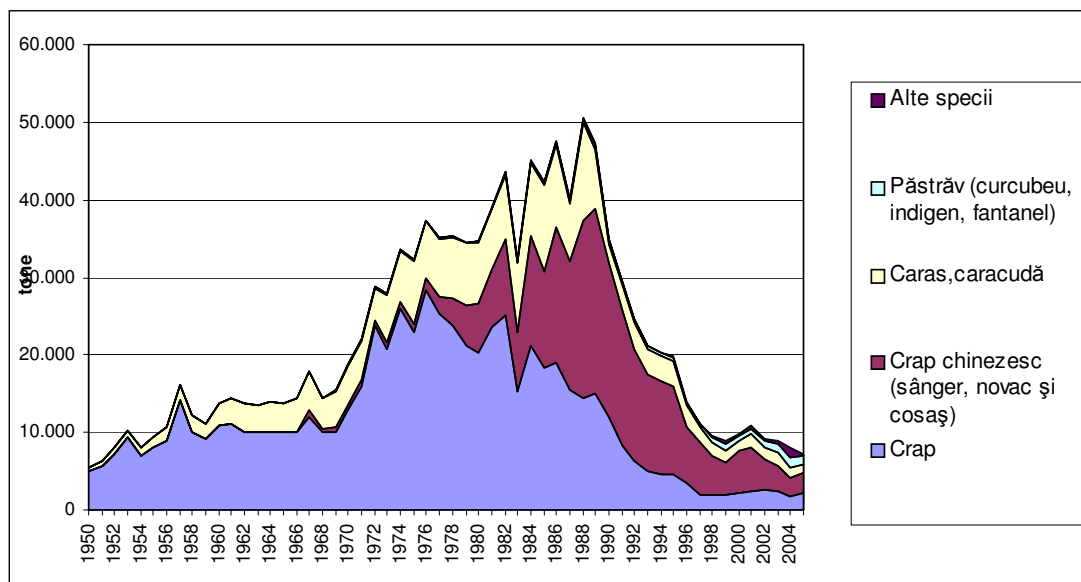
Producția de **păstrăv** a avut o evoluție crescătoare, astfel încât în 2005, ea a atins 14% din cantitatea totală și 24% din valoarea întregii producții din acvacultură. De asemenea și producția altor specii este în creștere printre care și cea de sturioni.

În ceea ce privește acvacultura intensivă a **sturionilor** (specii cu o valoare adăugată ridicată pe piață) perspectiva dezvoltării acesteia este promițătoare având în vedere condițiile de producție, condițiile de mediu și perspectiva pieței. În prezent sunt cinci producători și producția este estimată la 500 tone pe an. Acest tip de acvacultură pentru sturioni, păstrăvi, calcan și alte specii locale are potențial de creștere.

În prezent, aproape că nu există **acvacultură marină** în România, cu toate că unele studii sugerează că există interes în dezvoltarea acestui sector.

- În conformitate cu Directiva 79/923/EEC privind calitatea apei pentru moluște, de-a lungul litoralului românesc al Mării Negre au fost identificate patru zone pretabile pentru cultura midiilor.

Figura 2: Producția de acvacultură din România, 1950 - 2005

Sursa: FAO FishStat

Analiza SWOT – Acvacultură

Principalele puncte tari și oportunități sunt:

- Existența bazinelor și a infrastructurii
- Personal calificat
- Existența speciilor locale cu valoare ridicată (sturioni, calcan,...)
- Populația este familiarizată cu produsele
- Există apă de calitate, disponibilă în zonele de munte

- Există o cerere internă în creștere pentru pește și produse din pește
- Potențial pentru dezvoltarea acvaculturii marine
- Potențial pentru dezvoltarea turismului rural și a ecoturismului
- Existența unor zone naturale protejate adecvate reproducerii și hrănirii peștilor

Punctele slabe și riscurile includ:

- Procesul de privatizare a terenului este incomplet
- Schimbări în preferințele consumatorilor
- Competiția cu produsele importate
- Atractivitatea limitată a sectorului pentru investitori
- Echipamente tehnice insuficiente și instalații învechite
- Slaba organizare a producătorilor
- Diversitatea produselor este scăzută iar valoarea adăugată este mică
- Degradarea mediului

Concluzii

Producția de pește cu valoare și calitate ridicată, așa cum sunt sturionii, are oportunități bune de dezvoltare și trebuie stimulată în locul unei simple creșteri a producției de specii tradiționale. O creștere a valorii adăugate prin procesare și comercializare apare ca o oportunitate, la fel ca și diversificarea către noi specii (sturioni, calcan, moluște,...), dar și către turism și activități corelate, cum ar fi amenajarea bazinelor piscicole pentru pescuitul sportiv.

Dezvoltarea acvaculturii tradiționale în România trebuie să încerce să reducă posibilul impact negativ sau să intensifice efectele pozitive asupra mediului și orientarea către speciile cu bună desfacere pe piață.

Pentru o evaluare mai detaliată privind oportunitățile de dezvoltare a acvaculturii se va realiza un studiu amănunțit al sectorului și un master plan pe termen lung pentru dezvoltarea acvaculturii, luând în considerare obiectivele Strategiei pentru o dezvoltare durabilă a acvaculturii europene (COM 2002).

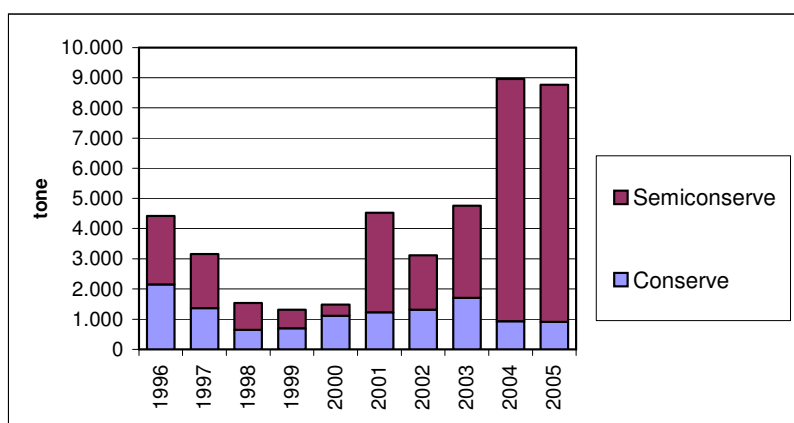
3.a.1.4. Procesarea

Până la sfârșitul anilor 80, România a avut o importantă industrie de procesare a peștelui. În anii 90, industria de procesare a peștelui și-a încetat practic activitatea. Aceasta a fost determinată probabil, în parte, de reducerea accentuată a producției ca urmare a încetării activității flotei de pescuit, și parțial de preferințele consumatorilor pentru produsele noi importate pe care companiile românești nu le pot oferi pe piață.

Ca o consecință, produsele străine au câștigat o mare parte din piața produselor procesate din România. În ultimii ani câteva companii românești au început să ofere produse moderne iar producția internă, în special produsele semi-preparate, a început să crească din nou. Majoritatea materiei prime este importată, macroul și heringul fiind cele mai comune specii.

În prezent există 56 de întreprinderi în industria de procesare a peștelui. În 2005, erau angajați în industria de procesare 866 de persoane (58% femei).

Figura 3: Dezvoltarea producției de conserve și semi-conserve, 1996 - 2005

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din Fig. 3 se poate observa o scădere a producției de pește procesat până în anul 2000 și o creștere semnificativă în perioada 2004-2005. Această creștere a producției a fost determinată în special de noile unități construite după 2000 și de modernizarea unor unități mai vechi prin programul SAPARD. Având în vedere absorbția destul de mare a fondurilor SAPARD în perioada 2005-2006, pentru activitatea de procesare și marketing, se poate presupune că și capacitatea de producție din procesare a fost extinsă și/sau semnificativ modernizată. Având în vedere că standardele de igienă ale UE vor deveni obligatorii, vor avea loc modernizări în toată țara.

Datorită lipsei profitabilității, nu este folosită în prezent nici măcar jumătate din capacitățile de conservare pentru produse preparate și semipreparate.

Dezvoltarea capacității de producție nu este susținută de dezvoltarea sectorului primar de producție din România, având în vedere că principalele specii folosite în procesare sunt **specii marine importate**, în special macrou și hering. Importurile constau în principal în pește congelat (macrou, hering, șprot, cod de Alaska, bacaliar, sardine și anșoa). Speciile locale procesate sunt crap (90% din peștele local procesat), păstrăv, șalău, știucă, somn și biban.

Analiza SWOT - Procesare

Principalele puncte tari și oportunități sunt:

- Cerere pentru produsele procesate
- Personal tehnic calificat
- Forță de muncă relativ ieftină

Punctele slabe și riscurile sunt:

- Nerespectarea standardelor UE în unele părți ale industriei de procesare
- Accesul dificil la împrumuturile bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor
- Investiții insuficiente
- Dependență în asigurarea materiei prime din import
- Slaba organizare a producătorilor

Concluzii

Prin programul SAPARD s-a finanțat construirea de noi unități de procesare, a căror capacitate de producție nu poate acoperi cererea pieței, fiind necesare noi investiții. Diversitatea produselor procesate din pește este încă destul de limitată.

Principala oportunitate de dezvoltare este realizarea unor produse piscicole „moderne”, de calitate ridicată și solicitate de consumatori, de exemplu produse din pește care sunt ușor de preparat și consumat. Acest segment a determinat creșterea cantității de pește procesat în ultimii ani. Acest potențial se regăsește în special în sectorul produselor semi-preparate, dar nu atât de mult în producția de conserve care stagnează, mai mult sau mai puțin, în cea mai mare parte a Europei. Este posibil ca și produsele din pește congelat să aibă o bună desfacere pe piață, dar acest lucru trebuie verificat printr-un studiu de specialitate.

În particular, pescuitul costier la scară mică, pescuitul în apele interioare și acvacultură, creșterea valorii adăugate prin procesare, comercializarea directă și unele activități de aprovizionare, reprezintă o oportunitate pentru producătorii primari.

Provocările pentru sector sunt reprezentate de continuarea procesului de adaptare a sectorului românesc de procesare și comercializare a peștelui la standardele UE și dezvoltarea produselor care nu sunt doar competitive cu produsele importate pe piața națională (unde producătorii români au avantajul că pot să realizeze mai ușor produse care să corespundă gustului și preferințelor locale), dar să și găsească cumpărători și în alte țări, atâta timp cât forța de muncă din România este ieftină și face această industrie foarte competitivă.

3.a.1.5. Comercializarea

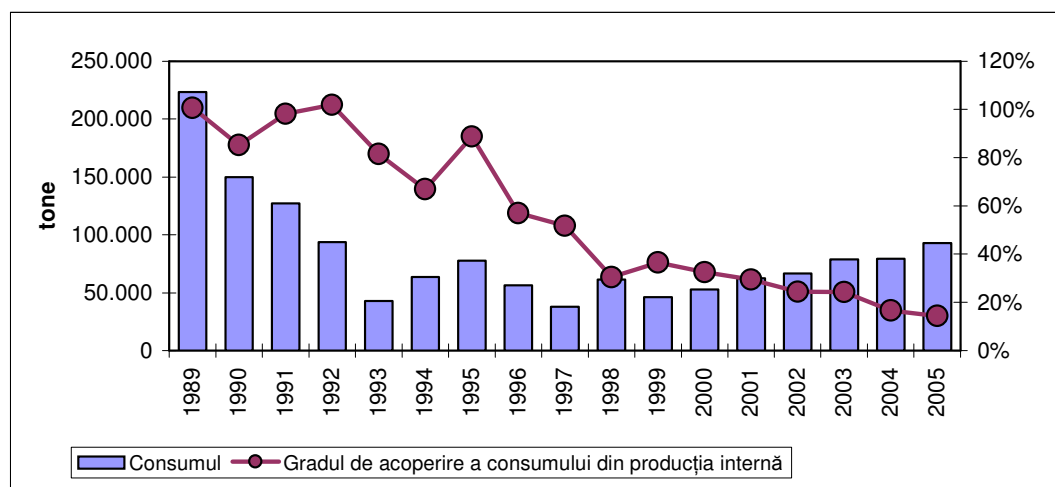
Consumul de pește înregistrat a scăzut de la mai mult de 8 kg/locuitor/an în 1989 la un minim de 2 kg/locuitor/an în perioada 1993 – 1999. De atunci a început să crească iar și a atins valoarea de 4,5 kg/locuitor/an în 2005, care încă este printre cele mai mici valori din UE. O categorie largă de produse este disponibilă pe piața românească, reflectând o schimbare în preferințele consumatorilor către noi specii și noi forme de prezentare (filetat, decapitat, eviscerat).

În 1989 producția piscicolă din România acoperea 96% din consumul intern. Producția de pește a țării a avut un declin constant până când s-a stabilizat. Ca rezultat, România a trecut din poziția în care își asigura necesarul pieței interne din producția de pește proprie la situația în care producția internă a României acoperă doar 14,4% în 2005 din consumul intern (vezi figura de mai jos).

Această diferență este acoperită prin import. Exportul de pește și produse din pește a scăzut continuu din 1989 și România suferă din cauza **balanței comerciale negative**, în fiecare an. Între 2001 și 2005, volumul mediu al exportului a fost doar de 693,37 tone/an, în timp ce în fiecare an s-au importat 60.336,40 tone.

- În concordanță cu datele provenite de la MADR, importul a crescut cu 22,19%, de la 65.604 tone în 2004, la 80.160,60 tone în 2005, în timp ce exportul a crescut doar cu 4,60% de la 779,80 tone în 2004, la 815,70 tone în 2005.

Figura 4: Consumul de pește și cota parte din producția internă, 1989 - 2005

Sursa: FAO FishStat (1989-2004) / PNS (2005)

Acest deficit în producția națională comparat cu consumul de pește poate fi interpretat ca un potențial pentru dezvoltarea sectorului piscicol din România.

Comerțul cu pește și produse din pește de pe piața internă este determinat de fermele piscicole, fabricile de procesare, importatori, vânzătorii en-gros și comercianți. **Promovarea produselor piscicole** este făcută de unitățile de procesare prin mass-media și expoziții realizate împreună cu produsele agricole. Nu există centre de primă vânzare și canalele de distribuție nu sunt dezvoltate. Produsele piscicole sunt distribuite în principal prin producători și importatori și mai puțin prin intermediari specializați ajungând în final la consumatori prin intermediul super-marketurilor și a magazinelor specializate.

Analiza SWOT – Comercializare

Principalele puncte tari și oportunități sunt:

- Cerere pentru produse procesate
- Potențial pe piață pentru specii și produse noi de pește

Punctele slabe și riscurile sunt:

- Producția nu este în concordanță cu așteptările pieței
- Lipsa unei piețe en-gros de pește
- Lipsa centrelor de primă vânzare și a echipamentelor de condiționare
- Slaba organizare a producătorilor
- Diversitate redusă a produselor din pește
- Promovare insuficientă a produselor din pește

Concluzii :

Piața românească pentru pește și produsele din pește este în dezvoltare dar există puține legături între piață și producătorii primari din România.

Creșterea consumului produselor din pește reprezintă o necesitate. Aceasta trebuie realizată prin reducerea dependenței de importuri și creșterea acoperirii din producțiile piscicole locale pe piața internă.

Este necesară adaptarea comercializării produselor pescărești la așteptările pieței: specii noi, produse semi-preparate, produse de calitate, în perspectiva asigurării trasabilității. Este de asemenea nevoie de o monitorizare mai bună a pieței, în scopul anticipării evoluției acesteia și adaptarea în consecință a capacității de producție.

3. a. 1. 6. Zone pescărești

Fluviul Dunărea, cu lunca inundabilă și Delta Dunării, au făcut ca, până la mijlocul secolului trecut, pescuitul din apele interioare să fie cea mai importantă activitate pentru locuitorii acestor zone. Alte zone mai includ și coasta Mării Negre și alte suprafețe restrânse în zonele montane.

Începând cu anul 1950, s-a produs un declin al pescuitului în apele interioare, conducând la scăderea capturilor și a numărului de locuri de muncă. Investițiile importante de-a lungul Dunării au transformat zona umedă în suprafață agricolă și au redus potențialul pentru pescuit.

Cu toate acestea, în Delta Dunării pescuitul rămâne cea mai importantă activitate, urmată de creșterea oilor și a vitelor și agricultura tradițională. Deși nu există date oficiale, sunt cca. 1500 de pescari din aproximativ 15.000 de locuitori ai Deltei Dunării. Delta Dunării este una din puținele zone din Uniunea Europeană care depinde într-adevăr de pescuit, deoarece numărul populației ce depinde de activitatea de pescuit este în creștere.

Delta Dunării este situată la gurile de vărsare ale Dunării în Marea Neagră, fiind unul dintre cele mai extinse ținuturi umede din lume și are un multiplu statut internațional de arie protejată. Prin urmare, activitățile economice vor fi permise doar în afara zonelor protejate.

Numărul mare de persoane implicate în activitatea de pescuit în apele interioare, mai puțin Delta Dunării, nu este comparabil cu cel al pescarilor din oricare alt stat membru al UE.

În **zona de coastă a Mării Negre** o parte a populației are ca activitate tradițională pescuitul, dar datorită lipsei infrastructurii specifice, a stării precare a bărcilor și uneltelor de pescuit, producția provenită din pescuitul marin a scăzut semnificativ, determinând și scăderea veniturilor pescarilor .

Densitatea localităților este destul de redusă, pescarii locuind în Năvodari, Corbu - Vadu, Ovidiu, Agigea, Lazv, Costinești, Tuzla, Mamaia, 2 Mai- 23 August, Constanța, Mangalia, Eforie Sud și Nord, Limanu, cel mai mare număr de pescari regăsindu-se însă în sudul litoralului.

Potențialul turistic al acestei zone este deosebit, având în vedere și faptul că de aici a pornit prin apostolul Andrei creștinismul în România, iar siturile istorice de la Adamclisi - Monumentul Trofeum Traiani, Cetatea Capidava, Cetatea Histria lângă lacul litoral Sinoe, cetatea Tomis, Callatis, printr-o promovare susținută, pot atrage un număr important de turiști care vor contribui la diversificarea activităților pentru comunitățile de pescari.

O altă oportunitate de dezvoltare pentru aceste zone este reprezentată de pescuitul recreativ. Există 200.000 de membri ai asociațiilor de pescari sportivi în România. Pescuitul recreativ reprezintă o activitate practică în timpul liber sau chiar un sport, și numărul pescarilor este în creștere în fiecare an.

Analiza Swot – Zone pescărești

Principalele puncte tari și oportunități sunt:

- Zone locale cu o tradiție veche în pescuit
- Resurse naturale excepționale

- Potențial pentru dezvoltarea turismului

Punctele slabe și riscurile sunt:

- Slaba diversificare a activităților economice în zonele pescărești
- Lipsa tradiției în cooperarea dintre partenerii locali
- Valoare adăugată scăzută a produselor pescărești
- Lipsa programelor de dezvoltare locală
- Migrația populației spre zone mai dezvoltate din punct de vedere economic

Concluzii:

În România există comunități importante care depind de pescuit. Potențialul de dezvoltare al zonelor pescărești este valorificat prin implementarea de strategii integrate de dezvoltare locală.

Zonele pescărești vor fi delimitate ulterior prin planurile strategice integrate prezentate de grupuri.

Lipsa experienței anterioare (dezvoltarea parteneriatelor, planificarea strategică) cu privire la procedurile de dezvoltare locală trebuie avută în vedere în procesul de pregătire a implementării măsurii.

3.a.2. Analiza regiunilor de Convergență și Non-Convergență

Întreg teritoriul României este eligibil în cadrul "Obiectivului de Convergență".

3.a.3. Experiența dobândită din programele anterioare în sectorul pescăresc

Până la sfârșitul anului 2006, **Programul SAPARD** a inclus sectorul pescăresc în prioritățile sale:

- 22 de proiecte, în valoare de 28 mil. euro, au fost finanțate în cadrul măsurii 1.1. Procesare,
- 51 de proiecte în valoare totală de 11.5 mil. euro au fost finanțate în cadrul măsurii 3.4. Acvacultura.

Totuși, până la sfârșitul anului 2005, fondurile propuse pentru acest sector au fost în majoritate neutilizate. Analiza situației arată faptul că au fost 4 cauze principale care au condus la aceasta :

- proceduri administrative prea birocratice, cu multe structuri instituționale implicate, prin urmare un proces decizional îndelungat;
- lipsa informațiilor și a publicității către potențialii investitori ;
- programul SAPARD a luat în considerare numai o parte a sectorului, respectiv acvacultura (măsura 3.4.) și procesarea (măsura 1.1.);
- investitorii, în special cei din domeniul acvaculturii, nu au putut furniza procentul cerut de 50% din fonduri private, datorită statutului juridic neclar al terenurilor. Băncile nu au oferit împrumuturi în absența unui statut clar al terenurilor.

Implementarea Planului Național Strategic în România, în special prin intermediul FEP, trebuie să ia în considerare aceste puncte slabe care trebuie revizuite de administrația română.

3. b. Forțele conducătoare și tendințele de dezvoltare: analiza SWOT

Forțele conducătoare și tendințele de dezvoltare au fost prezentate în capitolele anterioare și sunt sintetizate în următoarea analiză SWOT.

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Resursele exploatabile de pește • Tradiție a pescuitului marin • Tradiție în pescuit (bărci, abilități, unelte) • Suprafețe mari de luciu de apă bazine amenajate și infrastructura în acvacultură • Personal tehnic calificat (pescari, lucrători în acvacultură și procesare) • Ape de calitate disponibile în zonele montane • Cerere de produse procesate • Forță de muncă relativ ieftină • Zone cu tradiție îndelungată în pescuit 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut al infrastructurii și echipamentelor: porturi pescărești, de stocare, de întreținere • Starea degradată a flotei de pescuit • Nivel scăzut al siguranței (locurile de debarcare) • Echipamente tehnice insuficiente și instalații învechite în acvacultură • Statut incert al proprietății terenurilor • Unele sectoare ale industriei de procesare nu sunt aliniate la standardele UE • Producția nu este în concordanță cu așteptările pieței • Slaba organizare a producătorilor • Control inadecvat asupra exploatării resurselor • Diversitate scăzută a produselor și valoarea adăugată mică • Lipsa unei piețe de pește en-gros • Lipsa centrelor de primă vânzare și a echipamentelor de condiționare • Promovare insuficientă a produselor pescărești • Diversificarea scăzută a activităților economice în zonele pescărești
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • Cerere internă de pește și produse din pește în creștere • Perspectivă bună a pieței pentru speciile și produsele noi din pește • Resurse naturale excepționale • Diversitatea speciilor existente în apele interioare • Consumatori interni familiarizați cu produsele • Potențial pentru dezvoltarea acvaculturii marine • Potențial pentru agroturism și ecoturism • Zone naturale protejate adecvate pentru hrănirea și reproducerea peștelui 	<ul style="list-style-type: none"> • Competiția pe piața Uniunii Europene pentru produsele specifice • Degradarea mediului • Schimbări în preferințele consumatorilor • Competiția cu produsele importate • Lipsa de interes pentru sector a noilor investitori • Acces limitat la creditele bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor • Dependența de materia primă importată • Lipsa tradiției în cooperarea dintre partenerii locali • Migrația populației spre zone mai dezvoltate din punct de vedere economic

3. c. Descrierea:

3. c. 1. Situației de mediu

În acest capitol va fi prezentată situația generală de mediu a României care are legătură cu pescuitul. Elementele cheie cu privire la situația de mediu care sunt relevante pentru Programul Operațional pentru Pescuit sunt prezentate în detaliu în Raportul de mediu, realizat în conformitate cu Regulamentul privind evaluarea strategică de mediu. Acest raport prezintă și evaluarea impactului asupra mediului a Programului Operațional pentru Pescuit.

Implementarea Programului Operațional pentru Pescuit va ține cont de cerințele Directivei Cadru privind Apa (2000/60/EC).

Situația de mediu în zonele pescărești:

1. Marea Neagră

Apele Mării Negre sunt alcătuite dintr-o mixtură de ape dulci din marile râuri ale Europei și ape sărate din Marea Mediterană. În ceea ce privește substanțele organice și alți poluanți, numai Dunărea aduce reziduuri din cele zece țări traversate. Litoralul Mării Negre este important pentru pescuit, dar în același timp o zonă balneoclimaterică, unde au fost construite mai multe stațiuni cunoscute.

De-a lungul litoralului românesc are loc un proces de eroziune, cu intensitate diferită, în funcție de regiune. Procesul de eroziune este mai pronunțat în zona Deltei Dunării și mai scăzut în sectorul centru-sud al litoralului românesc. O altă cauză care contribuie la eroziune este reducerea fluxului de sedimente aduse de Dunăre.

Până în anii 1990, în jur de 20 specii erau de interes comercial, dar astăzi, pescuitul comercial cu traulul se bazează pe 5-6 specii marine de mici dimensiuni : șprotul (aproximativ 75% din captura totală), hamsia (7,60%), bacaliarul (4,55%) sporadic și stavridul.

2. Râuri și lacuri

În România sunt multe lacuri – în jur de 3500 – multe dintre ele fiind cele mici și numai 1% sunt mai mari de 1 km². Cele mai importante sunt lacurile generate de fostele lagune ale Mării Negre (Razim 425 km², Sinoe 171 km²) și lacurile formate de-a lungul Dunării (Oltina 22 km², Brateș 21 km²), la care se adaugă și lacurile-iazurile artificiale create la Porțile de Fier. Sunt și câteva lacuri glaciare situate în Munții Carpați. Calitatea apei, monitorizată în 2003, a fost în general bună.

Lungimea râurilor importante în România e de 22.569 km. Potrivit Raportului asupra stării mediului 2004 calitatea apei a fost în general bună, cu un procentaj scăzut al sectoarelor de râu cu apă degradată. O comparație cu monitorizarea realizată în 1989 evidențiază o ameliorare semnificativă a calității apei.

3. Dunărea

Dunărea este al doilea fluviu ca mărime din Europa cu o lungime de 2.850 km și cu un bazin hidrografic de 817.000 km². Din punct de vedere al compoziției chimice, apa Dunării a fost încadrată, în 2003, în clasa de calitate II (stare bună), arătând o îmbunătățire a tuturor indicatorilor (produse uleioase, pesticide organo-clorinate, cererea de oxigen chimic). Din 1950, politica axată pe îndiguirea fluviului pentru a reduce riscul inundațiilor și pentru a furniza pământ pentru agricultură, a condus la câteva rezultate negative: îngustarea albiei Dunării, a crescut riscul inundațiilor, pământul destinat agriculturii nu aduce venituri prea mari fermierilor, iar pescuitul a scăzut dramatic.

Îndiguirea a redus în același timp și nivelul de sedimente duse către Marea Neagră, modificând astfel peisajistica deltei și crescând riscul eroziunii țărmului. Se pare că această politică nu mai este aplicată fiind înlocuită de o politică a inundațiilor controlate în anumite zone.

Arii protejate

Responsabilitatea pentru ariile protejate aparține Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului. Comisia pentru Monumentele Naturii a Academiei Române este autoritatea științifică care răspunde de conservarea naturii și a ariilor protejate. România a ratificat Convenția de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, în 1993.

În România, suprafața totală a ariilor protejate este de cca. 2,02 mil.ha, acoperind aproximativ 8,48% din suprafața țării. Aceasta cuprinde următoarele tipuri de arii protejate (statutul acestor zone și nivelul lor de protecție sunt variabile):

- 55 Rezervații științifice (111.277 ha)
- 12 Parcuri Naționale (304.730 ha)
- 234 Monumente Naționale (7.705 ha)
- 617 Rezervații Naturale (204.355 ha)
- 13 Parcuri Naturale (728.272 ha)
- 3 Rezervații ale Biosferei (664.446 ha)

Ariile NATURA 2000 sunt definite în legislația națională din anul 2000 iar cele 28 Arii de Protecție Specială Avifaunistică, ce acoperă 21.052 ha, în 2004. Unele dintre aceste zone, mai ales Delta Dunării, se suprapun cu zonele de pescuit.

Delta Dunării este situată la gurile de vărsare ale Dunării în Marea Neagră, fiind unul dintre cele mai întinse ținuturi umede din lume în stare naturală și având un triplu statut de protecție internațional: Sit al Patrimoniului Natural Universal recunoscut de UNESCO, Zonă Umedă de Importanță Internațională din 1990 (conform Convenției asupra zonelor umede, Ramsar, Iran, 1971) și Rezervație a Biosferei în cadrul Programului "Omul și Biosfera".

Pescuitul este principala ocupație, fiind urmată de creșterea oilor și a vitelor și de agricultura tradițională. În Delta Dunării sunt delimitate trei categorii de zone funcționale : zone strict protejate (506 km²), zone tampon (2.233 km²) și zone economice, inclusiv localitățile (3.061 km²). Conceptul de rezervație a biosferei nu exclude activitățile umane realizate prin metode prietenoase față de mediu, compatibile cu măsurile de conservare și protecție a acestor zone.

Alte zone protejate importante pentru pescuit sunt:

- Rezervația Marină Vama Veche – 2 Mai, are a suprafață de 5.000 ha de-a lungul a 7 km de coastă, între localitatea 2 Mai și granița cu Bulgaria și a fost propusă ca sit în rețeaua de arii protejate NATURA 2000.
- Parcul Natural Porțile de Fier, cu o suprafață de 117.855 ha din care 9.250 ha luci de apă (amenajare hidrotehnică)
- Parcul Natural Balta Mică a Brăilei care din 17.523 ha cuprinde 5.756 ha luci de apă. În plus Balta Mică a Brăilei este și sit Ramsar.

Situațiile de mediu relevante pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Un rezumat al situațiilor de mediu identificate la momentul actual și care sunt relevante pentru Programul Operațional pentru Pescuit, sunt:

- în ultimii ani, calitatea apelor din râuri și lacuri s-a îmbunătățit;
- calitatea apei fluviului Dunărea este la un nivel acceptabil, exceptând accidentele și deversările poluante;
- îndiguirea cursului Dunării pentru a preveni inundațiile și a recupera pământul pentru agricultură a avut un impact negativ asupra habitatelor și stocurilor de pești; o nouă strategie de mediu este preconizată pentru a reface zonele umede și a permite inundarea controlată a anumitor zone; astfel, vor fi create noi oportunități de dezvoltare a zonelor respective;
- cele doua baraje de la Porțile de Fier care au fost construite pentru a produce electricitate ieftină au indus două consecințe nedorite: migrarea în amonte a peștilor, în special a sturionilor, a fost obstrucționată iar sedimentele purtate de Dunăre nu mai ajung pe litoralul Mării Negre în aceeași cantitate ca în trecut;
- Delta Dunării este o zonă vulnerabilă declarată rezervație tip biosferă și include numeroase situri NATURA 2000; apele sale sunt considerate a avea un nivel acceptabil al calității; biodiversitatea Deltei Dunării este un bun important ce ar trebui protejat;
- Marea Neagră este o mare închisă, cu o ecologie specifică; numai 5-6 specii pelagice de mici dimensiuni sunt capturate în mod curent de flota românească în cantități semnificative. Un număr mic de alte specii sunt de interes economic, dar se află în afara zonei de acțiune a flotei românești, cu vasele și echipamentele actuale.
- Litoralul Mării Negre este supus unui proces de eroziune datorat reducerii cantității de sedimente transportate de Dunăre.

România încă mai adăpostește unele specii sălbatice care au dispărut din centrul și vestul Europei. De asemenea, Delta Dunării este o rezervație tip biosferă cu un număr enorm de animale sălbatice, păsări, pești și floră ce constituie un patrimoniu important al României și UE.

Acest Program Operațional a luat în considerare majoritatea recomandărilor din Raportul SEA. Cu toate acestea recomandările privind crearea de recifuri artificiale în Marea Neagră (care sunt prevăzute în Regulamentul privind Fondul European pentru Pescuit) nu au fost introduse.

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile a fost consultat cu privire la acest Program Operațional și și-a dat Avizul printr-o scrisoare oficială pe 23 iulie 2007.

3. c. 2. Egalitatea de șanse dintre femei și bărbați

Prin punerea în aplicare a Fondului European pentru Pescuit, statele membre vor promova egalitatea dintre bărbați și femei, precum și principiului egalității șanselor.

Legislația națională, în primul rând Constituția României, afirmă egalitatea de șanse între cetățenii ei.

Strategia Comunitară privind egalitatea de șanse între femei și bărbați are cinci obiective:

- 1) egalitatea în viața economică;
- 2) participarea egală la procesul decizional;
- 3) egalitatea în viața socială;
- 4) egalitatea în viața civilă;
- 5) schimbarea rolurilor tradiționale și depășirea stereotipurilor dintre sexe.

Principalele instrumente pentru realizarea acestor obiective sunt :

- aplicarea planurilor pentru egalitatea dintre sexe;
- introducerea legislației specifice problematicii egalității de șanse;
- abordarea integratoare a egalității între sexe, cu scopul de a produce schimbări structurale ale societății.

În sectorul de pescuit, totalul forței de muncă este de 6.811 persoane, din care 5.954 bărbați și 857 femei.

Tabelul nr.4. Situația forței de muncă din sectorul pescăresc pe sexe 2005 în România

SITUATIA FORTEI DE MUNCA PE SEXE -2005-

SUB-SECTOR	BARBATI	%	FEMEI	%	TOTAL
ACVACULTURA	2495	89.72	286	10.28	2781
PESCUIT MARIN	614	97.00	19	3.00	633
PESCUIT IN APE INTERIOARE	2480	97.98	51	2.02	2531
PROCESARE	365	42.15	501	57.85	866
TOTAL SECTOR	5954		857		6811
%		87.42		12.58	100.00

(Sursa: ANPA)

Așa cum rezultă din tabelul de mai sus, numărul cel mai mare de femei lucrează în sectorul de procesare, unde reprezintă aproximativ 58% din forța de muncă, urmat de sectorul de acvacultură, sectorul de pescuit pe ape interioare și sectorul de pescuit marin.

În cadrul Programului Operațional pentru Pescuit se va acorda atenție promovării principiului egalității de șanse între femei și bărbați.

În special, parteneriatele locale realizate în cadrul axei 4 vor avea în vedere o echilibrare a raportului dintre persoanele de ambele sexe. O reprezentare importantă a tinerilor va fi de asemenea luată în considerare.

3. d. Rezultatele analizei

Având în vedere situația actuală a sectorului piscicol, se impune modernizarea și susținerea financiară a restructurării, în vederea asigurării unei politici pescărești durabile în România. Această restructurare necesită implementarea unui număr de acțiuni ce au ca scop menținerea pescuitului durabil și creșterea competitivității sectorului.

Următoarele rezultate cheie din analiză vor sta la baza elaborării strategiei Programului Operațional, care va fi prezentată în secțiunea următoare.

Pescuitul marin

România trebuie să-și adapteze flota de pescuit în așa fel încât să existe un echilibru durabil între capacitatea de pescuit și resursa accesibilă și disponibilă, în concordanță cu Politica Comună de Pescuit.

Cererea de pe piață trebuie luată mai bine în considerare .

Pescuitul în apele interioare

Este necesară modernizarea bărcilor și infrastructurii în vederea creșterii siguranței navigației și îmbunătățirii condițiilor de conservare a produselor pescărești la bordul navei. Sunt necesare facilități pentru creșterea calității produselor înainte de vânzarea acestora dar și canale de distribuție mai bune, cât și promovarea produselor provenite din pescuitul în apele interioare.

Acvacultura

Producția de pește cu valoare și calitate ridicate, așa cum sunt sturionii, are oportunități bune de dezvoltare și trebuie urmărită în locul unei simple creșteri a producției de specii tradiționale. O creștere a valorii adăugate prin procesare și comercializare apare ca o oportunitate, la fel ca și diversificarea către noi specii (sturioni, calcan, moluște,...), dar și către turism și activități corelate, cum ar fi amenajarea bazinelor piscicole pentru pescuitul sportiv.

Procesarea

Principala oportunitate de dezvoltare este realizarea unor produse din pește cu o calitate ridicată și cu o cerere mare pe piață. În particular, pescuitul costier la scară mică, pescuitul în apele interioare și acvacultura, creșterea valorii adăugate prin procesare, comercializare directă și unele activități de aprovizionare, reprezintă o oportunitate pentru producătorii primari. O provocare pentru sector este reprezentată de continuarea procesului de adaptare a sectorului românesc de procesare și comercializare a peștelui la standardele UE.

Comercializarea

Creșterea consumului la produsele din pește reprezintă o necesitate. Aceasta trebuie realizată prin reducerea dependenței de importuri și creșterea ponderii producției piscicole

locale pe piața internă. Este de asemenea nevoie de o monitorizare mai bună a pieței, în scopul anticipării evoluției acesteia și adaptării în consecință a capacității de producție.

Zone pescărești

În România există mai multe zone unde comunități locale importante depind de pescuit. Potențialul de dezvoltare al acestor zone se bazează pe implementarea unei strategii locale de dezvoltare integrată, de către un parteneriat local public-privat.

4. Strategie la nivel de Program Operațional

Strategia propusă pentru Programul Operațional al României se bazează pe trei elemente complementare și interconectate:

- Ajută la realizarea Planului Național Strategic pentru Pescuit adoptat de România în Mai 2007;
- Ia în considerare analiza SWOT realizată de autoritățile care se ocupă de programare;
- Ajută la îndeplinirea obiectivelor prevăzute în articolul 4 din Regulamentul FEP.

Evaluarea ex-ante prezentată în capitolul 5 a verificat coerența dintre obiectivele stabilite la nivelul PO cu PNS-ul și Regulamentul FEP.

4.1. Obiective generale ale Programului Operațional: o viziune strategică pentru sectorul pescăresc din România

Viziunea strategică exprimată în Planul Național Strategic pentru Pescuit este următoarea: *“Un sector piscicol competitiv, modern și dinamic, bazat pe activități durabile de pescuit și acvacultură care ia în considerare aspectele legate de protecția mediului, dezvoltarea socială și bunăstarea economică.”*

În baza principalelor concluzii ce au reieșit în urma analizei, un element important al viziunii strategice îl reprezintă și promovarea calității vieții.

Următorii **indicatori de impact** pot măsura îndeplinirea acestei viziuni strategice:

- Creșterea competitivității sectorului (creșterea valorii adăugate, creșterea productivității)
- Locurile de muncă create sau menținute în cele trei sub-sectoare (flota Mării Negre, acvacultură și pescuit în apele interioare) precum și în industria de procesare și în zonele pescărești
- Adaptarea capacității de pescuit

Programul operațional contribuie la realizarea acestei viziuni strategice. Programul operațional este principala sursă financiară, dar nu este singurul instrument de care dispun autoritățile române pentru a urmări realizarea acestei viziuni și reglementarea sectorului pescăresc. Realizarea viziunii strategice va necesita eforturi suplimentare ce depășesc aria de acoperire ce poate fi realizată prin FEP.

- Spre exemplu este importantă finalizarea procesului de privatizare a terenului.
- Îndeplinirea strategiei poate fi de asemenea realizată prin utilizarea altor instrumente ale comunității. "Liniile de demarcare" între Programul Operațional pentru Pescuit și celelalte instrumente financiare sunt prezentate în Capitolul 6. .

Deoarece ia în considerare situația specifică a sectorului pescăresc din România, prezentarea strategiei nu corespunde strict cu structura axelor prioritare a FEP. Însă, această structură va fi respectată în Capitolul 6, unde va fi prezentat conținutul măsurilor.

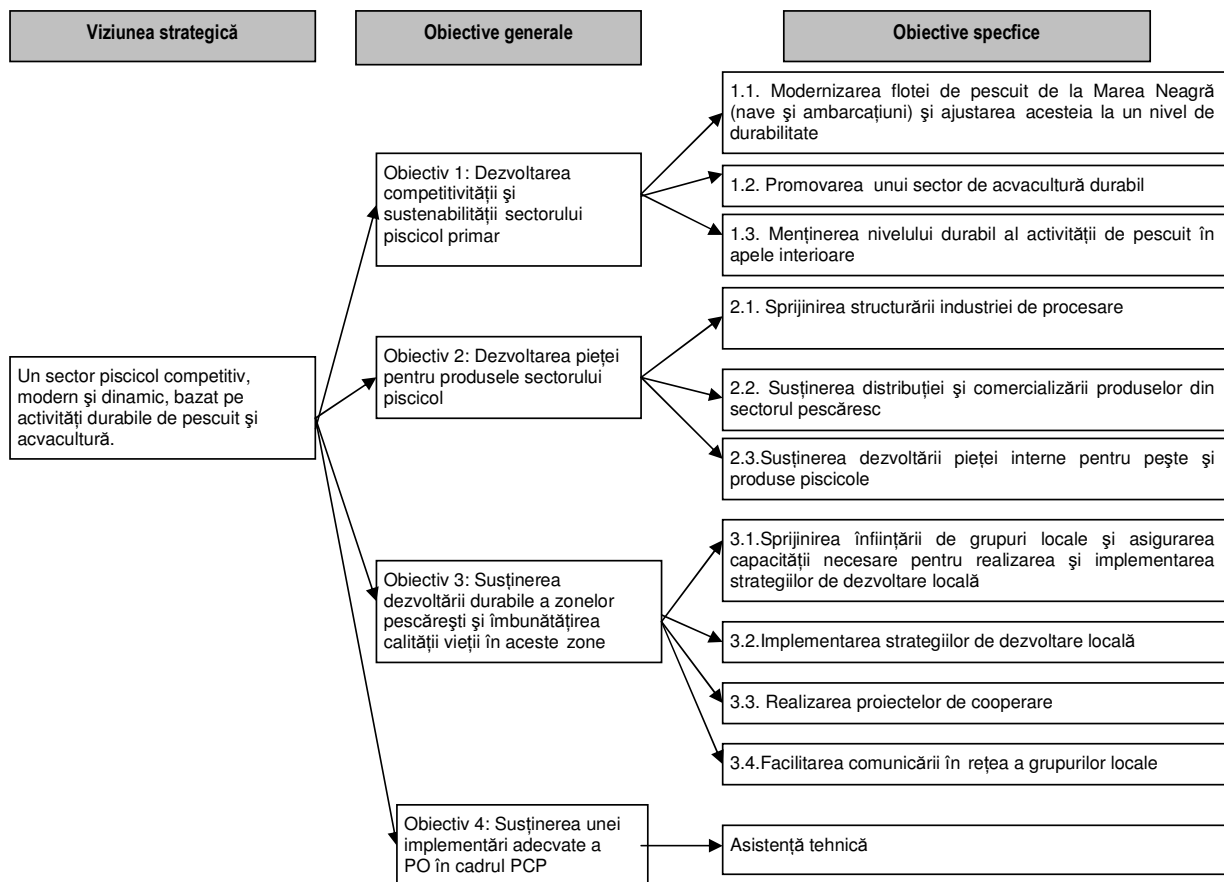
4.2. Obiective specifice din sfera priorităților Programului Operațional

Pentru a contribui la îndeplinirea viziunii strategice, Programul operațional a stabilit patru obiective generale:

- Dezvoltarea competitivității și durabilității sectorului piscicol primar
- Dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol
- Susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone
- Susținerea unei implementări adecvate a PO în cadrul PCP

În această secțiune sunt prezentate, împreună cu obiectivele specifice care le susțin, rezultatele preconizate ce arată mai clar obiectivele de atins. Atingerea acestor rezultate ar trebui să aibă impactul scontat din punct de vedere al competitivității, creării de locuri de muncă și durabilității sectorului.

Grafic nr. 1. Viziune strategică, obiective generale și obiective strategice

Obiectiv 1: Dezvoltarea competitivității și durabilității sectorului piscicol primar

Sectorul piscicol este prezentat în acest context ca producție primară de pește, incluzând în unele cazuri o prelucrare primară după capturarea peștilor. Procesarea ulterioară este inclusă în cadrul sprijinului pentru comercializare în următorul capitol deoarece urmărește îmbunătățirea produselor pentru a răspunde așteptărilor pieței.

Trei obiective specifice sunt incluse pentru acest prim obiectiv.

1.1. Modernizarea **flotei de pescuit de la Marea Neagră** (nave și ambarcațiuni) și ajustarea acesteia la un nivel de durabilitate. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Reglarea dimensiunii și modernizarea flotei de pescuit
- Modernizarea flotei de pescuit la scară mică
- Îmbunătățirea igienei, siguranței și condițiilor de lucru
- Îmbunătățirea abilităților pescarilor

Următoarele măsuri ale FEP vor contribui la atingerea acestui obiectiv specific:

- Măsura 1.1.: Ajutor public pentru încetarea permanentă a activităților de pescuit
- Măsura 1.2.: Ajutor public pentru oprirea temporară a activităților de pescuit
- Măsura 1.3.: Investiții la bordul navelor și selectivitate
- Măsura 1.4.: Micul pescuit costier
- Măsura 1.5.: Compensații socio-economice pentru managementul flotei comunitare
- Măsura 3.1.: Acțiuni colective
- Măsura 3.3.: Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi

1.2. Promovarea **unui sector de acvacultură durabil**

Sectorul de acvacultură va fi susținut pentru a-și moderniza activitățile și pentru a-și adapta produsele conform cererilor pieței. Rezultatele scontate sunt următoarele:

- Reabilitarea bazinelor de pescuit unde este cazul
- Dezvoltarea de noi activități (acvacultură organică, noi specii)
- Dezvoltarea procesării la scară mică, în cadrul unităților de acvacultură

Următoarele măsuri ale FEP vor fi folosite pentru a contribui la acest obiectiv specific:

- Măsura 2.1. Investiții productive în acvacultură
- Măsura 2.2. Măsuri de acva-mediu
- Măsura 2.3. Măsuri de sănătate publică
- Măsura 2.4. Măsuri de sănătate a animalelor
- Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing

1.3. Menținerea nivelului durabil al activității de **pescuit în apele interioare**

Pescuitul în apele interioare va fi modernizat și implementarea lui conferă siguranță pescarilor. Rezultatele scontate sunt următoarele:

- Îmbunătățirea siguranței și a condițiilor de lucru pentru pescarii din apele interioare,
- Modernizarea ambarcațiunilor și a uneltelor de pescuit

Următoarele măsuri din FEP vor fi utilizate pentru a promova acest obiectiv:

- Măsura 2.5.: Pescuitul în apele interioare
- Măsura 3.3.: Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi

Obiectiv 2: Dezvoltarea pieții pentru produse din sectorul piscicol

Dezvoltarea pieței pentru produsele pescărești necesită intervenții bazate pe procesarea produselor și pe comercializarea acestora. Pentru a recăpăta o cotă de piață bună pentru produsele din sectorul piscicol din România, trebuie îmbunătățită calitatea produselor (distribuția de produse primare, procesare), și trebuie asumat efortul de promovare.

Trei obiective specifice sunt prevăzute pentru acest al doilea obiectiv.

2.1. Sprijinirea modernizării și structurarea **industrii de procesare**

Modernizarea industriei de procesare va fi continuată și se va acorda ajutor pentru o organizare mai eficientă a acestui sector. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Modernizarea și adaptarea facilităților de procesare
- Crearea de organizații reprezentative de producători prin restructurarea sau fuziunea organizațiilor existente

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing
- Măsura 3.1. Acțiuni colective

2.2. Susținerea **distribuției și comercializării produselor din sectorul pescăresc**

Se impune stabilirea unei mai bune legături între produsele piscicole din România și cererea de pe piață. Pentru aceasta trebuie să înțelegem mai bine evoluțiile pieței și adaptarea produselor în mod corespunzător. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Crearea unei piețe en-gros și/sau o bursă de pește
- Calitatea sporită și trasabilitatea produselor
- Crearea unui observator al pieței românești de produse pescărești

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing
- Măsura 3.4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare

2.3. Susținerea dezvoltării pieței interne pentru pește și produse piscicole

Studiul a arătat că există un consum mediu de produse pescărești extrem de scăzut în România. Există nevoia de a realiza campanii de promovare pentru a stimula dezvoltarea pieței. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Creșterea consumului de produse pescărești
- Orientarea consumatorilor spre produse ecologice și/sau spre noi specii

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 3.4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare

Obiectiv 3: Susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone

Pescuitul a cunoscut un declin în România în ultimii 15 ani, și comunitățile locale din zonele tradiționale de pescuit au nevoie de ajutor pentru a moderniza infrastructura pescărească locală, pentru a realiza diversificarea activităților economice și pentru îmbunătățirea calității vieții în aceste zone.

Patru obiective specifice sunt exprimate pentru îndeplinirea acestui obiectiv.

3.1. Sprijinirea înființării Grupurilor Locale

Dezvoltarea locală este un nou mod de abordare în România, iar actorii locali dispuși să se angajeze în acest tip de proiecte vor avea nevoie de susținere înainte de a le implementa. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Actorii locali dobândesc abilitățile necesare pentru a înființa și a conduce Grupurile Locale
- Parteneriatele public-privat sunt înființate pentru elaborarea și implementarea strategiilor locale
- Strategii locale integrate de dezvoltare sunt elaborate în zonele pescărești.

Următoarea măsură din FEP va fi folosită pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 4.1. Selectarea Grupurilor Locale, respectiv sub-măsura 4.1.a. Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-privat și elaborarea strategiei locale integrate de dezvoltare

3.2. Implementarea de **strategii de dezvoltare locală** integrate în zonele pescărești

Odată create, Grupurile Locale vor avea posibilitatea de a aloca fonduri pentru implementarea strategiilor lor de dezvoltare locale. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Îmbunătățirea calității vieții în micile comunități pescărești
- Economia locală este mai diversificată și generează o mai mare valoare adăugată la nivel local
- Resursele locale sunt mai bine folosite și protejate
- O nouă formă de administrare se va aplica pentru dezvoltarea durabilă a economiei locale

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 4.1. Selectarea Grupurilor Locale, respectiv sub-măsura 4.1.b. Sprijin pentru implementarea strategiilor locale integrate.

3.3. Realizarea **proiectelor de cooperare**

Anumite Grupuri Locale pot necesita unirea forțelor cu alte grupuri pentru a realiza proiecte de cooperare. Rezultatul preconizat este următorul:

- Proiectele de cooperare naționale sau transnaționale se realizează atunci când este creată o masă critică mai mare

Următoarea măsură din FEP va fi folosită pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 4.2. Sprijin pentru acțiunile de cooperare între Grupurile Locale

3.4 Facilitarea **comunicării în rețea** a Grupurilor Locale

Crearea rețelei este o componentă importantă a dezvoltării locale ce va fi furnizată ca un serviciu grupurilor locale. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Comunicarea în rețea stimulează schimbul de idei
- Acțiunile inovatoare sunt identificate, valorificate și promovate

Va fi creată rețeaua pentru sectorul piscicol din România, care va face parte din rețeaua europeană.

Următoarea măsură din FEP va fi folosită pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 5.1 Asistență tehnică

Obiectiv 4: Susținerea unei implementări adecvate a PO în cadrul PCP

Implementarea Programului operațional va solicita dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice implicate în realizarea programului. Asistența tehnică va fi disponibilă pentru a susține acest proces.

Rezultatele preconizate la acest nivel sunt următoarele:

- O documentație completă cu privire la procedurile tuturor structurilor implicate în implementarea programului, este disponibilă
- Capacitatea de administrare a fost sporită mai ales în ceea ce privește aspectele legate de PCP / implementarea FEP.

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 5.1. Asistență tehnică

4.3. Calendarul și obiectivele intermediare

Tabelele următoare prezintă obiectivele stabilite în cadrul fiecărei axe prioritare, incluzând și delimitările dintre obiectivele stabilite pentru anul 2010 și 2013. Datele de bază prezentate sunt cele aferente anului 2007 sau cele mai recente date disponibile.

Axa 1

Indicatori	Punctul de plecare 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Reducerea capacității flotei prin oprirea temporară sau permanentă a activității navelor: <ul style="list-style-type: none"> • GT • kW 	2.604,86 tons 8.691,79 kW	20% 15%	20% 15%
Gradul de modernizare a flotei de pescuit	0	- 50% din navele de pescuit - 40% din flota pescuitului la scara-mica	- 80% din navele de pescuit - 70% din flota pescuitului la scara-mica
Puterea motoarelor înlocuite și micșorarea puterii totale (exprimată în kW)	0 kW	2.800 (20% din totalul puterii instalate)	8.400 kW (60% din totalul puterii instalate)
Nr. pescarilor instruiți	0	300	600

Axa 2

Indicatori de producție	2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Cantitatea produsă în acvacultură	7248 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin procesare	8768 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin pescuitul în apele interioare	4000 tone (2005)	5.000	6.000
% din proiecte care obțin producții prietenoase cu mediul	0	10%	15%
Creșterea profitului (MEUR)	Acvacultură: 10.883	Acvacultură: +25% Procesare: +20%	Acvacultură: +50% Procesare: +50%
Valoarea adăugată pe muncitor în acvacultură	700 Euro/an	+10%	+20%

Axa 3

Indicatori de rezultat	Stadiul inițial - anul 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Numărul de porturi marine modernizate	0	1	3
Numărul de adăposturi la Marea Neagră	0	3	5
Numărul de locuri de debarcare la Marea Neagră	0	3	5
Pregătirea grupurilor de pescari și fermieri (nr. cursuri pregătire)	0	7	15
Organizații de producători Asociații de producători	90	20	5
Creșterea consumului mediu de pește	4,5 kg/persoană/an	6 kg/persoană/an	9 kg/persoană/an
Creșterea valorii adăugate a peștelui procesat și vândut	4,757 mil. Euro	10%	20%

Axa 4

Indicatori de rezultat	Stare inițială	Obiective 2010	Obiective 2013
Nr. Grupuri Locale înființate	0	5	15
Teritoriul acoperit de Grupurile Locale	0	7.000 km ²	21.000 km ²
Populația din teritoriul acoperit de Grupurile Locale	0	250.000	750.000
Locuri de muncă create sau menținute în sector	0	500	3.000

5. Rezumatul Evaluării ex-ante

Evaluarea pertinentei analizei socio-economice

Analiza structurii PO (capitolul 3) arată faptul că respectă prevederile Regulamentului de implementare FEP nr. 498/2007 din 26 martie 2007. Descrierea sectorului este corectă și adecvată. Capitolul înfățișează principalele tendințe și realizează analizele SWOT ale sub-sectoarelor și întregului sector. Analiza este relevantă și coerentă. Nevoia de a adapta efortul de pescuit marin nu este în totalitate clară, și în aceeași situație se află și stadiul resurselor acvatice din apele interioare; România prevede să analizeze aceste probleme în detaliu în cursul implementării Programului. În concluzie PO arată că există câteva puncte slabe și riscuri, dar și puncte tari și oportunități legate de sectorul pescăresc din România. Nevoile sunt puse în evidență, dar sunt descrise și opțiunile de intervenție.

Evaluarea obiectivelor și strategiilor programului

Capitolul 4 prezintă strategia și obiectivele PO, conform cerințelor Regulamentului de Implementare a FEP. Structura obiectivelor nu respectă în totalitate structura axelor prioritare, ci mai degrabă propune o diviziune între: producție primară/procesare și comercializare, zonele pescărești/administrarea sectorului piscicol. Această structură este clară și cuprinzătoare. Fiecare obiectiv include măsurile PO ce vor ajuta la atingerea acestuia. Astfel, există pe de o parte o legătură între obiective și axele prioritare și măsurile pe de altă parte. Sunt prezentați indicatorii și un calendar. Astfel, Capitolul 4 din PO este în conformitate cu prevederile Regulamentului de Implementare a FEP și este complet.

Obiectivele propuse sunt coerente, atât intern cât și extern, cu obiectivele altor politici și programe relevante.

Creșterea competitivității nu este exprimată clar ca un obiectiv pentru procesarea și comercializarea peștelui, dar contextul general și viziunea strategică sugerează că și aceasta este vizată. Cu toate acestea, evaluare recomandă menționarea competitivității ca parte a obiectivului general pentru procesare și comercializare.

Pentru viziunea strategică, trei indicatori de impact sunt prezentați, care sunt în general adecvați, dar care au nevoie de precizare și cuantificare mai bune.

Evaluarea alocării bugetului planificat, rezultate, efecte și impact

Structura Capitolului 6 din PO corespunde în totalitate prevederilor Anexei I din Regulamentul de Implementare a FEP. Dacă se are în vedere folosirea posibilității de a reduce puterea prin înlocuirea motoarelor pentru un grup de nave, este necesară o precizare a condițiilor aferente. De asemenea, lipsește o prezentare a criteriilor pentru stabilirea unei sume maxime eligibile pe ambarcațiunile din apele interioare. În afară de această excepție, toate informațiile necesare sunt incluse, și axele prioritare și măsurile sunt descrise suficient de clar.

Alocarea generală de buget pare a fi relativ mare. În prezent, toate axele prioritare par a avea un buget suficient, unele chiar unul destul de generos. Însă, deoarece este greu de anticipat modul de utilizare al bugetului în contextul situației nesigure a României, cheltuielile trebuie atent monitorizate în cursul implementării programului și trebuie să se stabilească din timp ajustările de buget, cel târziu în cadrul evaluării intermediare.

Se poate aștepta ca PO să atingă rezultatele, impactul și efectele realizabile, inclusiv la nivelul sectorului pescăresc, și să atingă o contribuție extrem de semnificativă pentru obiectivele sale precum și pentru obiectivele generale, cum ar fi cele ale Politicii Comune de Pescuit (PCP) și ale Strategiei de la Lisabona. O estimare globală concluzionează că PO ar putea crea 4600 de noi locuri de muncă, cu condiția să se cheltuiască în totalitate sau cel puțin o parte semnificativă din buget.

Resursele sunt anticipate a fi în proporție rezonabilă cu rezultatele, efectele și impactul adică PO va atinge o eficiență satisfăcătoare sau bună. Operațiile sunt planificate într-un mod în care marea majoritate a rezultatelor și a impacturilor sunt presupuse a fi durabile.

Evaluarea arată că ANPA, ca autoritate de management, va avea nevoie de asistență considerabilă pentru a face față responsabilităților administrative specifice și de implementare a Programului Operațional, inclusiv de implementare a PCP. Capacitatea administrativă a Agenției va fi întărită cu ajutorul asistenței tehnice (axa prioritară 5). Astfel această axa prioritară trebuie să se folosească în mod real și eficient, și trebuie elaborat un concept pentru aceasta (cu ajutorul asistenței tehnice, dacă este cazul).

Evaluarea recomandă de asemenea luarea în considerare a angajării temporare de personal - cu contracte pe cel mult durata programului - mai exact pentru implementarea PO (nu pentru sarcinile generale ale administrației piscicole) și finanțarea acestora prin axa prioritară 5.

Evaluarea procedurilor de implementare propuse

În urma analizei acestei evaluări, prevederile de implementare prezentate în capitolul 8 din PO respectă în totalitate cerințele Regulamentului privind FEP. Toate chestiunile solicitate sunt acoperite, totuși ar fi de dorit o documentație mai precisă cu privire la consultarea partenerilor. În plus, Capitolul 8 este marcat de câteva scăpări și mici erori, ce ar necesita o verificare și o corectare calitative finale.

Prevederile pentru implementarea PO, așa cum sunt prezentate în acest capitol, par a fi adecvate. Însă adevărata provocare o va constitui crearea și implementarea tuturor structurilor descrise aici și demararea procedurilor. Chiar și în condiții optime, trebuie să ne așteptăm la unele "pierderi", mai ales dacă ne gândim de unde pornește România. Pentru a menține aceste pierderi la un nivel scăzut, autoritatea de management și celelalte structuri implicate trebuie să dispună de personal suficient.

Evaluarea Raportului de Mediu

Raportul de Mediu a fost elaborat de aceeași echipă care a realizat această evaluare; principala responsabilitate a avut-o expertul de mediu, Dr. Victor Platon. Raportul de Mediu urmărește cerințele Directivei 2001/42/CE și a legilor și reglementărilor aferente din România și au fost discutate cu ANPA precum și cu reprezentanți ai celorlalte ministere și autorități, organizații de mediu și cu publicul larg, în conformitate cu prevederile SEA.

În opinia evaluatorului, documentul final îndeplinește toate cerințele și reflectă situația într-un mod corespunzător.

Evaluarea ex-ante este prezentată în Anexa 2.

În acest context, majoritatea recomandărilor din evaluarea ex-ante au fost luate în considerare în procesul de realizare a Programului Operațional. Totuși recomandările făcute în legătură cu alegerea indicatorilor și țintele cantitative nu au fost în totalitate luate în considerare, deoarece ANPA a luat ca model documentele de lucru realizate de Comisia Europeană. În plus recomandarea pentru înlocuirea motoarelor unui grup de nave nu a fost luată în considerare deoarece România are doar câteva nave care pescuiesc deci acest lucru ar fi fost irelevant.

6. AXELE PRIORITARE ALE PROGRAMULUI

6. a Coerența și justificarea axelor prioritare

(1) Părțile relevante ale Planului Național Strategic

Strategia prezentată în secțiunea 4 necesită utilizarea majorității măsurilor prevăzute în Regulamentul privind FEP, în scopul realizării „viziunii strategice” pe care Programul Operațional a adoptat-o în concordanță cu Planului Național Strategic.

(2) Liniile directoare ale Programului Operațional (Articolul 19 din Regulamentul (CE) nr. 1198/2006)

Următoarele principii sunt luate în considerare la alegerea Axei Prioritare:

(a) consecvența cu principiile politicii comune de pescuit și cu Planul Național Strategic, în scopul realizării, în particular, a unui echilibru stabil și de durată între capacitatea de pescuit și oportunitățile pescuitului;

- Aceasta este încorporată în primul obiectiv al strategiei propuse pentru Programul Operațional. Toate măsurile Axei Prioritate 1 vor fi implementate astfel încât să fie în conformitate cu acest principiu director.

(b) dezvoltarea armonioasă, echilibrată și durabilă a activităților economice, locuri de muncă și resurse umane, precum și protejarea și îmbunătățirea mediului;

- Aceasta este acoperită întocmai de viziunea strategică pe care acest Program Operațional dorește să o realizeze.

(c) o alocare adecvată a resurselor financiare disponibile între axele prioritare și în special, acolo unde este cazul, un nivel adecvat de finanțare pentru operațiunile din Capitolul I Titlul IV (Axa Prioritară 1: măsuri pentru adaptarea flotei de pescuit Comunitare);

- Alocarea resurselor a fost stabilită ținând cont de acest principiu director, dar și cu dorința de a aloca resurse financiare conform cerințelor fiecărui obiectiv al strategiei. Alocarea resurselor financiare este următoarea:
- Axa 1: 4,33% din totalul sprijinului acordat de Fondului European pentru Pescuit pentru adaptarea flotei de pescuit Comunitare. Aceasta este justificată de necesitatea modernizării navelor și în special a ambarcațiunilor care practică micul pescuit costier. Axa 1 include măsuri cu obiective specifice pentru pescarii afectați de evoluția activităților de pescuit ca urmare a încetării permanente a activității de pescuit a navelor prin casare sau prin schimbarea activității, susținere pentru tinerii muncitori din sectorul de pescuit pentru achiziționarea pentru prima dată a unei nave, pensionare timpurie și activități de instruire.

- Axa 2 primește un buget de 45,51% din totalul ajutorului alocat prin FEP și include măsuri de susținere pentru: dezvoltarea de ferme mici și micro de acvacultură, dezvoltarea de unități de procesare, modernizarea pescuitului în apele interioare prin construirea sau modernizarea de adăposturi și ambarcațiuni, îmbunătățirea calității produselor din pescuitul în apele interioare prin echiparea ambarcaunilor cu mașini de gheață, crearea condițiilor specifice pentru prima vânzare și dezvoltarea altor facilități specifice ce nu există sau nu corespund cu standardele UE.
- Axa 3 reprezintă 13% din totalul ajutorului alocat prin FEP. Măsurile din această axă vor ajuta la îndeplinirea obiectivelor politicii comune de pescuit în sectorul pescăresc. Această axă include măsuri de susținere pentru modernizarea porturilor pescărești și a locurilor de debarcare.
- Axa 4: 32,51% este alocat acestei axe, întrucât România dorește să ofere o mare importanță strategiilor locale integrate de dezvoltare ce par a fi extrem de adaptate nevoilor din zonele pescărești.
- Axa 5: 4,65% va fi necesar pentru atingerea obiectivelor de creștere a capacității administrative inclusiv aspectele PCP legate de implementarea FEP.

(d) promovarea operațiunilor ce contribuie la strategia de la Lisabona; Operațiunile ce vizează promovarea unui nivel durabil de angajare în sectorul pescăresc în special prin creșterea calității locurilor de muncă, încurajând accesul tinerilor la aceste profesii și stimularea inovației în întregul sector;

- Crearea sau menținerea de locuri de muncă este un impact major așteptat de la implementarea strategiei.
- Calitatea locurilor de muncă va fi crescută prin numeroasele acțiuni ce se vor lua pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de siguranță în sectorul pescăresc, inclusiv în industria de procesare.
- Modernizarea sectorului trebuie să îl facă mai atractiv pentru tineri
- Îmbunătățirea calității vieții în zonele pescărești ar trebuie să-i încurajeze pe tineri să rămână în sectorul piscicol sau în zona lor, unde ar putea găsi un loc de muncă.
- Inovația este principala preocupare a programului, ce caută să modernizeze sectorul pescăresc, să îmbunătățească strategiile de piață, să implementeze proiecte pilot și să găsească noi răspunsuri pentru nevoile locale prin grupurile locale susținute prin Axa 4.

(e) promovarea operațiilor ce contribuie la strategia Gothenburg și în special a celor ce sporesc dimensiunea de mediu în sectorul pescăresc; se vor încuraja operațiunile care au drept scop reducerea impactului de mediu la activitățile din sectorul piscicol și promovarea metodelor de producție prietenoase mediului;

- Acțiunile întreprinse vor căuta să reducă impactul asupra mediului a activităților din sectorul pescăresc. Evaluarea ex-ante a subliniat faptul că acest sector are deja un impact ecologic mic și se presupune că implementarea Programului Operațional nu va avea un impact negativ asupra mediului. În plus, mai multe măsuri urmăresc

promovarea unor metode prietenoase mediului în sector (pescuit, acvacultură, procesare, dezvoltare locală).

(f) îmbunătățirea situației resurselor umane în sectorul pescăresc prin operații ce urmăresc promovarea și diversificarea abilităților profesionale, dezvoltând instruirii permanente și îmbunătățirea condițiilor de muncă și a siguranței;

- Mai multe programe de formare sunt prevăzute prin măsurile corespunzătoare ale acestui Program Operațional. Acestea vor viza susținerea forței de muncă din sector pentru adaptarea la noile condiții determinate de modernizarea sectorului promovat de acest program. Principalele domenii unde au fost identificate lipsuri în instruire sunt: îmbunătățirea abilităților pescarilor (securitatea, condițiile de muncă, siguranța, o înțelegere mai bună a cadrului legislativ.....), un mai bun management, implementarea tehnologiilor noi și a know-how, etichetare ecologică, etc.

(g) încurajarea operațiilor cu o valoare adăugată mare prin dezvoltarea acelor capacități inovative pentru asigurarea unor standarde de calitate ridicate și care îndeplinesc cerințele consumatorului pentru produsele provenite din pescuit și acvacultură; vor fi încurajate acele operațiuni care promovează transparența metodelor de producție prietenoase cu mediul pentru consumatorii;

- Strategia are un obiectiv dedicat adaptării produselor pescărești la nevoile și cerințele consumatorului. Aceasta este o condiție pentru modernizarea cu succes a sectorului pescăresc din România.

(h) contribuția la o aprovizionare mai bună și la dezvoltarea durabilă a pieței Comunitare a produselor provenite din pescuit și acvacultură;

- Adaptarea producției la cerințele pieței este prevăzută în mai multe măsuri.

(i) promovarea, în decursul diferitelor stadii de implementare a Programului Operațional, a egalității între sexe în sectorul pescăresc prin operațiuni ce vizează în special reducerea segregării bazate pe diferența dintre sexe în piața muncii;

- Femeile sunt mai mult prezente în industria de procesare, în timp ce activitatea de pescuit este practică mai mult de bărbați. Îmbunătățirea condițiilor de muncă și siguranță în toate sectoarele industriei de pescuit ar trebui să conducă la creșterea numărului de femei angajate. Acțiunile prevăzute pentru modernizarea industriei de procesare vor ajuta femeile deoarece acestea formează majoritatea forței de muncă. O atenție specială se va acorda egalității între sexe la parteneriatele locale susținute prin Axa Prioritară 4.

(j) promovarea unei dezvoltări durabile integrate a zonelor pescărești prin grija față de potențialul existent și prin îmbunătățirea calității vieții;

- Acesta este obiectivul stabilit pentru crearea grupurilor de acțiune locale prin Axa Prioritară 4.

(k) unde este cazul, îmbunătățirea capacităților instituționale și administrative ce vizează buna guvernare a politicii comune de pescuit și o implementare eficientă a programului operațional.

- Acesta este obiectivul Asistenței Tehnice prin acțiuni ce vor fi întreprinse prin Axa Prioritară 5.

(3) Rezultatele evaluării ex-ante prevăzută în Articolul 48 din Norma (EC) Nr. 1198/2006.

Aceasta a fost rezumată în secțiunea 5.

6. b. Descrierea axelor prioritare

6.b.1. Axa 1: Măsurile de adaptare a flotei de pescuit Comunitare

6.b.1.1. Obiectivele Axei prioritare 1

În concordanță cu Regulamentul FEP și cu strategia prezentată în Secțiunea 4, principalele obiective ale Axei Prioritare 1 vor fi :

- adaptarea flotei de pescuit la resursele disponibile și accesibile din Marea Neagră și ajustarea efortului de pescuit în concordanță cu Politica Comună de Pescuit pentru speciile prezente în Marea Neagră ;
- menținerea competitivității flotei Românești prin modernizarea și adaptarea vaselor și bărcilor la exigențele actuale privind siguranța navigației, selectivitatea uneltelor de pescuit, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de depozitare a capturilor;
- sprijinirea pescarilor afectați de evoluția activităților din pescuit (încetarea activității de pescuit prin casarea navelor sau schimbarea destinației acestora) prin implicarea pescarilor în programe de recalificare în alte domenii decât pescuitul;
- menținerea activității flotei de pescuit la scara mică în zonele de coastă.

6.b.1.2. Linii de bază și ținte cuantificate

Indicatori	Punctul de plecare 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Reducerea capacității flotei prin oprirea temporară sau permanentă a activității navelor: <ul style="list-style-type: none">• GT• kW	2.604,86 tons 8.691,79 kW	20% 15%	20% 15%
Gradul de modernizare a flotei de pescuit	0	- 50% din navele de pescuit - 40% din flota pescuitului la scara-mica	- 80% din navele de pescuit - 70% din flota pescuitului la scara-mica
Puterea motoarelor înlocuite și micșorarea puterii totale (exprimată în kW)	0 kW	2.800 (20% din totalul puterii instalate)	8.400 kW (60% din totalul puterii instalate)
Nr. pescarilor instruiți	0	300	600

6.b.1.3. Justificarea ratei medii de cofinanțare, grupuri țintă/ sectoare/ zone și beneficiari

- Indicatorii, la ratele aplicate măsurilor specifice vor fi prezentați în sinteza fiecărei măsuri.
- Coasta Mării Negre este singura zonă unde măsurile prevăzute pe Axa Prioritara 1 vor fi implementate.
- Sectorul pescăresc va fi singurul beneficiar al acestei axe. În cadrul beneficiarilor sunt incluși:
 - proprietarii vaselor de pescuit comercial înscrise în Registrul navelor de pescuit;
 - organizațiile proprietarilor de nave;
 - pescarii care activează pe vasele de pescuit;
 - familiile de pescari implicate în activitatea economică a sectorului.

6.b.1.4. Descrierea principalelor masuri propuse prin Axa Prioritara 1, rezultate din strategia propusă

Programul va cuprinde cele cinci măsuri propuse prin FEP :

- Măsura 1.1 : Ajutor public pentru încetarea permanentă a activității navelor de pescuit
- Măsura 1.2 : Ajutor public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit
- Măsura 1.3 : Investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate
- Măsura 1.4 : Pescuitul costier la scară mică
- Măsura 1.5 : Compensații socio - economice

Oprirea activității de pescuit

România dorește să își adapteze flota de pescuit, urmărind să mențină un echilibru stabil între capacitatea de pescuit și resursele accesibile disponibile. Oprirea temporară sau definitivă a activității vaselor de pescuit, va permite României să ajusteze efortul de pescuit în concordanță cu Politica Comună de Pescuit.

Există o supra-capacitate, în unele segmente, în special pentru traulere pentru speciile pelagice din Marea Neagră și flota de pescuit la scara mică. România dorește implementarea unor măsuri de conservare și elaborarea unui plan de ajustare. De aceea, oprirea permanentă a activităților de pescuit trebuie implementată în cadrul unui **plan de ajustare a efortului de pescuit bazat pe conservare**. România va elabora astfel de măsuri de conservare pentru două specii principale existente în apele României, calcan și posibil șprot. În această scop, România va asigura realizarea un studiu științific care va reprezenta baza științifică pentru elaborarea **acestui** plan. Acest studiu va stabili și premisele de captură a altor specii.

Planul de ajustare a efortului de pescuit va fi elaborat și aprobat de ANPA. În acest scop vor fi consultați factorii reprezentativi din sector.

Oricum, România dorește să mențină un nivel minim al flotei de pescuit („*minimum vitalis*”), care să opereze la Marea Neagră în scopul menținerii activităților de pescuit la mare și a activităților conexe (șantiere navale, procesare, producția de unelte de pescuit, etc.).

- Acest nivel minim poate fi estimat la aproximativ 12 nave cu lungimea mai mare de 12 m, cu un capacitate de 985 tone și a putere totală de 4.557,55 kW.
- România intenționează să mențină același nivel al flotei de pescuit la scară mică.

Modernizarea vaselor și ambarcațiunilor

Vârsta medie a flotei de pescuit a României este de **20** de ani.

După anul 1990 nu a mai fost făcută nici o investiție în cadrul flotei la Marea Neagră. Vasele au fost construite în anii '80 și nu au fost bine întreținute și nici modernizate. Siguranța la bord, condițiile de muncă, igiena, calitatea produselor, eficiența energetică și selectivitatea trebuie îmbunătățite prin modernizarea acestor vase de pescuit.

Vasele de pescuit românești care operează în Marea Neagră, au echipamente și instalații învechite, care nu conferă siguranță în exploatare și nu corespund actualelor nevoi de mentenanță, manevrabilitate, productivitate și normelor de protecție a mediului. Aceste echipamente trebuie să fie înlocuite sau refăcute complet.

Tehnologia uneltelor folosite pentru pescuitul în Marea Neagră este veche (ca material utilizat, construcție, armare, și selectivitate), în comparație cu tehnologia folosită în Comunitate. În România, nu mai exista instituții care să proiecteze și să construiască traulere moderne, adaptate la vasele de pescuit Românești, capturilor predominante și la condițiile de pescuit actuale la coasta Românească a Mării Negre.

Sprijinirea pescuitului costier la scara mică

Un număr mare de bărci operează de-a lungul coastei Mării Negre: sunt înregistrate 417 bărci mai mici de 12 metri.

Scopul este de a avea 290 de ambarcațiuni modernizate și echipate corespunzător. Acestea au nevoie de motoare și unelte noi pentru capturarea și alte specii de pești, având în vedere:

- Creșterea siguranței prin acoperirea bărcilor, care va permite practicarea pescuitului mai departe de coastă
- Înlocuirea motoarelor
- Adaptarea mărimii flotei de pescuit costier

Pentru această flotă de pescuit la scara mică, obiectivul este menținerea și modernizarea ei în scopul menținerii pescuitului și a comunităților de pescari în aceste zone. Procesul de modernizare va urmări cu precădere îmbunătățirea siguranței, condițiilor de munca, igiena și calitatea produselor, schimbarea motoarelor și investiții în selectivitate. În vederea adoptării unor practici de pescuit noi și durabile este necesară instruirea pescarilor.

Trebuie subliniat faptul că, zona de coastă a Mării Negre va fi desemnată ca zonă - țintă pentru grupurile locale de acțiune stabilite prin **Axa Prioritara 4**. Acest lucru va deschide multe oportunități pentru comunitățile de pescari care vor dori să își diversifice activitățile, altele decât pescuitul, cum ar fi turismul și activități conexe.

Implementarea compensațiilor socio-economice pentru pescari

Pescarii afectați de reducerea flotei vor primi o compensație pentru pierderea locului de muncă. Acei care doresc retragerea din sector pot beneficia de pensionarea anticipată în anumite condiții (vârstă, vechime în domeniu, etc.). Se vor acorda prime și pentru pescarii care vor achiziționa pentru prima dată o barcă mai mică de 24 de metri.

6.b.1.5. Delimitarea de alte activități similare finanțate din alte fonduri Comunitare și măsuri luate pentru asigurarea complementarității

Toate măsurile Axei Prioritare 1 vor fi finanțate exclusiv de FEP, incluzând instruirea pescarilor. Autoritățile responsabile de Fondul Social European din România vor fi consultate când vor fi luate în calcul evaluarea nevoilor de instruire a pescarilor.

6.c. Informații specifice pentru fiecare măsură

Măsura 1.1 – Ajutor public pentru încetarea permanentă a activităților de pescuit

1. Descrierea măsurii

Primele acordate pentru oprirea permanentă a activității vaselor de pescuit vor fi limitate, deoarece România dorește să păstreze o flotă de pescuit rezonabilă.

Vor fi luate în considerare următoarele criterii pentru alocarea primelor:

- nava să aibă o vechime de minim 10 ani;
- nava să fie înregistrată ca fiind operațională cel puțin în ultimii 2 ani;
- să nu fi beneficiat de alt sprijin financiar pentru modernizare în ultimii 5 ani.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsurii sunt proprietarii de nave de pescuit comercial, înregistrate în Fișierul Comunitar al navelor de pescuit.

3. Alocarea financiară

Sprijinul financiar public este 100% din care 75% FEP și 25% buget național.

Prioritate va avea planul de refacere, care va avea alocat 30% din bugetul total al acestei măsurii. După 2012, suma necheltuită rezervată pentru planul de ajustare a efortului de pescuit va fi realocată altor măsuri.

4. Obiective cantitative - Indicatori

Momentan se preconizează oprirea permanentă a activității a 8 -10 nave peste 12 metri. Acest număr se poate revizui luând în considerare posibilele măsuri de conservare și atunci când planul de ajustare va fi disponibil.

Reducerea capacității : (tonaj și număr de vase) și puterea

5. Informații specifice ale măsurii:

Metoda folosită pentru stabilirea nivelului primei

Nivelul sprijinului financiar public va fi stabilit luând în considerare cel mai bun raport cost - eficacitate bazat pe criterii obiective ca vârsta și tonajul navei de pescuit exprimat în GT. Comitetul de Monitorizare va aproba o schemă care stabilește nivelul maxim admis al primei acordate bazat pe o scară folosită în anexa 4 a FIG-R.

Măsura 1.2 – Ajutor public pentru încetarea temporară a activității de pescuit

1. Descrierea măsurii

FEP va acorda ajutor public pentru proprietarii de nave și pescari în vederea încetării temporare a activității de pescuit, dacă acest lucru se dovedește a fi un mod de a contribui la menținerea flotei de pescuit românești la un nivel rezonabil, adaptată efortului de pescuit.

Criteriile folosite trebuie să aibă în vedere salariul de bază al pescarului în România și o metodă aprobată de Comitetul de Monitorizare.

Criteriile următoare vor fi luate în considerare pentru alocarea primelor:

- A fost înregistrată cu activitate de pescuit în ultimii 2 ani;
- Pescarii angajați pentru cel puțin 2 ani la bordul navei.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt proprietarii navelor de pescuit comercial și pescarii.

3. Alocarea financiară

Sprrijinul financiar public este 100%, din care 75% FEP și 25% buget național.

4. Obiective cantitative - Indicatori

Această măsură trebuie să contribuie la realizarea obiectivelor propuse pe Măsura 1.1

5. Informații specifice ale măsurii:

Metoda folosită pentru stabilirea nivelului primei

Nivelul sprijinului financiar public va fi stabilit luând în considerare cel mai bun raport cost-eficacitate bazat pe criterii obiective ca vârsta și tonajul navei de pescuit exprimat în GT. Comitetul de Monitorizare va aproba o schemă care stabilește nivelul maxim al primei ce va fi acordată.

Acest plafon va lua în considerare, pentru navele cu o vechime maximă de 10 ani, costul legat de împrumutul ce acoperă perioada pentru încetarea temporară a activității, costurile fixe suportate de proprietarul navei pe perioada când nava nu activează, și o parte din veniturile pierdute care i-ar fi revenit proprietarului navei.

Pentru navele mai vechi de 10 ani, acest plafon va lua în considerare doar costurile fixe suportate de proprietarul navei când nava nu activează, și o parte din veniturile pierdute care i-ar fi revenit proprietarului navei.

În ceea ce privește pescarii angajați, criteriul care va fi luat în considerare de Comitetul de Monitorizare pentru a stabili prima ce va fi plătită acestora va reprezenta un procent din salariul de bază (80%).

Măsura 1.3: Investiții la bordul navelor și selectivitate

1. Descrierea măsurii

Această măsură va sprijini creșterea competitivității flotei românești prin adaptarea caracteristicilor navelor și ambarcațiunilor la cerințele moderne privind siguranța navigației, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de depozitare a capturilor.

Investițiile făcute pentru modernizare pot cuprinde:

- motoare noi cu un consum redus de combustibil și un impact redus asupra mediului;
- echipamente ce fac posibilă menținerea și păstrarea capturilor accidentale la bord;
- echipamente ce reduc impactul asupra habitatelor și speciilor care nu se comercializează;
- echipamente ce reduc impactul asupra ecosistemelor și bentosului;
- investiții pentru unelte de pescuit mai selective (sprijinul este acordat până când acestea devin obligatorii);
- echipamente pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și siguranță la bord.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt proprietarii navelor de pescuit comercial.

3. Alocarea financiară

Mărimea sprijinului financiar poate varia între 20% până la 60%.

4. Obiective cantitative – Indicatori

Aproximativ 8.400 kW din puterea totală a motoarelor va fi înlocuită, ceea ce reprezintă

- 60% din puterea totală;
- 80% din flota de pescuit modernizată;
- 70% din flota de pescuit la scară mică modernizată.

5. Informații specifice ale măsurii:

Metoda folosită pentru stabilirea nivelului intervenției

Filiala ANPA Constanța va fi responsabilă cu verificarea caracteristicilor motoarelor vechi comparativ cu cele noi în momentul înlocuirii.

Conform art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 498/2007, suma maximă pentru fiecare navă de pescuit de-a lungul întregii perioade de programare este stabilită pentru „investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate”. Valoarea maximă a investițiilor eligibile pentru perioada 2007-2013 pentru fiecare navă de pescuit este stabilită luând în considerare vârsta și tonajul navei de pescuit exprimat în GT și va fi jumătate din prima stabilită pentru încetarea permanentă a activităților flotei de pescuit.

Măsura 1.4 – Micul pescuit costier

1. Descrierea măsurii

Această măsură va contribui la implementarea politicii prevăzute pentru micul pescuitul costier, care operează de-a lungul coastei Mării Negre.

- Pescarii vor primi sprijin financiar pentru achiziționarea pentru prima dată a unei nave mai mici de 24 m
- Cursuri de perfecționare despre noi metode de pescuit și durabilitate vor fi organizate pentru muncitorii din sectorul micului pescuit costier
- Suport financiar vor primi și acțiunile ce privesc îmbunătățirea controlului capturilor și monitorizarea accesului în unele zone pescărești
- Alte tipuri de acțiuni vor fi sprijinite de Axa 4 în zonele în care grupurile pescărești sunt active.

Nevoile acestor comunități de pescari vor fi evaluate printr-un studiu de specialitate efectuat cu sprijin financiar prin Axa 5 (Asistenta tehnică).

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi pescarii și familiile acestora implicate în viața economică a sectorului pescăresc.

3. Alocarea financiară

Prima pentru achiziționarea navelor de pescuit va fi limitată la 15% din costul de achiziție și nu va depăși 50.000 euro.

Cursurile de perfecționare și măsurile de control vor fi finanțate 100% din fonduri publice (75% FEP co-finanțare, 25% contribuția națională).

4. Obiective cantitative - Indicatori

600 de pescari vor beneficia de cursuri de pregătire.

Măsura 1.5 - Compensații socio - economice

1. Descrierea măsurii

Compensațiile socio-economice vor fi acordate pescarilor de la Marea Neagră, incluzându-i și pe cei din micul pescuit costier, pentru :

- Pierderea veniturilor din cauza încetării permanente a activității de pescuit.
- Retragerea anticipată din sectorul pescăresc, incluzând pensionarea anticipată.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt muncitorii din sectorul pescăresc care au lucrat la bordul unei nave de pescuit sau ambarcațiuni de pescuit costier cel puțin 12 luni în calitate de pescar cu condiția ca nava de pescuit să fi făcut obiectul unei opriri definitive din activitatea de pescuit sau schimbarea destinației. Pescarii care mai au 10 ani sau mai puțin de 10 ani până la data pensionării oficiale, se pot pensiona anticipat.

3. Alocarea financiara

Pentru plata indemnizațiilor financiare nerambursabile ajutorul financiar public este de 100% din care 75% FEP și 25% buget național și 15% din costul achiziției unei nave pentru prima data dar nu mai mult de 50,000 Euro.

4. Obiective cantitative – Indicatori

Țintele vor fi stabilite în funcție de numărul pescarilor în „exces” datorită casării navelor.

5. Informații specifice:

Compensația acordată pescarilor ca urmare a opririi definitive a unei nave din activitatea de pescuit reprezintă 75% din salariul mediu brut pe economie, acordat pe o perioadă de 12 luni.

Compensația acordată pescarilor care se pensionează anticipat reprezintă 75% din salariul mediu brut pe economie, acordată până la vârsta de pensionare.

Pentru primele socio-economice prevăzute prin Art. 27, paragraf 1.e, Autoritatea de Management va fixa nivelul acesteia de la caz la caz. Nivelul acestei prime nu trebuie să depășească 5,000 Euro pe întreaga perioadă.

Pentru calcularea primei se va lua în considerare salariul mediu brut pe economie publicat în Buletinul Informativ emis de Institutul Național de Statistică pe luna precedentă acordării primei.

6.b.2. Axa prioritară 2: Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură

6.b.2.1. Principalele obiective de realizat prin Axa 2

În concordanță cu regulamentul FEP și cu strategia prezentată anterior în Secțiunea 4, principalele obiective ale Axei Prioritare 2 vor ajuta România la:

- Modernizarea acvaculturii și reglarea sectorului la cerințele pieței
- Menținerea unui nivel durabil pentru activitatea de pescuit în apele interioare
- Îmbunătățirea produselor procesate și comercializate din sectorul pescăresc.

În scopul sprijinirii implementării acestei măsuri, autoritățile române intenționează să aplice ingineria financiară în special pentru garantare, împrumuturi, reducerea dobânzii etc. În acest scop intensitatea ajutorului va fi adaptată corespunzător respectând plafoanele prevăzute de Regulament. Detalii privind implementarea acestor facilități vor fi furnizate într-o etapă următoare, după realizarea unui studiu privind condițiile în care pot fi aplicate.

6.b.2.2. Linii de bază și obiective cuantificate

Indicatori de producție	2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Cantitatea produsă în acvacultură	7248 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin procesare	8768 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin pescuitul în apele interioare	4000 tone (2005)	5.000	6.000
% din proiecte care obțin producții prietenoase cu mediul	0	10%	15%
Creșterea profitului (MEUR)	Acvacultură: 10.883	Acvacultură: +25% Procesare: +20%	Acvacultură: +50% Procesare: +50%
Valoarea adăugată pe muncitor în acvacultură	700 Euro/an	+10%	+20%

6.b.2.3. Justificarea ratei medii de cofinanțare/grupuri țintă/sectoare/zone și beneficiari

- Intensitatea sprijinului acordat companiilor va fi între 60% și 100% fonduri publice, în concordanță cu natura măsurii și tipul beneficiarilor. Indicații suplimentare asupra ratei aplicate măsurilor specifice vor fi indicate în rezumatul fiecărei măsuri.
- Întreaga suprafață a României este eligibilă pentru măsurile din cadrul Axei Prioritare 2.
- Sectorul piscicol va fi beneficiarul acestei Axe Prioritare. Beneficiarii sunt:
 - Companii private, organisme publice sau semi-publice care operează în sectorul de acvacultură
 - Grupuri de întreprinderi, asociații sau organizații de producători
 - Muncitorii activi din pescuitul interior ca indivizi

- Asociații ale acestor muncitori

6.b.2.4. Descrierea principalelor măsuri propuse a fi realizate prin Axa Prioritară 2 rezultate din strategia propusă

Programul și-a propus să aplice pentru toate cele șase măsuri cuprinse în Axa Prioritară 2 din cadrul FEP:

- Măsura 2.1. Investiții productive în acvacultură
- Măsura 2.2. Măsuri de acva-mediu
- Măsura 2.3. Măsuri de sănătate publică
- Măsura 2.4. Măsuri de sănătate animală
- Măsura 2.5. Pescuit în apele interioare
- Măsura 2.6. Investiții în procesare și marketing

Acvacultură:

Autoritățile Române doresc să găsească un echilibru corect între producțiile obținute din acvacultura tradițională și cea intensivă și semi-intensivă.

Producerea unor specii de pești cu valoare și calitate ridicată se pare că are perspective bune de piață și va fi luată în considerare. Ca prioritate va fi acordarea de suport pentru diversificarea către noi specii de creștere (sturioni, păstrăvi, calcan, șalău și somn african).

Costurile mari pentru modernizarea infrastructurii degradate din acvacultură sugerează că aceste modernizări trebuie concentrate în zonele unde există un potențial de piață bun. Reabilitarea bazinelor trebuie limitată la cazurile cu un raport cost-beneficiu acceptabil și condiții bune în ceea ce privește alimentarea cu apă, calitatea mediului, etc.

ANPA, împreună cu alte administrații vor evalua toate locațiile care pot fi folosite pentru acvacultură (teren și apă), identificând tipul de acvacultură și sistemul de creștere care poate fi promovat. Un **Master plan pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii** în România pentru următorii 20 de ani va fi elaborat până în luna iunie 2009. Acest plan va lua în considerare alți factori cum ar fi solicitări colective pentru măsuri sanitare, îmbunătățirea calității puietului, posibilitatea producerii pe plan local a furajelor, îmbunătățirea consumului energetic, etc.

În scopul îndeplinirii cerințelor din art. 28, paragraful 5, Autoritatea de Management, după consultarea Comitetului de Monitorizare, va lansa o cerere de oferte în vederea desemnării unui organism specializat să realizeze sarcinile stabilite.

Măsuri de acva – mediu

Măsurile de acva-mediu vor fi implementate pentru dezvoltarea formelor de acvacultură care includ protecția și îmbunătățirea mediului, resursele naturale, diversitatea genetică și managementul peisajelor și caracteristicile tradiționale ale zonelor de acvacultură (Delta Dunării, zonele montane).

Scopul este de a promova practicile de producție prietenoase cu mediul în sectorul de acvacultură românesc. Această măsură intenționează să acorde prime fermierilor din acvacultură care se angajează să aplice formele de acvacultură cuprinse în articolul 30 din Regulamentul Comisiei privind Fondul European pentru Pescuit.

Măsurile de sănătate animală vor fi implementate pentru finanțarea controlului și eradicării bolilor din acvacultură. **Măsurile de sănătate publică** pot fi de asemenea implementate dacă este necesar.

Pescuit în apele interioare

Modernizarea și dezvoltarea pescuitului în apele interioare este o prioritate pentru România, având în vedere suprafețele întinse de ape, numărul de muncitori, nivelul capturilor, diversitatea resurselor și experiența muncitorilor în această activitate.

Scopul acestei măsuri va fi să crească nivelul producției actuale menținând aceeași capacitate. Nivelul angajaților va fi stabilizat dar se vor îmbunătăți condițiile de muncă (organizarea locurilor de debarcare și modernizarea bărcilor), calitatea produselor pescuite (mașini de gheață, depozite frigorifice) și organizarea primei vânzări a producției. Crearea punctelor de colectare centrale pentru comercializarea capturilor pot fi prevăzute în Delta Dunării și de-a lungul fluviului Dunărea dacă este necesar. Crearea locurilor de debarcare va necesita întărirea controlului pentru folosirea acestor locuri de către pescari: pescuitul ilegal poate fi descurajat în acest fel.

În plus se așteaptă ca Ministerul Mediului să monitorizeze periodic calitatea apei Dunării în special conținutul de metale grele, în scopul asigurării că cerințele importante sunt realizate.

Dezvoltarea pescuitului în apele interioare trebuie să țină cont de nevoile pentru o dezvoltare durabilă a resurselor: menținerea stocurilor genetice sălbatice în ecosistemele naturale.

În scopul întăririi controlului în locurile de debarcare, numărul acestora trebuie să fie redus și se vor stabili măsuri suplimentare de control cum ar fi declarațiile de debarcare, etc.

Pentru pescarii interesați în retragerea către activități în afara sectorului de pescuit (posibil în Delta Dunării) la calcularea primelor se va ține cont de tonajul și vârsta ambarcațiunii. Comitetul de Monitorizare va stabili valoarea acestor prime.

Pentru primele legate de retragerea către alte activități în afara pescuitului acordate în baza art 33.3, Autoritatea de Management va folosi aceeași metodă folosită în cazul încetării permanente a activității de pescuit (paragraf 6.b.1.4)

Procesare și comercializare

Această măsură este un instrument important pentru următoarele obiective:

- creșterea valorii adăugate la produsele pescărești;
- susținerea durabilității sectorului primar (acvacultură și pescuit);

- aprovizionarea pieței interne cu produse autohtone;
- modernizarea și transformarea sectorului de procesare existent.

Procesarea este împărțită în două direcții majore: procesarea realizată de fermieri sau alți producători primari (desolzire, filetare, afumare, etc.) și procesarea industrială pentru piața internă și pentru export.

Se vor avea în vedere următoarele obiective pentru modernizarea sectorului de procesare:

- Creșterea capacității industriei de procesare prin extinderea facilităților existente sau construire de noi unități;
- Îmbunătățirea competitivității produselor din pește procesate și comercializate prin investiții în tehnologii și echipamente noi;
- Această măsură va urmări deasemeni îmbunătățirea condițiilor de muncă și adaptarea unităților de procesare și comercializare la restricțiile de mediu.

Comercializarea produselor din pește trebuie încurajată în scopul aprovizionării pieței interne cu produse alimentare de calitate ridicată și garantate din punct de vedere al siguranței alimentare. Dezvoltarea pieței interne din România va pune sectorul românesc într-o poziție mai bună de a concura cu importurile și va fi mai ușor pentru producători să-și vândă producția proprie.

Un **observator de piață** trebuie stabilit pentru a monitoriza atent prețurile pieței.

6.b.2.5. Demarcarea cu activități similare sub alte fonduri Comunitare și măsurile luate pentru a asigura complementaritatea

Acvacultură

Investițiile productive în acvacultură vor fi finanțate numai din FEP. Decolmatarea bazinelor care nu vor fi utilizate din nou de acvacultură pot fi realizate cu fonduri de la FEDR, dacă bazinele aparțin unei autorității publice.

Măsuri de acva – mediu

FEP va susține orice acțiune legată de implementarea măsurilor de mediu în acvacultura comenrcială, indiferent de tipul beneficiarului. Terenul agricol înconjurător trebuie finanțat prin FEADR

Măsurile Natura 2000 trebuie implementate de preferință prin FEADR dacă beneficiarul este un fermier.

Procesare și comercializare

FEP va susține întreprinderile cu mai puțin de 750 de lucrători sau cu o cifră de afaceri mai mică de 200 MEUR pe an. Întreprinderile mai mari trebuie să-și caute finanțare din FEDR.

Instruiri

FEP va finanța educația și instruirea pescarilor și a muncitorilor din sectorul pescăresc, cu condiția să fie restricționate la domeniul lor de activitate. FSE va finanța realizarea de cursuri în scopul reconversiei profesionale către alte activități decât cele din sectorul pescăresc.

6.c. Informații specifice solicitate pentru fiecare măsură

Măsura 2.1. Investiții productive în acvacultură

1. Descrierea măsurii

Prin această măsură, FEP ca finanța investiții pentru construirea, extinderea, echiparea și modernizarea instalațiilor de producție în sectorul de acvacultură.

Mai concret, acțiunile care vor fi finanțate se referă la:

- Diversificarea produselor obținute prin acvacultură către noi specii (ex. Somnul african) și producerea unor specii cu prospecte bune de piață (în particular sturion și calcan);
- Modernizarea și extinderea fermelor existente în scopul susținerii acvaculturii tradiționale și a creșterii producției pentru cel mai larg segment de piață – clasa medie.
- Achiziționarea de echipamente în scopul protejării fermelor de prădătorii sălbateci (cormorani, pelicani);
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă și a siguranței muncitorilor din acvacultură.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri pot fi:

- Companii private
- Grupuri de întreprinderi, asociații sau organizații de producători
- Organisme publice sau semi-publice

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi limitată la 60% din investiția totală.

La terminarea procesului de evaluare a activităților finanțate de ANPA s-a stabilit să se acorde prioritate întreprinderilor micro și mici. 50 % din fondurile alocate vor fi rezervate la fiecare anunț pentru depunerea proiectelor pentru acest tip de întreprinderi. Acest procentaj poate fi modificat de Comitetul de monitorizare în funcție de cererile actuale.

4. Obiective cuantificate – indicatori

Pentru perioada 2007 – 2013 se dorește să se obțină următoarele rezultate:

- Creșterea producției din acvacultură până la 80%
- Creșterea profitului până la 50%
- Creșterea valorii adăugate pe muncitor până la 20%

Măsura 2.2. Măsuri de acva – mediu

1. Descrierea măsurii

Această măsură are în vedere introducerea de noi metode pentru producția din acvacultură care sunt compatibile cu protecția și îmbunătățirea condițiilor de mediu, peisajului și resurselor naturale și diversitatea genetică. Această măsură poate oferi sprijin sub formă de primă pentru:

- Compensații pentru maximum 2 ani pentru fermele care s-au transformat în ferme ecologice (producții organice)
- Compensații reprezentând o valoare maximă la hectar în fermele de acvacultură unde sunt aplicate obligațiile de acua-mediu în plus față de cadrul legal.
- Compensații pentru maximum 2 ani ulterior datei deciziei privind zonele protejate în concordanță cu NATURA 2000, numai pentru unitățile de acvacultură care desfășurau activități de acvacultură anterior deciziei.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri pot fi companii private și publice care operează în sectorul de acvacultură.

3. Alocarea financiară

Primele vor fi plătite 100% din contribuția publică

Măsura 2.5. Pescuit în apele interioare

1. Descrierea măsurii

Investițiile în pescuitul din apele interioare va fi o prioritate în implementarea PO având în vedere suprafețele mari de ape , diversitatea speciilor și numărul de angajați implicați în activitatea de pescuit în apele interioare Românești.

Dezvoltarea pescuitului în apele interioare trebuie făcută astfel încât să se asigure durabilitatea resurselor din apele interioare, a patrimoniul genetic sălbatec și a mediului.

Această măsură va acorda suport financiar pentru:

- Investițiile în flota de pescuit din apele interioare urmăresc îmbunătățirea siguranței la bordul ambarcațiunilor, a condițiilor de muncă, igiena și calitatea produselor și modernizarea bărcilor.
- Modernizarea facilităților de pescuit în apele interioare prin investiții care urmăresc finanțarea organizării unui număr de locuri de debarcare, îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru activitățile din locurile de debarcare și îmbunătățirea echipamentelor existente sau amenajarea unor locuri de debarcare noi - facilități de depozitare, depozite frigorifice și mașini de gheață.
- Schimbarea destinației vaselor care operează în pescuitul în ape interioare către alte activități în afara pescuitului, în special în Delta Dunării.

2. Beneficiarii acestei măsuri

Beneficiarii vor fi:

- Muncitorii activi în pescuitul din apele interioare ca indivizi
- Asociații ale acestor muncitori

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi limitată la 60% din valoarea totală de investiție.

4. Obiective cuantificate – indicatori

Cantitatea de pește debarcat va crește de la 4.000 tone / an la 6.000 tone/an.

5. Informații specifice ale acestei Măsuri

Toate bărcile care vor primi ajutor financiar conform Art. 33 din Regulamentul (EC) 1198/2006 trebuie să fie înregistrate în Fișierul Navelor pentru pescuit în apele interioare ca operând în apele interioare. Ei vor continua să opereze exclusiv în apele interioare, ei primind licență numai pentru pescuitul în apele interioare.

Vasele de pescuit care operează în apele interioare și au primit ajutor public pentru schimbarea destinației vasului pentru altă activitate decât pescuitul (ex. turism, în special în delta Dunării) nu se vor mai întoarce niciodată să opereze în pescuitul din apele interioare. Va fi posibil să se controleze această condiție deoarece toate vasele sunt înregistrate în Fișierul navelor și au nevoie de o licență de pescuit ca să poată activa.

Măsura 2.6. Investiții în procesare și comercializare

1. Descrierea măsurii

Măsura va susține financiar investiții ca:

- Echipamente pentru procesarea produselor și sub-produselor la locul de producție
- Echipamente care urmăresc să îmbunătățească calitatea, siguranța și trasabilitatea produselor
- Echipamente pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și a siguranței
- Infrastructură și echipamente care vor reduce impactul negativ asupra mediului (în special îmbunătățirea folosirii sub-produselor și a reziduurilor)
- Construirea de noi unități de procesare și modernizarea celor existente
- Facilități pentru înființarea unei piețe de gross și a bursei de pește electronice

2. Beneficiarii acestei măsuri

Beneficiarii acestei măsuri vor fi companii private și organizații publice

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi limitată la 60% din investiția totală

Prioritate se va acorda întreprinderilor micro și mici în procesul de selecție. 50% din fonduri vor fi rezervate pentru ele la fiecare anunț pentru depunerea proiectelor pentru proiectele eligibile din această categorie de întreprinderi. Acest procentaj poate fi modificat de Comitetul de monitorizare în funcție de cererile actuale.

4. Obiective cuantificate – indicatori

Creșterea profitului cu 50%

Creșterea producției obținute prin procesare până la 80%

6.b.3. Axa Prioritară 3: Măsuri de interes comun

6.b.3.1. Obiectivele principale ale Axei Prioritare 3

În concordanță cu regulamentul Fondului European pentru Pescuit, principalele obiective ale Axei prioritare 3 sunt:

- Întărirea infrastructurii pentru asigurarea unei industrii de pescuit profitabile și competitive pe termen lung cu creșterea măsurilor de siguranță pentru lucrătorii sectorului piscicol;
- Sprijinirea organizării și a abilităților profesionale în sectorul de pescuit și acvacultură;
- Sprijinirea acțiunilor comune pentru dezvoltarea unui sector de pescuit și acvacultură sustenabil

Sprijinul financiar de la FEP în cadrul Axei Prioritare 3 acoperă măsurile de „interes comun” cu un scop mai larg, decât măsurile luate de întreprinderile private și care ajută la realizarea obiectivelor politicii comune de pescuit. Măsurile sunt de interes comun când contribuie la realizarea intereselor unui grup de beneficiari sau al publicului larg. Orice venit rezultat trebuie reinvestit în proiect.

6.b.3.2. Obiective cuantificabile

Indicatori de rezultat	Stadiul inițial - anul 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Numărul de porturi marine modernizate	0	1	3
Numărul de adăposturi la Marea Neagră	0	3	5
Numărul de locuri de debarcare la Marea Neagră	0	3	5
Pregătirea grupurilor de pescari și fermieri (nr. cursuri pregătire)	0	7	15
Organizații de producători Asociații de producători	90	20	5
Creșterea consumului mediu de pește	4,5 kg/persoană/an	6 kg/persoană/an	9 kg/persoană/an
Creșterea valorii adăugate a peștelui procesat și vândut	4,757 mil. Euro	10%	20%

6.b.3.3. Justificarea ratelor medii de cofinanțare, grupurile țintă/sectoare/zone și beneficiari

Rata medie de cofinanțare pentru această axă prioritară este de 80%.

- Ratele de cofinanțare variază între 80% și 100% din fondurile publice în funcție de natura măsurii și de tipul beneficiarilor. Date mai detaliate cu privire la ratele aplicate pentru fiecare măsură sunt disponibile în sumarul fiecărei măsuri.

- Întreg teritoriul României este eligibil pentru măsurile Axei Prioritare 3
- Sectorul pescăresc va fi singurul beneficiar al acestei axe prioritare. Beneficiarii sunt:
 1. structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (cum ar fi organizații, grupuri sau asociații);
 2. organisme publice sau semi-publice, a căror implicare efectivă și reprezentativitate în sectorul de pescuit și acvacultură vor fi verificate;
 3. Companii private care acționează în interes comun;

6.b.3.4. Descrierea principalelor măsuri propuse în cadrul Axei 3 rezultate din strategia propusă

Filozofia generală a Axei 3 constă în sprijinirea implementării Axelor 1 și 2, prin crearea unei infrastructuri comune pentru lucrătorii sectorului piscicol, sprijinirea restructurării sectorului prin intermediul acțiunilor colective, acțiuni care urmăresc dezvoltarea pieței.

Programul va reține 5 măsuri din cele 6 propuse de regulamentul Fondului European pentru Pescuit.

Măsura 3.1. Acțiuni colective

Măsura 3.2. Protecția și dezvoltarea faunei și florei sălbatice

Măsura 3.3. Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi

Măsura 3.4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare

Măsura 3.5. Proiecte pilot

Acțiuni colective: structurarea organizațiilor de producători

În prezent există 90 de asociații care reprezintă producători și procesatori. Numărul lor mare relevă faptul că fiecare din aceste asociații reprezintă o mică parte din sector, sau o mică zonă geografică. Această organizare slabă ca și faptul că toate aceste organizații au fost înființate relativ recent a dus la o funcționare redusă a pieței produselor pescărești și împiedică implementarea obiectivelor politicii comune pentru pescuit în România.

Asociațiile vor fi încurajate pentru a-și restructura activitatea și a se regrupa într-un număr mai mic de asociații mai mari. Pentru a putea fi finanțate asociațiilor li se va solicita un plan de afaceri, care să prezinte programul de activitate și să explice tipul de servicii pe care îl asigură membrilor săi.

Această restructurare a organizațiilor de producători va fi susținută prin parteneriate mai bune între aceste organizații, institute de cercetare și administrație. Cursuri de pregătire pentru aceste grupuri de producători vor fi inițiate pentru a îmbunătăți calitatea managementului și a resurselor umane.

Beneficiarii unor astfel de acțiuni colective vor fi structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor pe baza Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 772/2007, care implementează în România condițiile și solicitările Regulamentului Comisiei Europene nr. 104/2000.

Fauna și flora acvatică

Se prevede crearea de zone protejate, unde pescuitul este interzis. Refacerea zonelor de reproducere și alte acțiuni similare se pot dovedi de asemenea necesare pentru managementul durabil al pescuitului în apele interioare.

FEP poate finanța în cadrul acestei măsuri unele infrastructuri comune pentru facilitarea acțiunilor cum ar fi reabilitarea rutelor de migrație ale sturionilor pe Dunăre (în special prin crearea de trecători pentru pești) sau îmbunătățirea condițiilor de mediu și creșterea stocurilor pentru Lostrigă.

Înainte de începerea studiului de fezabilitate pentru reabilitarea rutelor de migrație a sturionilor în Dunăre, Autoritatea de Management va menține un contact permanent cu Autoritatea de Management pentru Transport pentru asigurarea coerenței dintre proiectele legate de fluviul Dunăre.

Acest lucru va fi atins printr-o strânsă colaborare cu Ministerul de Transport.

Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi

La momentul actual România nu dispune de infrastructură portuară pentru pescuit, cu cheiuri specializate și zone de stocare și refrigerare a peștelui debarcat.

Pentru a asigura competitivitatea pe termen lung a sectorului este necesară **modernizarea a cel puțin 3 porturi pescărești existente**, care sunt deja utilizate de navele de pescuit pentru debarcarea capturilor prin construirea facilităților necesare vaselor și bărcilor de pescuit care operează la Marea Neagră. Localizarea exactă a acestor porturi de pescuit va fi: Sulina, în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, Midia, lângă Constanța și Mangalia, în apropierea frontierei cu Bulgaria. Deși dimensiunile reduse ale flotei românești de pescuit nu justifică dezvoltarea a trei porturi de pescuit trebuie precizat faptul că distanțele străbătute de vasele de pescuit din zonele de pescuit în porturile de pescuit justifică modernizarea a trei porturi de pescuit (lungimea litoralului românesc este de 265 km).

Îmbunătățirea serviciilor oferite pescarilor în aceste porturi va include facilități pentru:

- asigurarea de gheață, combustibil și apă,
- întreținerea și repararea vaselor și bărcilor a echipamentului de pescuit,
- facilități de debarcare pentru produsele pescărești.

Dezvoltarea a 4-5 puncte de debarcare va fi finanțată prin FEP în scopul îmbunătățirii funcționării flotei de pescuit la scară mică. Aceste puncte de debarcare vor fi echipate cu facilități pentru debarcarea produselor pescărești și se va realiza controlul activității în aceste infrastructuri colective. Aceste puncte de debarcare vor fi deasemeni folosite ca atracții turistice pentru urmărirea activităților de pescuit și pentru pescuitul recreativ. Locațiile exacte ale acestor facilități trebuie determinate ulterior pe baza analizelor beneficii – costuri. Dacă locația lor este aleasă în zonele selectate de axa prioritară 4 ele sunt utile în cadrul strategiilor de dezvoltare locală integrată implementate de grupurile locale.

Cum condițiile meteo pot fi foarte dificile pe Marea Neagră și ținând cont de lungimea coastei, construcția a 4 - 5 adăposturi este necesară pentru îmbunătățirea siguranței pescarilor pe mare. Localizarea acestor adăposturi va viza completarea facilităților descrise mai sus.

Dezvoltarea de noi piețe de pescuit

Analizele de piață arată că este necesară promovarea consumului de pește din producția internă pentru a recupera nișe de piață pierdute.

Campanii de promovare pentru creșterea consumului de pește și pentru introducerea de noi produse din pește, vor fi finanțate prin această măsură, incluzând posibilitatea creării unor mărci „generice” respectând restricțiile prevăzute de Regulamentul FEP prin Art. 40, secțiunea 2.. Vor fi promovate de asemenea produsele organice.

Pentru a susține promovarea produselor din pește vor trebui elaborate standarde de calitate precum și proceduri pentru urmărirea trasabilității capturilor și a producției din acvacultură. Deschiderea piețelor în contextul integrării la Uniunea Europeană facilitează intrarea pe piață a produselor din import pentru creșterea concurenței pe piața internă. Sectorul pescăresc din România va trebui să pună accent pe calitatea produselor din producția internă decât să încerce să concureze cu produsele de import în privința prețului produselor.

Proiecte pilot

Această măsură trebuie să permită sectorului de pescuit și de acvacultură să testeze viabilitatea tehnică și economică a noilor tehnologii și a planurilor de management.

Prin intermediul proiectelor pilot sectorul va beneficia de:

- realizarea de proiecte experimentale sau operații coordonate de companii private, organisme publice sau semi-publice, așa cum sunt institutele de cercetare;
- transferul cunoștințelor tehnice și/sau economice necesare pentru modernizarea sectorului;
- Adaptarea sectorului la evoluția mediului economic, tehnic și legislativ.

Următoarele tipuri de proiecte pilot vor fi finanțate cu prioritate:

- Noi tehnologii pentru tehnici și echipamente de pescuit mai selective
- Achiziționarea de Know-how și tehnologii pentru producția din acvacultură și procesare

6.b.3.5. Demarcarea de activități finanțate de alte programe comunitare și măsurile luate pentru a întări complementaritatea

Măsurile pentru protecția și dezvoltarea florei și faunei acvatice pot fi, în anumite cazuri finanțate prin instrumentul financiar LIFE+, în special în zonele „Natura 2000”. Cei doi administratori implicați vor face schimb de informații pentru a evita riscul de a suprapune finanțarea anumitor proiecte, atâta timp cât aceeași zonă poate fi eligibilă atât prin FEP cât

și prin programe LIFE+. Intervențiile finanțate de FEP în zonele „NATURA 2000” vor fi limitate la acțiuni legate de activitățile de pescuit.

Echiparea porturilor actuale este eligibilă prin FEP dacă se dovedește că ele sunt deja folosite de vasele de pescuit. Construcția unui port de pescuit nou trebuie suportată de FADR.

Construcția de mici adăposturi este eligibilă atât prin FEP cât și prin FEADR. România a ales să utilizeze fondurile FEP în acest scop.

6.c. Informații specifice pentru fiecare măsură

Măsura 3. 1. Acțiuni colective

1. Descrierea măsurii

Trei tipuri de acțiuni sunt finanțate prin măsura 3.1.

- **Parteneriatul cu cercetarea:** participarea activă la programe de cercetare cu tematica legată de sectorul piscicol (managementul resurselor, tehnologii de acvacultură, controlul calității produselor, reducerea consumului energetic, etc) realizate de institutele de cercetare, ale căror rezultate vor fi de interes colectiv și vor fi popularizate pe scară largă.
- **Pregătire profesională:** îmbunătățirea abilităților profesionale, dezvoltarea de noi metode și instrumente de pregătire (ex. cursuri care ajută pescarii să cunoască regulamentele naționale și europene cu privire la dimensiunile minime de captură, condiții de igienă, controlul calității).
- **Promovarea asociațiilor de producători** pentru realizarea categoriilor de acțiuni listate în Art. 37 și în special să contribuie la managementul și conservarea resurselor, promovarea metodelor și uneltelor selective de pescuit și/sau pentru recuperarea uneltelor de pescuit pierdute de pe fundul mării.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi :

- structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (cum ar fi organizații, grupuri sau asociații)
- organisme publice sau semi-publice

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției din care 75% cofinanțare de la FEP iar 25% de la guvernul României.

4. Obiective cantitative – Indicatori

- 15 grupuri de pregătire
- Reducerea numărului de asociații de producători de la 90 la 5

Măsura 3. 2. Protecția și dezvoltarea florei și faunei acvatice

1. Descrierea măsurii

Această măsură va sprijini acțiuni pentru :

- construirea sau instalarea facilităților statice sau mobile destinate protecției și dezvoltării faunei și florei acvatice;
- reabilitarea apelor interioare, inclusiv a zonelor de reproducere și a rutelor de migrație pentru speciile migratoare;
- protecția și îmbunătățirea mediului în cadrul programului NATURA 2000, dacă sunt legate de activități de pescuit.

Sprijinul conform Art 38(2)(c) din FEP (de ex. msuri cu privire la protecția și îmbunătățirea mediului ariilor protejate din cadrul rețelei NATURA 2000, unde aceste zone sunt direct legate de activități piscicole) poate acoperi de asemenea costurile pentru consultarea actorilor implicați pe durata discuțiilor planurilor de management, studiilor pentru monitorizarea și supravegherea speciilor și a habitatelor, incluzând cartarea și a managementului de risc (sisteme de avertizare), prelucrarea informațiilor și materiale publicitare.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi :

- structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (cum ar fi organizații, grupuri sau asociații)
- organisme publice sau semi-publice, a căror implicare efectivă și reprezentativitate în sectorul de pescuit și acvacultură vor fi verificate.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției din care 75% contribuție FEP iar 25% contribuție națională .

Măsura 3. 3. Porturi de pescuit, puncte de debarcare, adăposturi

1. Descrierea măsurii

Principalele acțiuni care se vor finanța sunt:

- modernizarea a **trei porturi pescărești**. Această acțiune va include:
 1. dezvoltarea și modernizarea danelor specifice pentru vasele și bărcile de pescuit;
 2. construirea de facilități pentru aprovizionarea cu combustibil, gheață și alimentare cu apă;
 3. construirea de facilități pentru debarcare, procesare și depozitare la rece a produselor din pescuit;
 4. asigurarea de facilități și echipamente pentru întreținerea și repararea navelor și ambarcațiunilor de pescuit;
 5. construirea de facilități pentru depozitarea și tratamentul deșeurilor;
- investiții în a **4-5 puncte de debarcare**, servind ca adăposturi de siguranță precum și facilități pentru distribuția capturilor în stare proaspătă:
 1. construirea, modernizarea și dezvoltarea facilităților pentru debarcare, îmbunătățirea siguranței în timpul operațiilor de debarcare
 2. construirea de facilități pentru aprovizionarea cu combustibil, gheață și alimentare cu apă;
 3. construirea de facilități pentru depozitarea la rece
 4. construirea de amplasamente pentru depozitarea și tratarea deșeurilor;
- Investiții în construirea și modernizarea a **4-5 adăposturi**. Aceste adăposturi au drept scop îmbunătățirea siguranței muncitorilor din sectorul pescăresc și nu vor dispune de facilitățile specifice locurilor de debarcare.

Aceste trei tipuri de facilități vor fi de asemenea utilizate pentru activități turistice cum ar fi navigarea sau pescuitul sportiv. Dacă în zona respectivă există un grup local de acțiune aceste facilități pot fi utilizate în cadrul strategiilor integrate realizate prin Axei Prioritare 4.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi :

- structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (cum ar fi organizații, grupuri sau asociații)
- Companii private
- organisme publice sau semi-publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției din care 75% finanțare FEP iar 25% contribuție națională.

4. Obiective cantitative – Indicatori

De-a lungul coastei Mării Negre

- 3 porturi pescărești modernizate și echipate
- Crearea a 5 puncte de debarcare
- Crearea a 5 adăposturi

Măsura 3. 4. Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare

1. Descrierea măsurii

Principalele acțiuni care se vor finanța sunt:

- Promovarea tehnologiilor și echipamentelor pentru comercializarea produselor din pește prin îmbunătățirea calității, siguranței și trasabilității;
- Campanii de promovare (campanii de publicitate pentru încurajarea consumului de pește și a produselor din pește, cărți de bucate cu produse din pește, etc)
- Organizarea și participarea la expoziții de produse marine și din pește

2. Beneficiarii vor fi :

- structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (cum ar fi organizații, grupuri sau asociații)
- Companii private
- organisme publice sau semi-publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției din care 75% contribuție FEP iar 25% contribuție națională.

4. Obiective cantitative - Indicatori

Creșterea consumului mediu de pește și produse din pește de către populație, de la 4,5 kg/an/locuitor la 9 kg/an/locuitor.

Creșterea cu 20% a valorii adăugate a produselor procesate și vândute

Măsura 3. 5. Proiecte pilot

1. Descrierea măsurii

FEP va finanța patru noi tipuri de proiecte:

- **tehnologii inovative** la care va fi testată viabilitatea tehnică și economică în condițiile sectorului autohton de pescuit pentru a obține și răspândi cunoștințele economice și tehnice ale tehnologiei testate;
- teste făcute în cadrul **planurilor de management** și a planurilor pentru alocarea efortului de pescuit, incluzând, dacă este necesar stabilirea zonelor unde pescuitul este interzis, în scopul evaluării consecințelor biologice și financiare și refacerea ecologică experimentală;
- dezvoltarea și testarea de metode pentru **îmbunătățirea selectivității uneltelor de pescuit**, reducerea capturilor accidentale în special pe fundul mării;
- testarea unor **tehnici alternative de management al pescuitului**.

Proiectele pilot finanțate prin FEP trebuie să fie cu adevărat inovative. Îmbunătățiri tehnice minore ale unor tehnologii cunoscute nu se pot califica pentru sprijin din partea FEP, conform art. 41. Proiectele pilot trebuie să aibă costuri și durată limitată.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi :

- structuri recunoscute de către ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (cum ar fi organizații, grupuri sau asociații)
- companii private
- organisme publice sau semi-publice, a căror implicare efectivă și reprezentativitate în sectorul de pescuit și acvacultură vor fi verificate.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției din care 75% contribuție FEP iar 25% contribuție națională.

6.b.4. Axa Prioritară 4: Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești:

6.b.4.1. Obiectivul principal al Axei 4

Axele prioritare 1, 2 și 3 propun măsuri pentru sprijinirea dezvoltării pe verticală a sectorului pescăresc; Axa Prioritară 4 propune o abordare teritorială în completarea acestui set de măsuri.

România a decis să **aloc** o **cotă substanțială din FEP** acestei axe prioritare. Principalul scop al Axei Prioritare 4 este de a minimaliza declinul sectorului pescăresc și de a sprijini reconversia zonelor afectate de schimbările din acest sector.

Obiectivele măsurilor finanțate prin axa 4 sunt:

- sprijinirea **înființării Grupurilor Locale** (parteneriate și strategii)
- sprijinirea **implementării strategiilor locale de dezvoltare**
- sprijinirea proiectelor de colaborare între Grupurile Locale

6.b. 4.2. Stare inițială și ținte cuantificate

Indicatori de rezultat	Stare inițială	Obiective 2010	Obiective 2013
Nr. Grupuri Locale înființate	0	5	15
Teritoriul acoperit de Grupurile Locale	0	7.000 km ²	21.000 km ²
Populația din teritoriul acoperit de Grupurile Locale	0	250.000	750.000
Locuri de muncă create sau menținute în sector	0	500	3.000

6.b.4.3. Justificarea ratei medii de co-finanțare, grupuri țintă/sectoare/zonă și beneficiari

Aria de implementare:

Zonele care pot fi selectate vor fi mai mici decât NUTS III, situate de-a lungul râurilor, a liniilor de coastă, în zone cu lacuri, estuare, coerente din punct de vedere geografic, economic și social. În România, întreg teritoriul țării este eligibil pentru selectarea zonelor pescărești, identificându-se, pentru început, trei zone geografice potențial beneficiare de sprijinul comunitar prin axa 4 :

- Delta Dunării, care este o zonă cu tradiție în pescuit, cu o mare diversitate biologică și peisagistică, unde activitățile economice alternative pot fi dezvoltate în vederea îmbunătățirii veniturilor populațiilor de pescari fără creșterea presiunii asupra resurselor piscicole;

- de-a lungul Fluviului Dunărea, unde ocupația principală a populației este pescuitul ori acvacultura ;
- zona de coastă a Mării Negre.

Zonele pescărești sunt eligibile dacă îndeplinesc următoarele criterii minime:

- o zonă pescărească trebuie să fie mai mică decât NUTS III, care este echivalentul unui județ în România ;
 - zona trebuie să fie coerentă din punct de vedere geografic, economic și social
 - în general, numărul total al populației să fie cuprins între 10.000 și 150.000 locuitori
- Orașele cu o populație mai mică de 100.000 de locuitori sunt eligibile.

Cel puțin unul din următoarele trei criterii este obligatoriu :

- Densitatea populației trebuie să fie mai mică de 50 locuitori /km² ;
- Pescuitul este o activitate economică importantă în zonă, dar este în declin ;
- Micile comunități pescărești reprezintă o importantă parte a populației zonei.

Beneficiarii vor fi Grupurile Locale selectate printr-o procedură competitivă. Pentru a fi eligibili candidații dintr-o anumită zonă trebuie să respecte criteriile:

- să fie alcătuiți în parteneriate public-private, în care sectorul privat (intreprinderi private, parteneri economici și sociali, fundații sau asociații) să fie majoritar la nivelul luării deciziilor (peste 50%) ,
- să prezinte o strategie integrată pentru dezvoltarea propriei zone. Această strategie multi-sectorială va include acțiuni inovatoare propuse pentru diversificarea economiei locale, pentru crearea de locuri de muncă, promovarea calității vieții și a protecției mediului.

Grupurile vor selecta beneficiarii finali pentru finanțare. Aceștia vor fi comunitățile pescărești, lucrători în cadrul sectorului, sau cei care prin activitatea lor au o legătură directă cu sectorul, comunitățile locale, organizații publice sau private implicate în dezvoltarea locală a zonei (ONG-uri, fundații, asociații, consilii locale, societate civilă) din zona selectată.

6.b.4.4. Descrierea Măsurilor principale propuse în cadrul Axei 4 rezultate din strategia propusă

În cadrul axei 4 sunt propuse două măsuri:

Măsura 4.1. Selectarea Grupurilor Locale

Măsura 4.2. Sprijin pentru acțiuni de cooperare între Grupurile Locale

Măsura 4.1. Selectarea Grupurilor Locale va fi realizată în două etape :

- **Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-private și elaborarea strategiei locale integrate**

Această sub-măsură va sprijini zonele înainte selectării Grupurilor Locale. Va permite dobândirea de cunoștințe și aptitudini pentru actorii locali, va contribui la facilitarea procesului de consultare locală și constituirea parteneriatelor locale. Strategia integrată va fi realizată în cadrul acestui proces și va fi prezentată Comisiei de selecție pentru acordarea finanțării necesare implementării strategiei.

- **Sprijin pentru implementarea strategiilor locale integrate**

Această sub-măsură poate fi accesată doar de Grupurile Locale selectate în urma lansării apelului pentru depunerea proiectelor. Se vor sprijini 2 tipuri de acțiuni.

- Sprijin pentru organizarea și funcționarea Grupurilor Locale
- Sprijin pentru implementarea proiectelor de dezvoltare locală de către actorii locali ori de către grup. Grupul va fi responsabil de selectarea proiectelor beneficiarilor individuali

Măsura 4.2 Sprijin pentru acțiuni de cooperare între Grupurile Locale

Grupurile Locale ar putea solicita sprijin pentru acțiuni care să fie realizate în colaborare cu alt Grup Local, beneficiind de finanțare din Axa 4 a FEP-ului. Aceste proiecte de cooperare pot fi realizate cu unul ori mai multe grupuri locale din România, ori cu unul sau mai multe grupuri din alte state membre.

Cooperarea nu este obligatorie pentru grupuri. Această măsură poate fi implementată după un anumit timp, când strategia locală este deja consolidată și când se dovedește utilitatea cooperării grupurilor.

6.b.4.5. Demarcarea între activitățile similare cu alte finanțări comunitare și măsurile luate pentru a asigura complementaritatea.

Este posibil ca teritoriul acoperit de un Grup de Acțiune Locală (FEADR) și cel al unui Grup Local (FEP) să se suprapună total sau parțial, neputându-se realiza o delimitare pe criterii geografice a acestora. O zonă pescărească pentru a fi selectată, trebuie să respecte criteriile generale și specifice prevăzute de acest Program Operațional.

Este preferabil ca pentru implementarea axei 4 să se folosească parteneriatele sau organizații existente. Dacă un grup FEP (GL) se formează pe structura unui grup LEADER (GAL) deja existent, vor putea utiliza aceeași structură administrativă pentru implementarea ambelor fonduri europene. În aceste condiții costurile comune vor fi împărțite (proporțional) între Grupul Local finanțat din FEP și Grupul de Acțiune Locală finanțat din FEADR. În toate cazurile, datorită posibilității de suprapunere geografică cu grupurile LEADER, este necesară o separare clară a instrumentelor:

- strategii distincte între grupuri
- parteneriate distincte – componența parteneriatului Grupului Local și cea a Grupurilor de Acțiune Locală trebuie să fie diferită (chiar dacă anumiți actori locali

doresc să fie în componența ambelor parteneriate). În componența GL trebuie să existe actori relevanți ai sectorului pescăresc din zonă ;

- Comitete de selecție diferite – componența diferită la nivelul luării deciziei de selectare a proiectelor ;
- Registre contabile, circuite financiare și de control diferite.

Se așteaptă ca în zona unde un Grup Local activează, echipa acestuia să ușureze accesul beneficiarilor la finanțare (completarea aplicațiilor pentru sprijin). Aceeași aplicație va fi finanțată și prin FSE sau FEADR.

6.c. Informații specifice necesare pentru fiecare măsură

Măsura 4.1. Selectarea Grupurilor Locale

Așa cum s-a explicat anterior această măsură va fi implementată în două sub-măsuri :

- **Sub-măsura 4.1.a** - Sprijin pentru realizarea parteneriatului public-privat și elaborarea strategiilor locale integrate
- **Sub-măsura 4.1.b** - Sprijin pentru implementarea strategiilor locale integrate.

Sub-măsura 4.1.a. Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-private și elaborarea strategiilor locale integrate

1. Descrierea sub- măsurii

Dezvoltarea locală a sectorul pescăresc este o concepție inovativă. Potențialii beneficiari au nevoie de sprijin pentru pregătirea proiectelor pentru a deveni Grupuri Locale selectate și pentru a-și implementa strategia de dezvoltare integrată a teritoriului. Sprijinul va fi oferit pentru dobândirea cunoștințelor, aptitudinilor și facilitarea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare.

Finanțarea va fi accesibilă actorilor locali pentru a desfășura acțiuni pregătitoare, ca :

- a) sprijin tehnic pentru constituirea de parteneriate reprezentative de dezvoltare locală,
- b) studii tehnice ale zonei,
- c) masuri de informare ale grupurilor tinta si a publicului larg in ceea ce priveste potențialul zonei si direcțiile de dezvoltare locala,
- d) sprijin tehnic pentru elaborarea, monitorizarea si evaluarea strategiilor de dezvoltare locala (seminarii , grupuri de lucru, animarea teritoriului),
- e) pregătirea dosarului de candidatura în vederea participării la selecția GL-le
- f) instruirea staff-ului in ceea ce priveste elaborarea si implementarea strategiei de dezvoltare locala, incluzand actiuni de instruire pentru managementul grupului,
- g) evenimente promotionale si instruiri.

În plus grupurile vor acorda asistență tehnică și informații pentru potențialii beneficiari.

2. Beneficiarii sub - măsurii

Potențiale Grupuri Locale (parteneri locali interesați, parteneriate cu sau fără statut juridic) constituite din autorități locale și/ori ONG-uri sau asociații interesate în a se constitui în Grupuri Locale și să elaboreze strategiile de dezvoltare locala în acea zona.

3. Selectarea parteneriatelor

Accesul la această sub-măsură se va face pe baza unui proiect elaborat de partenerii interesați care va cuprinde obiectivele, durata de realizare, acțiunile (cele prevăzute la punctele a-g), bugetul necesar pentru implementarea proiectului.

Selecția acestor proiecte va fi realizată de o Comisie de Selecție organizată în cadrul ANPA, după următoarele criterii.

- partenerii privați să aibă o pondere mai mare de 50% la nivel decizional;
- GL să își desfășoare activitatea într- o zonă pescărească cu o populație, în general, cuprinsă între 10.000 – 150.000 locuitori ;
- aceeași localitate nu va face parte din mai multe potențiale GL și nu poate beneficia de doua ori de acest sprijin ;
- omogenitate geografică, economică și socială a zonei;
- resurse umane, financiare, naturale suficiente pentru implementarea unei strategii.

Potențialii beneficiari vor semna un angajament prin care se obligă că într-un interval de timp, cuprins între 6 luni și 1 an de la selecție va finaliza Planul Dezvoltare.

4. Bugetul alocat

Contribuția publică va fi de 100% din totalul cheltuielilor proiectului, din care 75 % din totalul costului eligibil provin din FEP, iar 25 % din bugetul național.

5 .Obiective cantitative-Indicatori

Numar strategii integrate a caror elaborare va fi finantată: 20

Sub- Măsura 4.1.b. Sprijin pentru implementarea strategiei locale integrate

1. Descrierea sub- măsurii

Aceasta secțiune include doua sub-secțiuni:

- o descriere a procedurii utilizata pentru selectarea grupurilor
- o descriere a procedurii pentru implementarea de către grupuri a strategiilor integrate .

1.1. Selectarea grupurilor :

Autoritatea de Management va face un anunț pentru evaluarea propunerilor grupurilor locale într-o manieră transparentă (presă, site-ul ministerului, evenimente informaționale), incluzând prezentarea criteriilor de selecție și a procedurii. Cel puțin 2 apeluri pentru depunerea candidaturilor se vor lansa pentru această perioadă de programare, ultimul grup trebuind să fie operațional nu mai târziu de 4 ani de la data aprobării Programului Operațional pentru Pescuit. Autoritatea de Management intenționează să lanseze un apel pentru depunerea proiectelor, după aprobarea Programului Operațional pentru Pescuit, la începutul lui 2008, iar celelalte apeluri pentru depunerea proiectelor vor fi lansate până în 2011.

Procedura de selecție va fi aceeași ca și pentru selectarea zonelor și a GL, deoarece aceste două componente sunt strâns legate între ele. O evaluare a propunerilor va fi făcută utilizând un set de criterii stabilit în următoarele 3 categorii (detaliile și criteriile sunt în secțiunea 5 – informații specifice măsurii):

- (a) Componenta Grupului Local
- (b) Calitatea strategiei locale
- (c) Capacitatea de implementare a strategiei

În apelul pentru depunerea propunerilor ANPA va introduce o referință la Art.54 din Reg. 1198/2006 privind neacumularea ajutorului financiar Comunitar. În particular, criteriile de eligibilitate vor asigura o delimitare clară dată de Axa 4 din PDR

În plus, ANPA prin implementarea Art. 40 al Reg 498/2007, va realiza baza de date pentru toate activitățile finanțate prin FEP în scopul evitării unei posibile suprapuneri și a finanțării duble.

Pentru selectarea grupurilor se va stabili o **Comisie de Selecție**, în componența căreia vor intra: MADR, MDLPL, MAI, APDRP, MMGA, organizații reprezentative ale societății civile, precum și parteneri reprezentativi din mediul economic și social al zonei.

Comisia va lua decizia finală privind selecția GL, utilizând o grilă de evaluare, dar luând în considerare și alte criterii. Toate criteriile de selecție și procedurile vor trebui să fie transparente și transmise publicului înainte de lansarea apelului pentru depunerea proiectelor. Strategiile de dezvoltare locală vor fi selectate în conformitate cu criteriile aprobate de către Comitetul de Monitorizare. Se vor selecta maxim 15 Grupuri Locale ce vor fi finanțate prin FEP.

Acțiunile prevăzute în strategiile locale de dezvoltare vor fi prezentate într-un Plan de Afaceri stabilit pe o perioadă de 5 ani cu cheltuielile anuale detaliate. Sumele alocate unui an nu se vor putea raporta anului următor. Planul de Afaceri va prezenta repartitia finanțării pentru acțiuni ca:

1. Acțiuni privind întărirea competitivității zonelor pescărești
2. Investiții pentru dezvoltarea turismului, în special a eco-turismului (infrastructură cazare, masă, agrement) ținându-se seama de zonele pescărești, luând în considerare prevederile înscrise în Art.44 din FEP;
3. Diversificarea activităților economice prin promovarea dublei angajări a muncitorilor din sectorul pescăresc (prin crearea de locuri de muncă adiacente sectorului pescăresc),

4. Sprijinirea micilor pescării și a infrastructurii pentru turism și servicii în beneficiul comunităților pescărești
5. Dobândirea de competențe și facilitarea pregătirii și punerii în aplicare a strategiei de dezvoltare locală,
6. Contribuție la costurile de funcționare a Grupurilor Locale :
 - costuri pentru activități curente
 - costurile de funcționare sunt eligibile până la max. 10% din suma alocată zonei.

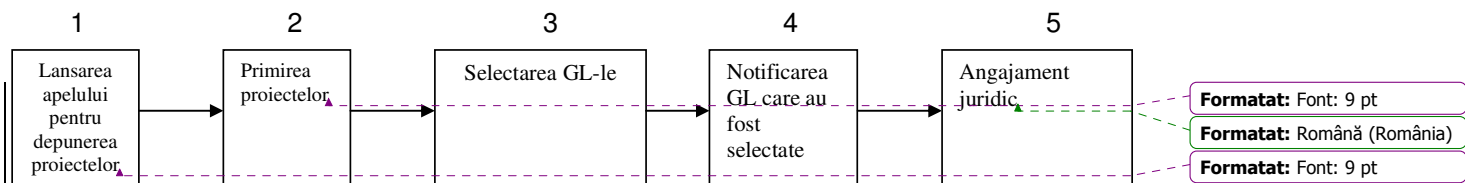
Strategia de dezvoltare poate cuprinde oricare din acțiunile eligibile prevăzute în articolul 44 din R (CE) 1198/2006, precum și acțiuni eligibile ale celorlalte axe, cu excepția încetării temporare și permanente ale activităților de pescuit pentru vasele pescărești, respectându-se condițiile specifice impuse pentru acele măsuri.

Grupul va avea întreaga responsabilitate în ceea ce privește selectarea proiectelor ce vor fi implementate în acea zonă.

Pentru a realiza activitățile prevăzute pentru atingerea obiectivelor din strategia inclusă în Planul de Dezvoltare, fiecare GL va stabili criteriile de selecție pentru fiecare tip de proiecte, care vor respecta prioritățile specifice strategiilor de dezvoltare locală. Aceste criterii vor fi cuprinse în planurile de Dezvoltare și în apelurile de selecție a proiectelor lansate la nivel local de către GL. Selecția proiectelor se va realiza de către un Comitet de Selecție format din membrii GL.

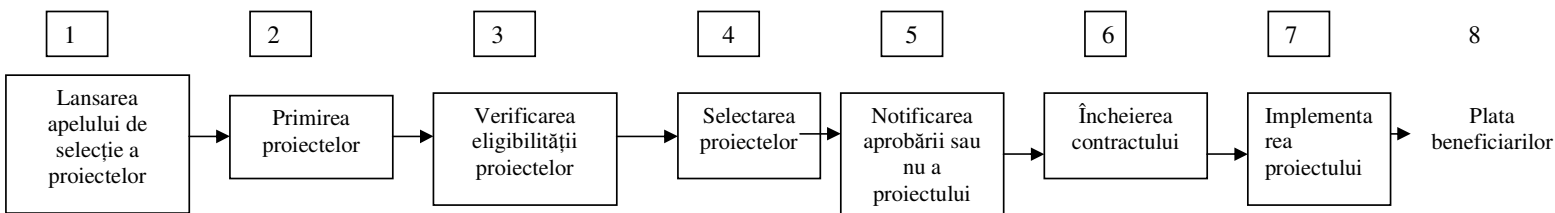
1.2 Descrierea circuitului administrativ și financiar pentru GL

a) Faza de selecție a Grupurilor Locale

1. Lansarea de către AM a apelului pentru depunerea proiectelor
2. Primirea de către AM a aplicațiilor potențialelor GL
3. Autoritatea de Management prin intermediul Comisiei de Selecție va realiza selecția Grupurilor Locale
4. În urma selecției, Autoritatea de Management va transmite GL-le notificări scrise menționând că:
5. AM încheie angajamentul juridic cu GL selectate.

b) Faza de selecție a proiectelor în cadrul GL-le și fluxul acestora

1. GL lansează apelul de selecție a proiectelor ;
2. Primirea proiectelor la secretariatul GL ;
3. Verificarea eligibilității proiectelor efectuată de GL ;
4. Selectarea proiectelor de către Comisia de Selecție din cadrul GL ;
5. GL transmite o notificare către beneficiar cu privire la aprobarea sau neaprobarea proiectului ;
6. Încheierea contractului între beneficiar și GL;
7. Demararea implementării proiectului de către beneficiar ;
8. După terminarea implementării beneficiarul solicită rambursarea sprijinului financiar public și APDRP, va efectua plata beneficiarului.

Următorul tabel descrie circuitul administrativ și financiar care va fi aplicat la începutul implementării programului. Se urmărește transferarea mai multor responsabilități GL în a doua fază a implementării programului, după ce GL dovedesc capacitatea de a administra fonduri publice.

Implementarea financiară	
<i>Primirea aplicațiilor pentru plată</i>	OJPDRP (APDRP)
<i>Verificarea eligibilității proiectelor</i>	AM
<i>Verificarea serviciului realizat</i>	AM +APDRP
<i>Eșantionare (selectarea dosarelor care vor face obiectul verificărilor pe teren)</i>	AM+APDRP
<i>Verificări la fața locului</i>	AM+APDRP
<i>Raportul de verificare</i>	AM+APDRP
<i>Calcularea sumelor datorate</i>	APDRP
<i>Plata</i>	APDRP
<i>Înregistrarea plăților</i>	APDRP
<i>Controale după efectuarea plății finale</i>	AM+APDRP
<i>Audit intern</i>	AA

AA: Autoritate de Audit

OJAPDRP : Oficiul județian al Agenției de Plată pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

GL: Grup Local

AM : Autoritate de Management
APDRP : Agenția de Plată pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

2. Beneficiarii sub-măsurii

Grupurile Locale selectate în concordanța cu procedurile de selecție prezentate.

3. Alocare financiară

Costurile de funcționare ale GL sunt finanțate 100 % contribuție publică, dar până la 10 % din totalul bugetului alocat zonei pescărești.

În conformitate cu art. 45 din FEP, majoritatea operațiunilor trebuie promovate de către sectorul privat.

4. Obiective cantitative- Indicatori

Nr. GL înființate : 15
Teritoriu acoperit de GL : 21.000 km²
Populația din teritoriul acoperit de GL : 750.000 locuitori
Locuri de muncă create sau menținute : 3000.

5. Informații specifice :

Comitetul de Monitorizare pentru Programul Operațional pentru Pescuit va aproba criteriile de selecție. Următoarea secțiune prezintă un minimum de criterii care pot fi completate de către Comitetul de Monitorizare.

Zonele unde GL activează vor răspunde criteriilor prezentate în secțiunea 6.b.4.3.

Selectarea GL se va face după următoarele **criterii** :

a) Componenta GL

GL trebuie să reprezinte o grupare echilibrată și reprezentativă pentru zona selectată, format din parteneri publici, parteneri privați din sectorul pescăresc și organisme non-guvernamentale. Apartenența la GL trebuie să fie deschisă tuturor celor interesați, iar la nivelul luării deciziilor partenerii privați din sectorul pescăresc trebuie să reprezinte peste 50% din parteneriatul local. Femeile și tinerii trebuie, de asemenea, să fie reprezentați în cadrul parteneriatelor, precum și la nivelul luării deciziei.

GL trebuie să aibă capacitate suficientă în termeni umani, financiari și administrativi. GL vor fi avea responsabilitatea luării tuturor deciziilor privind selectarea proiectelor, dar nu vor fi responsabile de verificarea criteriilor de selecție.

GL vor avea personalitate juridică după selectarea acestora de către Comisia de Selecție din cadrul Autorității de Management.

În România, GL se vor înființa conform Ordonanței nr. 26 din 30 ianuarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, ca asociații sau fundații (inclusiv federații).

b) Calitatea strategiei locale

Descrierea strategiei locale trebuie să cuprindă următoarele elemente :

- Definierea (descrierea) zonei unde se va implementa Planul de Dezvoltare ;
- Dispoziții pentru consultarea partenerilor locali în legătură cu planul de dezvoltare,
- Descrierea GL : parteneriat, procedura de luare a deciziei, nivelul participării private ;
- Evaluarea situației inițiale și analiza nevoilor și a potențialului din zonă (analiza SWOT) ;
- Obiectivele stabilite pentru implementarea planului; **strategia** pentru atingerea obiectivelor ; corelarea cu alte programe de dezvoltare ;
- Măsurile trebuie prezentate în Planul de Afaceri acoperind întreaga perioadă. Pentru fiecare măsură se vor specifica : obiectivele, descrierea sumară a măsurilor ce urmează a fi implementate ; impact;
- Planul financiar pentru fiecare măsură/ acțiune;
- Modalități de informare a potențialilor beneficiari și a publicului larg ;
- Dispoziții administrative, reguli detaliate și proceduri pentru controlul acțiunilor;
- Dispoziții pentru evaluare și monitorizare;

Strategia trebuie să corespundă următoarelor caracteristici:

- abordare teritorială : utilizarea eficientă a resurselor , activități integrate la nivel local și crearea unei viziuni comune de dezvoltare a zonei,
- abordare de jos în sus : participarea activă a reprezentanților populației locale la planificarea, luarea deciziilor și implementarea strategiei locale de dezvoltare.
- abordare integrată multisectorială: strategia este bazată pe interacțiunea partenerilor din diverse sectoare ale economiei locale.

Strategia locală de dezvoltare propusă de GL în conformitate cu art. 45 (2) R 1198/2006 trebuie :

- a) să fie integrată și bazată pe interacțiunea actorilor , sectoarelor și operațiunilor,
- b) să corespundă cu nevoile zonei pescărești în termeni socio-economici
- c) să-și dovedească durabilitatea,
- d) să fie complementară altor intervenții financiare comunitare din acea zonă.

c) Capacitatea de implementare a strategiei

GL trebuie să demonstreze că are capacitatea de a implementa strategia cu succes, prin:

- calitatea echipei, inclusiv dobândirea experienței prin instruire,
- demonstrarea capacității administrative și financiare,
- capacitatea de a asigura cofinanțarea necesară.

Conducerea GL va stabili criteriile de selecție pentru fiecare tip de proiect. Aceste criterii vor fi prezentate în apelurile care vor fi lansate de către GL pentru depunerea de către solicitanții individuali ai proiectelor.

Măsura 4.2. Sprijin pentru acțiunile de cooperare

1. Descrierea măsurii

Anumite acțiuni ar trebui elaborate în parteneriat între mai multe zone beneficiare de finanțare prin axa 4 din FEP. Aceste acțiuni urmăresc crearea unei mase critice pentru anumite acțiuni pentru care un singur grup nu este suficient de mare. Acestea trebuie să includă implementarea unor proiecte comune nu doar simple schimburi de experiență.

Acțiunile de cooperare sunt eligibile între grupurile ce beneficiază de finanțare din axa 4 a Programului Operațional pentru Pescuit sau de la alte state membre. Cooperarea cu grupurile LEADER sunt de asemenea eligibile, deși doar cheltuielile din grupul FEP vor fi suportate sub această măsură.

Acțiunile comune pot avea ca obiective și construcția instituțională

Prin această măsură pot fi acoperite:

- cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare ;
- cheltuieli de investiții pentru implementarea proiectelor comune ;
- cheltuieli pentru proiecte comune de instruire.

2. Beneficiarii măsurii

Această măsură este accesibilă doar Grupurilor Locale selectate prin Măsura 4.2.

3. Alocarea financiară

Acest tip de proiect va primi finanțare suplimentară urmând o procedură simplă de selecție. Numai cheltuielile pentru acțiuni comune, pentru funcționarea structurilor comune și pentru sprijin tehnic sunt eligibile sub această măsură.

4. Obiective cantitative-Indicatori

Nr. Proiectelor de cooperare finanțate : 15.

6.b.5 Axa Prioritară 5: Asistență tehnică

6.b.5.1. Principalul obiectiv în Axa Prioritară 5

Asistența tehnică este un instrument foarte important pentru noile state membre care nu au încă experiență în implementarea instrumentelor structurale comunitare. Experiența acumulată prin programele SAPARD și PHARE nu au inclus aceleași categorii de responsabilități ca la implementarea fondurilor structurale și sumele alocate sunt mult mai mari.

Obiectivele principale ale asistenței tehnice prin Axa prioritară 5 sunt :

- Elaborarea tuturor documentelor preliminare pentru pregătirea și implementarea Programului Operațional pentru FEP.
- Creșterea capacității administrației incluzând aspectele Politicii Comune de Pescuit în legătură cu implementarea Fondului European pentru Pescuit.

Autoritatea de Management va fi întărită prin creșterea numărului de personal și prin instruire adecvate în scopul întăririi capacității administrative. În această privință, ANPA a lansat o cerere de oferte pentru asigurarea unei asistențe tehnice pentru ANPA în scopul organizării unui sistem de management și control adecvat pentru implementarea Programului FEP. De la acest studiu se așteaptă să se identifice sistemul administrativ și financiar ce trebuie dezvoltat, lipsurile și deficiențele ce trebuie remediate, elaborarea procedurilor ce trebuie stabilite și documentațiile necesare.

Asistența tehnică va include toate acțiunile considerate a fi necesare pentru implementarea măsurilor incluse în acest Program Operațional:

- măsuri pregătitoare;
- suport administrativ și tehnic;
- monitorizarea și controlul îndeplinirii diferitelor măsuri;
- diseminarea informației și a comunicării;
- evaluări prevăzute în Regulamentul Fondului European pentru Pescuit;
- măsuri de audit necesare pentru o bună decontare a sistemelor aplicate.

Trei autorități vor primi suport din programele operaționale:

1. **Autoritatea de management**, responsabilă pentru programare, monitorizare, autorizarea de studii și evaluării, raportări și comunicări. De asemenea îndeplinește funcția de secretariat pentru Comitetul de Monitorizare. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură este însărcinată cu aceste îndatoriri.
2. **Autoritatea de Certificare** va verifica eligibilitatea tuturor cheltuielilor. Acest rol va fi îndeplinit de APDRP. Această autoritate va fi de asemenea organismul de plată care va asigura fluxul financiar între Comisie și beneficiarii finali.

3. **Autoritatea de audit** va confirma pista de audit și va face verificările necesare ale circuitelor financiare. Această funcție va fi îndeplinită de Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României.

6.b.5.2. Linii de bază și ținte cuantificate

Existența unei capacități administrative adecvate este evaluată în mod curent de următorii factori :

- Caracteristicile organizatorice, incluzând relațiile dintre nivelurile central, regional și local și diseminarea informațiilor și a tehnologiilor de comunicare (TIC) ;
- Calitatea administrației civile (numărul de personal și instruire adecvate) ;
- Relații interguvernamentale (raportul dintre administrația pescăriei cu alte părți ale administrației) și interacțiunile dintre autoritatea pescăriei și alte organizații și împuterniciți.

6.b.5.3. Justificarea ratei medii de cofinanțare, grupuri țintă/sectoare/zona și beneficiari

Ațiunile prin această măsură primesc 100% finanțare publică (75% FEP, 25% contribuția națională).

6.b.5.4. Descrierea principalelor măsuri propuse prin Axa Prioritară 5 rezultate din strategia propusă.

Ațiunile prin Axa Prioritară 5 includ:

- (a) Un număr de **studii preliminare** pentru pregătirea implementării diferitelor axe așa cum sunt descrise în părțile relevante ale acestui Program Operațional. Un studiu științific privind starea resursei piscicole din Marea Neagră, o evaluare a necesarului de **instruire pentru comunitățile de pescari**, un **studiu de piață** privind potențialul consumului de pește, un Master Plan pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii, o strategie de comunicare, e.t.c.
- (b) **Ațiuni de comunicare**. Acestea vor fi descrise mai detaliat într-un studiu strategic de comunicare și va cuprinde:
- Informații referitoare la potențialii beneficiari privind posibilitățile de finanțare oferite prin diferite măsuri ale acestui Program Operațional, în concordanță cu specificațiile articolului 51 al regulamentului F.E.P.
 - Informarea publicului în general despre rolul jucat de Comunitate în Programul Operațional și rezultatele obținute.
- (c) **Cheltuielile pentru management**
- **Înființarea și finanțarea unui Observator** permanent pentru producția din acvacultură.

(d) **Evaluarea** și alte studii orizontale așa cum sunt solicitate de regulament:

- Evaluarea intermediară va fi organizată în timp pentru “Dezbaterea Strategică” care va fi organizată de Comisia pentru implementarea Planului Național Strategic prevăzută a fi organizată de Comisie în 2011.
- Celelalte studii identificate până acum au fost prezentate anterior. Alte studii pot fi necesare și vor fi luate în considerare pe perioada de derulare a programului.

(e) Sprijin pentru **înființarea de Grupuri Locale** în etapa pregătitoare, prin realizarea instruirii, constituirea bazelor de date a experților și organizarea sesiunilor de informare privind oportunitățile oferite de Axa 4. Această sarcină va fi realizată prin asistență tehnică asigurată de rețea, după constituirea acesteia.

(f) Înființarea unei **rețele naționale a Grupurilor Locale**, beneficiind de Axa 4 a F.E.P. ca prevedere a articolului 45.5 a Regulamentului, va fi finanțată prin Axa Prioritară 5.

Obiectivele acestei rețele constau în :

- Sprijinirea înființării Grupurilor Locale în etapa lor pregătitoare prin pregătirea instruirilor, constituirea bazelor de date a experților și organizarea sesiunilor de informații prin oportunitățile oferite de Axa 4.
- Diseminarea informațiilor privind:
 - activitățile Grupurilor Locale,
 - noutăți importante legate de implementarea F.E.P.
 - alte proceduri finanțabile care pot fi de interes pentru Grupurile Locale.
- Colectarea, analizarea și diseminarea informației la nivel național a celor mai bune practici ce pot fi transmisibile.
- Încurajarea schimburilor de cele mai bune practici prin informații, baze de date și schimb de activități cum ar fi seminariile tematice

Rețeaua sectorului piscicol din România va fi implementată prin lansarea apelului de candidatură privind furnizarea serviciilor de rețea. Termenii de referință vor fi elaborați în concordanță cu obiectivele prevăzute pentru rețeaua Europeană care va fi stabilită de Comisia Europeană. Un mecanism de consultare va fi înființat în scopul atingerii obiectivelor urmărite de Grupurile Locale.

6.b.5.5. Demarcarea cu activități similare sub alte fonduri comunitare și măsurile ce trebuie luate pentru a asigura complementaritatea

n.a.

7. Prevederi financiare

Tabelul nr. 5. Planificarea financiară anuală pentru Programul Operațional

Anul	FEP (EURO)
2007	15.127.527
2008	22.157.050
2009	30.156.234
2010	36.391.468
2011	39.257.052
2012	42.262.575
2013	45.362.301
Total FEP	230.714.207

Tabelul nr. 6. Alocarea financiară pe axele prioritare pentru Programul Operațional

Prioritate	Contribuția publică totală (euro)	Contribuție FEP (euro)	Contribuție națională (euro)	Rată de cofinanțare FEP (%)
Axa 1	13.300.000	9.975.000	3.325.000	75%
Axa 2	140.000.000	105.000.000	35.000.000	75%
Axa 3	40.000.000	30.000.000	10.000.000	75%
Axa 4	100.000.000	75.000.000	25.000.000	75%
Axa 5	14.318.942,7	10.739.207	3.579.735,7	75%
Total	307.618.942,7	230.714.207	76.904.735,7	

8. Prevederi de implementare

8.1 Management

8.1.1 Cadrul general pentru implementarea Programului Operațional pentru Pescuit

Coordonarea generală a POP

Hotărârea Guvernului 865/2005 cu deciziile interne de implementare ulterioare a stabilit structura de management și control pentru managementul Programului Operațional pentru Pescuit în România.

Implementarea POP în România va fi realizată de următoarele instituții:

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Autoritatea de Management este Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) care răspunde de eficiența și corectitudinea managementului și implementării Programului Operațional pentru Pescuit, în conformitate cu reglementările UE și sistemele instituționale, financiare și legale în vigoare în România. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură este în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Consiliului nr.1198/2006 Autoritatea de Management a unui Program Operațional va fi responsabilă pentru conducerea și implementarea Programului Operațional în conformitate cu principiul de management financiar și, în special pentru:

(a) să asigure selectarea pentru finanțare a operațiunilor în conformitate cu criteriile aplicabile

programului operațional și conformitatea operațiunilor cu normele comunitare și naționale aplicabile, pe întreaga perioadă de punere în aplicare;

(b) să verifice livrarea produselor și serviciilor cofinanțate, precum și suportarea efectivă a cheltuielilor declarate de beneficiari și a respectării normelor comunitare și naționale; să verifice la fața locului operațiunile individuale prin eșantionare în conformitate cu normele detaliate care urmează a fi adoptate de către Comisie în conformitate cu procedura menționată la articolul 101 alineatul (3);

(c) să asigure existența unui sistem de înregistrare și stocare informatizată a înregistrărilor contabile ale fiecărei operațiuni din cadrul programului operațional, precum și culegerea datelor privind punerea în aplicare, necesare pentru gestiunea financiară, monitorizare, verificări, audituri și evaluare;

(d) să asigure menținerea de către beneficiari și alte organisme implicate în punerea în aplicare a operațiunilor fie a unui sistem contabil separat, fie a unui cod contabil adecvat pentru toate tranzacțiile referitoare la operațiune, fără a aduce atingere normelor contabile naționale;

(e) să asigure realizarea evaluării programelor operaționale menționate la articolele 48 și 49

în conformitate cu articolul 47;

(f) să instituie proceduri care să garanteze că toate documentele referitoare la cheltuieli și audituri, necesare pentru asigurarea unei piste de audit adecvate, sunt păstrate în conformitate cu cerințele articolului 87;

- (g) să asigure primirea de către autoritatea de certificare și autoritatea de audit a tuturor informațiilor necesare privind procedurile și verificările efectuate în raport cu cheltuielile, în scopul certificării și, respectiv, al auditului;
- (h) să ghideze lucrările comitetului de monitorizare și să transmită documente către acesta, necesare pentru a permite monitorizarea calității punerii în aplicare a programului operațional având în vedere obiectivele sale specifice;
- (i) să elaboreze și, după aprobarea comitetului de monitorizare, să prezinte Comisiei rapoartele anuale și finale privind punerea în aplicare;
- (j) să asigure conformitatea cu cerințele de informare și publicitate prevăzute la articolul 51.

Autoritate de Certificare

Agenția de Plăți pentru Dezvoltarea Rurală și Pescuit (APDRP), prin Direcția pentru coordonarea agențiilor de plăți instituită de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 13/2006 și în baza structurii Agenției SAPARD are rolul de Autoritate de Certificare. În conformitate cu art. 60 al regulamentului consiliului nr. 1198/2006 autoritatea de certificare al unui program operațional va fi responsabil pentru:

- a) să elaboreze și să prezinte Comisiei declarații de cheltuieli și cereri de plată certificate;
- (b) să certifice:
 - (i) faptul că declarația de cheltuieli este precisă, rezultă din sisteme contabile fiabile și se bazează pe documente justificative verificabile,
 - (ii) faptul că cheltuielile declarate sunt în conformitate cu normele comunitare și naționale aplicabile și au fost efectuate pentru operațiuni selectate pentru finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile programului și în conformitate cu normele comunitare și naționale aplicabile;
- (c) să se asigure că informațiile primite cu privire la procedurile și verificările desfășurate în raport cu cheltuielile incluse în declarațiile de cheltuieli oferă o bază adecvată pentru certificare;
- (d) să ia în considerare, în sensul certificării, rezultatele tuturor auditurilor desfășurate de către autoritatea de audit sau sub responsabilitatea acesteia;
- (e) să mențină înregistrări contabile informatizate ale cheltuielilor declarate Comisiei;
- (f) să păstreze o situație a sumelor recuperabile și a sumelor retrase în urma anulării unei părți sau a întregii contribuții pentru o operațiune. Sumele recuperate înainte de închiderea programului operațional care trebuie rambursate bugetului general al Uniunii Europene în urma corecțiilor financiare efectuate în conformitate cu articolul 97 se deduc din următoarea declarație de cheltuieli

Autoritatea competentă pentru a primi plățile de la Comisia Europeană cu privire la EFF OP este Agenția de Plată pentru Dezvoltarea Rurală și Pescuit (APDRP). Autoritatea responsabilă pentru realizarea plăților către beneficiari este Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP).

Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit instituită în cadrul Curții Române de Conturi, reprezintă Autoritatea de Audit pentru fondurile ce vor fi folosite în cadrul programului Operațional de Pescuit în conformitate cu art. 58 din regulamentul (CE) nr.1198/2006.

Autoritatea de Audit funcționează în virtutea Legii nr. 200/2005 aprobată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 22/2005 pentru amendamentul la Legea nr. 94/1992 cu privire la organizarea și operațiunile Curții de Conturi și din punct de vedere funcțional este o autoritate independentă de Curtea de Conturi și instituțiile implicate în implementarea fondurilor comunitare, având o personalitate juridică distinctă.

În conformitate cu art. 61 al Regulamentului de Consiliu nr. 1198/2006 autoritatea de audit al programului operațional va fi responsabilă de următoarele:

- (a) să asigure desfășurarea auditurilor pentru a verifica buna funcționare a sistemului de management și control al programului operațional;
- (b) să asigure desfășurarea auditurilor operațiunilor pe baza unui eșantion corespunzător pentru a verifica cheltuielile declarate;
- (c) să prezinte Comisiei, în termen de nouă luni de la aprobarea programului operațional, o strategie de audit care să vizeze organismele care vor efectua auditurile în conformitate cu literele (a) și (b), metoda care urmează a fi utilizată, metoda de eșantionare pentru auditurile operațiunilor, precum și planificarea orientativă a auditurilor, pentru a asigura auditul organismelor principale și repartizarea auditurilor pe întreaga perioadă de programare;
- (d) să se asigure că autoritatea de gestionare și autoritatea de certificare primesc toate informațiile necesare privind auditurile și controalele desfășurate;
- (e) până la 31 decembrie în fiecare an, din 2008 până în 2015:
 - (i) să prezinte Comisiei un raport anual de control în care sunt precizate rezultatele auditurilor desfășurate în perioada anterioară de 12 luni care se încheie la data de 30 iunie din anul respectiv în conformitate cu strategia de audit a programului operațional și raportează orice deficiențe constatate în sistemele de management și control ale programului. Primul raport, care urmează a fi prezentat până la 31 decembrie 2008, acoperă perioada de la 1 ianuarie 2007 la 30 iunie 2008. Informațiile privind auditurile desfășurate în perioada de după 1 iulie 2015 sunt incluse în raportul final de control care însoțește declarația de închidere menționată la litera (f);
 - (ii) să emită un aviz pe baza controalelor și auditurilor efectuate sub responsabilitatea sa cu privire la buna funcționare a sistemului de management și control, pentru a oferi o atestare rezonabilă cu privire la faptul că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și, în consecință, o atestare rezonabilă cu privire la legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subsidiare;
 - (iii) să depună, atunci când este aplicabil în temeiul articolului 85, o declarație de închidere parțială evaluând legalitatea și regularitatea cheltuielilor în cauză;
- (f) să prezinte Comisiei, cel târziu până la 31 martie 2017, o declarație de închidere evaluând valabilitatea cererii de plată a soldului și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subsidiare vizate de declarația finală de cheltuieli, care este însoțită de un raport final de control.

Beneficiari. Beneficiarii sunt operatori, organisme sau firme, autorități publice sau private responsabile pentru inițierea sau pentru inițierea și implementarea operațiunilor. Beneficiarii sunt operatorii care primesc ajutor public conform articolului 3 (l) din Regulamentul FEP.

8.1.2 Autoritatea de Management pentru Programul Operațional de Pescuit

Conform Reglementării Consiliului nr. 1198/2006 și legislației române, Autoritatea de Management pentru POP îndeplinește următoarele funcții generale de management:

- Elaborarea Programului Operațional, în conformitate cu obiectivele și prioritățile stabilite prin Planul Strategic Național pentru sectorul pescăresc;
- Asigurarea concordanței dintre măsurile Programului Operațional și politicile Comunitare;
- Monitorizarea rezultatelor generale stabilite și a impactului definit de Programul Operațional;
- Monitorizarea dezvoltării capacității administrative a structurilor implicate în implementarea POP, consolidarea și extinderea parteneriatelor prin procesul de planificare, precum și a etapelor de implementare a Programului Operațional;
- Asigurarea implementării POP în conformitate cu recomandările Comitetului de Monitorizare, ale reglementării UE și ale principiilor și politicilor comunitare, în special ale celor din domeniile privind pescuitul, competiția, achiziția publică, mediul înconjurător, egalitatea între sexe;
- Dezvoltarea și promovarea parteneriatelor la nivel central, precum și între nivelurile central, regional și local, inclusiv parteneriatele public-private;
- Analiza și propunerea amendamentelor la Programul Operațional și înaintarea propunerilor privind realocările de fonduri în cadrul Programului Operațional către Comitetul de Monitorizare;
- Elaborarea procedurilor de implementare pentru Programul Operațional;
- Pregătirea criteriilor de evaluare și de selecție pentru proiecte și aprobarea proiectelor înaintate de către beneficiari;
- Asigurarea diseminării adecvate a informațiilor către cetățeni și mass-media, cu privire la rolul Uniunii Europene în implementarea POP și creșterea conștientizării de către organizațiile profesionale, potențial beneficiare, privind oportunitățile asigurate prin implementarea POP;
- Utilizarea eficientă, efectivă și transparentă a FEP ca sprijin al Programul Operațional;
- Stabilirea Comitetului de Monitorizare pentru POP în conformitate cu principiile de parteneriat, reprezentare, egalitate între sexe;
- Asigurarea președenției și secretariatului Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional;
- Participarea la ședințele anuale cu Comisia Europeană, al căror scop este de a examina rezultatele anului anterior;
- Îndeplinirea altor atribuții, stabilite conform legii.

În plus față de aceste domenii, și privind managementul financiar, Autoritatea de Management va efectua activitățile prevăzute în articolul 59 al Regulamentului Consiliului 1198/2006.

8.2 Monitorizare și evaluare

8.2.1. Monitorizarea

Rolul Comitetului de Monitorizare

Comitetul de Monitorizare (CM) este principalul organism de coordonare și de luare a deciziilor al POP. Acesta este responsabil de calitatea și eficiența implementării programului. Comitetul de Monitorizare al POP va fi înființat în termen de trei luni de la aprobarea POP prin Decizia Comisiei Europene și va elabora și aproba Regulamentul propriu de funcționare.

Comitetul de Monitorizare are următoarele atribuții și responsabilități:

- a) analizează și aprobă criteriile de selecție a operațiunilor finanțate în termen de șase luni de la aprobarea POP, și aprobă orice revizuire a acelor criterii în conformitate cu nevoile programului;
- b) revizuieste periodic progresul realizat pentru atingerea obiectivelor specifice ale POP, pe baza documentelor prezentate de Autoritatea de Management;
- c) examinează rezultatele implementării, în special atingerea obiectivelor stabilite pentru fiecare axă prioritară și evaluările privind implementarea POP;
- d) analizează și aprobă rapoartele anuale și finale privind implementarea POP;
- e) este informat cu privire la raportul anual de control și la orice comentarii relevante pe care Comisia le poate face după examinarea acelui raport;
- f) poate propune Autorității de Management orice revizuire sau examinare a POP pentru a face posibilă atingerea obiectivelor FEP, sau pentru îmbunătățirea managementului, inclusiv management-ul financiar;
- g) analizează și aprobă orice propunere de amendare a conținutului deciziei Comisiei privind contribuția FEP.

Componența Comitetului de Monitorizare

Comitetul de Monitorizare se înființează în conformitate cu prevederile legale și instituționale naționale, în cadrul unui parteneriat între autoritățile naționale, regionale și locale, al partenerilor economici și sociali și al altor organisme competente.

Autoritatea de Management asigură conducerea și secretariatul Comitetului de Monitorizare.

Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit va fi alcătuit din reprezentanți ai Autorității de Management, Autorității de Certificare, Autorității de Plată, Autorității de Audit, reprezentanți ai Ministerului Transporturilor, Mediului, Finanțelor, ONG-urilor, Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, societăților comerciale, sindicatelor, cercurilor academice și reprezentanți ai CE.

Comentariu [A.S.1]:

Transparența fluxurilor informaționale

Transparența este un principiu esențial de funcționare a Comitetului de Monitorizare. Astfel:

- pentru a se asigura că în legătură cu munca sa există informații corespunzătoare, atunci când este posibil, Comitetul trebuie să asigure informarea presei asupra progresului asistenței pentru care este responsabil;
- contactele cu presa trebuie să constituie responsabilitatea președintelui;
- trebuie asigurate pregătirile corespunzătoare atunci când au loc evenimente importante în legătură cu întâlnirile Comitetului de Monitorizare, cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau sesiuni de inaugurare; Comisia și biroul său din România trebuie informate în legătură cu aceste pregătiri;
- concluziile principale ale întâlnirilor Comitetului de Monitorizare trebuie publicate pe Internet.

Asigurarea transparenței activității Comitetului de Monitorizare constituie o componentă importantă a activității de secretariat. Secretariatul solicită tuturor membrilor să transmită informații scrise privind procedurile stabilite pentru informarea grupurilor pe care le reprezintă cu privire la activitatea curentă a Comitetului de Monitorizare, precum și rapoarte privind implementarea acestor proceduri.

Reguli de procedură

Comitetul de Monitorizare elaborează și aprobă propriile reguli de procedură la prima întâlnire, pe baza propunerii Autorității de Management a Programului Operațional.

Regulile de procedură includ următoarele: obiectivele și responsabilitățile Comitetului de Monitorizare; componența; președinția; secretariatul; organizarea ședințelor; procesele verbale; documentele; procesul de luare a deciziei; procesul de modificare a regulilor de procedură.

Deciziile Comitetului de Monitorizare sunt luate prin consens iar președintele trebuie să ia toate măsurile necesare pentru obținerea consensului. Regulile de procedură ale Comitetului de Monitorizare trebuie să asigure că vor fi luate deciziile necesare implementării POP, inclusiv deciziile privind realocarea de fonduri în funcție de nevoi.

8.2.2. Evaluarea

Cadrul de reglementare

Evaluarea Programului Operațional este o activitate strâns legată de management-ul general al PO și al pregătirilor de implementare, ca instrument de evaluare a relevanței, eficienței, eficacității asistenței financiare desfășurate, precum și a impactului și a durabilității rezultatelor obținute.

Obligația de a desfășura activități permanente de evaluare a Programului Operațional și a regulilor generale pentru acele activități sunt stabilite în Regulamentul Consiliului (CE) Nr.

1198/2006 din 27 iulie 2006 cu privire la Fondul European pentru Pescuit (art. 47-49-50)

În conformitate cu articolele 47-49 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006, vor fi efectuate trei tipuri principale de evaluare:

- *O evaluare ex-ante*
- *Evaluări intermediare* (în perioada de implementare a PO)
- *Evaluare ex-post.*

Evaluarea ex-ante. Pentru perioada de programare 2007-2013, evaluarea ex-ante pentru POP a fost efectuată de un evaluator extern (un singur contractant). Evaluarea ex-ante a inclus și Evaluarea Strategică de Mediu, efectuată în conformitate cu cerințele Directivei 42/ 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului. Management-ul contractului de evaluare ex-ante a fost asigurat de ANPA prin Unitatea Centrală de Evaluare, în strânsă colaborare cu Autoritatea de Management și cu alți factori interesați.

Evaluarea Intermediară va avea drept scop îmbunătățirea calității, a eficienței și relevanța asistenței și a strategiei și implementării Programului Operațional. Evaluările intermediare vor sprijini procesul de management al POP prin analizarea problemelor ce apar în timpul implementării și propun soluții specifice pentru a îmbunătăți funcționarea sistemului.

Va exista o singură evaluare intermediară a POP, efectuată la sfârșitul anului 2011. Evaluarea intermediară va examina progresul până la acea dată cu privire la implementarea Programului Operațional pentru Pescuit, concentrându-se în special asupra management-ului Programului Operațional pentru Pescuit.

Evaluările ad-hoc vor fi efectuate acolo unde monitorizarea programului va indica o deviere clară de la obiectivele stabilite inițial, sau unde sunt efectuate propuneri de revizuire a Programului Operațional. Evaluările ad-hoc privesc implementarea, managementul unei axe prioritare individuale sau a unei zone cheie de intervenție, sau pot fi „tematice”.

Evaluările intermediare și cele ad-hoc vor fi realizate în baza funcției de evaluare a Autorității de Management, și vor fi efectuate extern, prin intermediul unor evaluatori independenți.

Obiectivele specifice, evaluarea problemelor, responsabilitățile și rezultatele așteptate ale evaluărilor intermediare, ad-hoc și interdisciplinare vor fi definite separat pentru fiecare evaluare ce urmează a fi efectuată.

Evaluarea ex-post va fi efectuată de către Comisie, în strânsă colaborare cu statul membru și cu Autoritatea de Management, conform art. 50 al Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006.

Comisia mai poate efectua **evaluări strategice**, precum și evaluări în legătură cu monitorizarea Programului Operațional de Pescuit.

Cadrul instituțional pentru evaluare

Evaluarea intermediară și cea ex-post vor fi efectuate în conformitate cu termenii și condițiile prevăzute în articolele 49 și 50 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1198/ 2006 și vor examina gradul de utilizare a resurselor, eficacitatea și eficiența POP, impactul socio-economic al acestuia, precum și impactul acestuia asupra priorităților comunitare.

După evaluarea intermediară, Autoritatea de Management a POP va evalua necesitatea unor amendamente posibile la Programul Operațional pentru Pescuit, în special în ceea ce privește îmbunătățirea calității Programului și a implementării sale.

Va fi stabilit un Comitet Director special, alcătuit din membrii diferitelor organisme și departamente ale organizațiilor și instituțiilor care ar putea aduce o contribuție semnificativă la calitatea procesului de evaluare, ca partener competent al Autorității de Management a POP, pentru coordonarea evaluărilor Programului Operațional pentru Pescuit. Sarcinile principale ale Comitetului Director vor consta în analiza și aprobarea termenilor de referință, a rapoartelor de activitate ale evaluatorilor, precum și a raportului final de evaluare.

Planul de evaluare

Unitatea de evaluare a AM va elabora un plan de evaluare, care va cuprinde indicatori de evaluare ai activității pe care intenționează să îi ia în considerare în diferite stadii ale implementării, resursele umane și financiare desemnate fiecărei activități de evaluare, acțiunile privind construcția instituțională, precum și responsabilitățile derivate. Această planificare va fi făcută în conformitate cu Regulamentul FEP; documentele metodologice de lucru privind evaluarea emise de Comisia Europeană.

Măsuri operaționale

Programul Operațional pentru Pescuit va avea un Comitet Director, care se va întruni pentru fiecare exercițiu de evaluare. Comitetul Director va îndeplini cel puțin următoarele sarcini: stabilirea termenilor de referință pentru evaluările individuale, facilitarea accesului evaluatorilor la informațiile necesare îndeplinirii activităților lor; sprijinul activităților de evaluare, în special din punct de vedere metodologic; asigurarea că termenii de referință sunt respectați; exercitarea controlului de calitate cu privire la evaluarea efectuată.

Sub coordonarea Unității Centrale de Evaluare, va fi stabilit și documentat un mecanism de asigurare a urmăririi recomandărilor rezultate în urma evaluării, în Manualul Procedurilor de Evaluare ce va fi aplicat de AM.

În ceea ce privește publicitatea rezultatelor evaluării, rezumatul rapoartelor de evaluare va fi făcut public.

8.3 Management și control financiar

Agenția de Plată din cadrul Ministerului Agriculturii este desemnată să îndeplinească rolul de **Autoritate de Certificare**, responsabilă cu întocmirea și înaintarea către Comisie a

declarațiilor certificate de cheltuială și a cererilor de plată în conformitate cu prevederile articolului 60 al Regulamentului Consiliului nr. 1198/2006.

Organismul competent pentru primirea plăților FEP de la Comisia Europeană privind POP este Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit din cadrul Ministerului Agriculturii.

Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari pentru POP îl constituie Autoritatea de Plată .

Un organism asociat al Curții de Conturi din România a fost desemnat **Autoritate de Audit** pentru POP, în conformitate cu cerințele articolului 61 al Regulamentului FEP. Din punct de vedere operațional, Autoritatea de Audit este independentă de Autoritatea de Management, de Autoritatea de Plată și de Certificare.

Autoritatea de Plată și Certificare– va fi responsabilă mai ales pentru:

- 1) Certificarea cheltuielilor, adică întocmirea și înaintarea către Comisie a declarațiilor de cheltuieli certificate și a cererilor de plată în format electronic.

Aceasta certifică:

- exactitatea declarațiilor de cheltuieli, faptul că acestea rezultă din sisteme contabile fiabile, și că se bazează pe documente justificative verificabile;
- conformitatea cheltuielilor declarate cu regulile aplicabile naționale și ale Comunității, și perceperea lor în legătură cu operațiunile selectate de finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile ale programului.

În acest scop, responsabilitatea Autorității de Certificare este aceea de a asigura că informațiile primite privind procedurile și verificările efectuate în legătură cu cheltuielile și cu declarațiile de cheltuieli incluse constituie bază adecvată de certificare, care cuprinde:

- verificarea conformității sumelor pretinse cu baza de date;
- verificarea corectitudinii calculării sumei totale de cheltuieli eligibile;
- luarea în calcul a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de către sau sub responsabilitatea Autorității de Audit/organismului intern de audit sau de Comisia Europeană;
- menținerea evidențelor contabile în formă computerizată a cheltuielilor declarate către Comisie;
- ținerea unui registru de debitori.

2) Primirea plăților de la Comisie

- primirea de la Comisia Europeană a sumelor din FEP, ca plăți de pre-finanțare, intermediare și finale;
- întocmirea și înaintarea anuală către CE a previziunilor cererilor posibile de plată pentru anul financiar curent și pentru următorul;
- returnarea către CE a cheltuielilor neeligibile, a recuperărilor ca urmare a unei neregularități sau a fondurilor nefolosite, inclusiv dobânda pentru plata întârziată.

3) Efectuarea plăților către beneficiarii POP

- efectuarea plăților către beneficiari din FEP și a sumelor de co-finanțare, pentru POP;
- transferul fondurilor din FEP către unitățile de plată, pentru POP.

Autoritatea de Management pentru POP este responsabilă pentru administrarea și implementarea Programului său în mod eficient, efectiv și corect, în conformitate cu prevederile articolului 70 al Regulamentului FEP. Autoritatea de Management va lucra împreună cu Autoritatea de Plată și Certificare desemnată pentru a îndeplini responsabilitățile management-ului și controlului financiar, pentru a se asigura că:

- Banii sunt folosiți în cel mai eficient mod pentru atingerea obiectivelor POP;
- Folosirea resurselor este contabilizată de către UE și statul membru;
- Controlul bugetului este eficient, astfel încât angajamentul este durabil în cadrul POP iar schemele de planificare financiară sunt respectate;
- Contractarea se face în limitele bugetului disponibil;
- Achiziționarea de bunuri și servicii sub rezerva proiectelor finanțate:
 - are loc;
 - este conformă cu regulile UE și cele ale statului membru;
 - reprezintă valoare financiară reală;
- Declarațiile financiare trimise către Comisia Europeană și alte organisme sunt corecte, exacte și complete:
 - corect – fondurile sunt aplicate corect;
 - exact – fără erori;
 - complet – au fost incluse toate articolele relevante;
- Plățile către beneficiari sunt făcute periodic și fără întârziere sau deduceri;
- Resursele privind co-finanțare sunt asigurate conform planificării;
- Plățile sunt contabilizate adecvat;
- Neregularitățile sunt notificate în conformitate cu reglementările UE;
- Orice sume plătite nejustificat sunt recuperate rapid și în întregime;
- Resursele nefolosite sau recuperate sunt redistribuite în cadrul PO respectiv;
- Depășirea angajamentului este evitată – mai ales în legătură cu regula n+2;
- Închiderea POP are loc progresiv și în timp.

Înainte de trimiterea cererii de rambursare, beneficiarul verifică acuratețea, actualitatea și eligibilitatea cheltuielilor conform cu legislația națională privind controlul intern.

În scopul certificării cheltuielilor față de Comisia Europeană, sunt efectuate verificări la două niveluri:

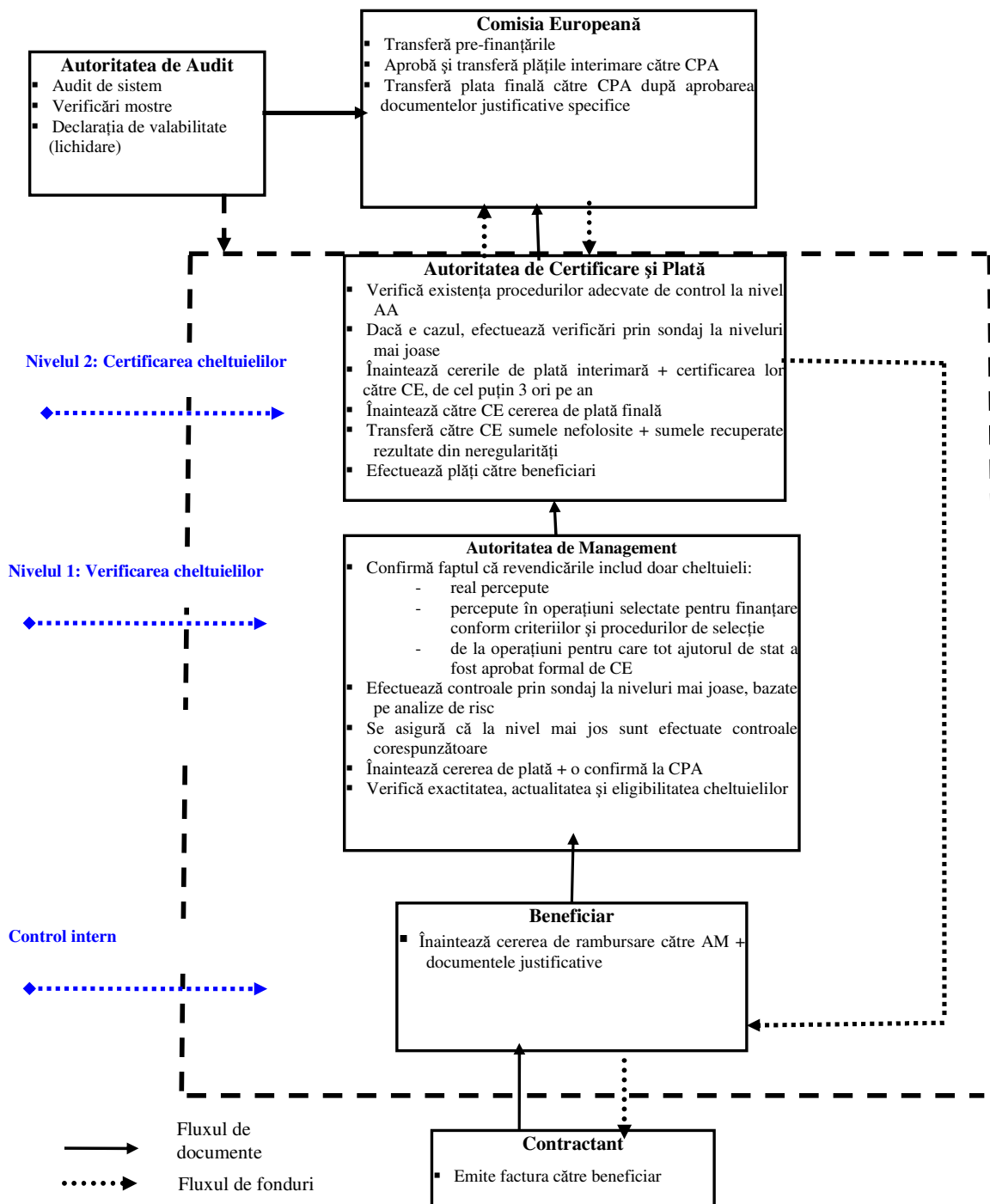
- 1) verificarea cheltuielilor la nivel AM;
- 2) certificarea cheltuielilor la nivel de Autoritate de Certificare și Plată.

În ceea ce privește procesul de plată, Ministerul Finanțelor Publice a decis existența a două fluxuri de plată:

- a) plata directă pentru sumele de co-finanțare și contribuție financiară ale Uniunii Europene de la Autoritatea de Certificare și Plată către beneficiari, în cazul POP,
- b) plata indirectă, prin unitățile de plată înființate pe lângă Autoritatea de Management, pentru Programul Operațional.

Fluxul financiar al POP este prezentat mai jos:

Figura 1-8 Fluxul financiar al programului operațional EFF

Neregularități

Baza legală este reprezentată de Reglementarea Comisiei nr. 498/2007 care stabilește regulile de implementare a Regulamentului Consiliului nr. 1198/2006, a Regulamentului Consiliului nr. 2988/95 privind protecția intereselor financiare ale Comunității Europene și Ordonanța de Guvern a României nr. 79/2003, cu modificările și completările ulterioare, care stabilește modalitățile de control și de recuperare a sumelor din cadrul sprijinul financiar non-rambursabil al UE.

Obiectivul acestei secțiuni este acela de a descrie identificarea și raportarea oricăror fraude suspectate sau a altor neregularități. Această secțiune va mai aborda importanța implementării imediate a măsurilor corective (inclusiv sancționarea și inițierea procedurilor civile și penale) considerate necesare ca urmare a investigării unei neregularități.

Neregularitățile ce implică pierderea fondurilor UE mai mici de 10.000 de euro nu necesită raportarea către Comisia sub rezerva Regulamentul Consiliului (CE) nr. 498/2006 decât dacă acest lucru este solicitat de Comisie.

Prin urmare, neregularitățile mai mari de 10.000 de euro și toate neregularitățile intenționate comise trebuie raportate către Comisia Europeană. Aceste rapoarte sunt centralizate și verificate de Autoritatea de Certificare și Plată, după care sunt înaintate către Departamentul de Luptă anti-fraudă (DLAF), pentru a fi transmise către OLAF trimestrial. Autoritatea de Certificare și Plată primește rapoartele de la AM și trebuie să includă orice rapoarte privind neregularități în cadrul Autorității de Certificare și Plată înseși.

Pentru a face posibil un proces adecvat de prevenire, detectare și raportare a neregularităților, va fi numit un funcționar responsabil cu neregularitățile în cadrul AM. Funcționarul responsabil cu neregularitățile pregătește rapoarte trimestriale și ad-hoc și le trimite către Autoritatea de Certificare și Plată.

Orice persoană implicată în implementarea PO privind FEP poate raporta cazuri suspecte de fraudă la funcționarul responsabil cu neregularitățile ai Autorității de Certificare și Plată, AM sau ai Unităților de Audit Intern ale Autorității de Certificare și Plată, AA, fie în mod formal, fie sub anonim. Din motive de securitate personală, persoana care raportează cazul suspectat nu va mai fi implicată în procesul privind neregularitatea.

Neregularitățile suspectate vor fi analizate și investigate de serviciile competente iar răspunsul va fi trimis conform procedurilor interne ale autorității competente și cadrului legal în vigoare.

Funcționarul responsabil cu neregularitățile își inițiază propriile măsuri și acționează la primirea plângerilor. Funcționarul responsabil cu neregularitățile își efectuează activitatea pe baza Manualului de neregularități ce va fi pregătit la nivel AM.

Autoritatea de Audit

România a stabilit o **Autoritate de Audit** pentru Programele Operaționale, prin Legea nr. 200/2005, care va îndeplini funcțiile stabilite în cadrul articolului 61 al Regulamentului Consiliului nr. 1198/2006.

Autoritatea de Audit este un organism asociat al Curții de Conturi, fără personalitate juridică, independentă din punct de vedere operațional de Curtea de Conturi și în același timp independentă de toate Autoritățile Administrative și de Autoritatea de Certificare.

Conform prevederilor Legii nr. 200/2005, Articolul 14², Autoritatea de Audit are următoarele responsabilități:

- efectuarea auditurilor de sistem, verificarea pe eșantion și a auditurilor finale;
- efectuarea verificărilor și a auditurilor externe asupra fondurilor structurale și de coeziune;
- efectuarea verificărilor anuale asupra sistemelor de management și control;
- efectuarea verificărilor pe eșantion asupra declarațiilor de cheltuieli
- efectuarea verificărilor corespunzătoare pentru emiterea declarațiilor de lichidare la încheierea programelor;
- verificarea existenței și a utilizării corecte a co-finanțării naționale.

Evaluarea conformității sistemelor de management și control

Conform articolului 71 al Regulamentului Consiliului nr. 1198/2006, către Comisie va fi înaintată o evaluare a conformității sistemelor de management și control pentru POP înainte de a înainta prima cerere de plată intermediară sau cel târziu în douăsprezece luni de la aprobarea POP. Această evaluare va fi realizată de Autoritatea de Audit sau de un organism public sau privat care își desfășoară activitatea independent de autoritățile de management și de certificare.

Autoritatea de Audit poate delega unele dintre atribuțiile sale altor organisme.

8.4 Informare și publicitate

Cerințe

Regulamentul Consiliului European (CE) Nr. 498/2007, stabilește cerințe specifice pentru măsurile de informare și publicitate pentru Programul Operațional pentru Pescuit.

AM va elabora măsurile de informare și publicitate pentru potențialii beneficiari și existenți ai FEP și publicul general.

Regulamentul specifică și faptul că de măsurile de informare și publicitate se va ocupa statul membru pentru a informa publicul despre fondurile europene.

Pentru promovarea POP se vor elabora materiale informative care vor fi diseminate, cum ar fi: pliante, broșuri, ghiduri, îndrumare, postere, bannere, spoturi radio și TV, website,

seminarii tematice, conferințe organizate la nivel național și regional, participarea la emisiuni specializate, etc.

8.5 Sistem de monitorizare și informare

Schimbul de date electronice cu Comisia Europeană va fi efectuat prin Sistemul de management al fondurilor în Comunitatea Europeană 2007-2013 (SFC2007).

Un sistem IT integrat al ANPA pentru înregistrarea, evaluarea, selecția și arhivarea proiectelor va fi înființat în cadrul Autorității de Management și va fi compatibil cu sistemul IT al Agenției de Plăți. Comunicarea cu Uniunea Europeană se va face în conformitate cu cele prevăzute în anexa III din Regulamentul Comisiei (CE) nr.498/2007.

8.6. Parteneriat

Realizarea parteneriatelor pentru POP reprezintă un concept novator în sistemul de programare din sectorul piscicol din România. Pentru prima dată, a fost întreprins un proces consultativ extins în cadrul căruia au avut loc dezbateri între autorități naționale, regionale, locale competente și alte autorități publice, și parteneri economici și sociali, și publicul larg. Au fost formulate multe opinii și majoritatea au fost luate în considerare. Drept urmare, versiunea finală a Programului Operațional pentru Pescuit reflectă un punct de vedere comun al tuturor actorilor implicați.

Anexa 1

În timpul elaborării Planului Național Strategic și a Programului Operațional , au avut loc cel puțin 6 întâlniri organizate de ANPA atât în București cât și la nivel regional. La aceste întâlniri au participat agenți economici și alte organisme, ONG-uri, care și-au adus contribuția în ceea ce privește Planul Național Strategic și Programul Operațional. În urma acestor consultări participanții au făcut unele propuneri specifice. Una dintre acestea prevedea facilitățile de debarcare necesare activității pescarilor și a fost făcută de cei care au drept activitate micul pescuit costier

Parteneri consultați în elaborarea POP:

1. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor
2. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
3. Ministerul Internelor și Reformei Administrative
4. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
5. Autoritate pentru Coordonarea Cadrului de sprijin Comunitar
6. Autoritatea Națională Sanitară-Veterinară și pentru Siguranța Animalelor
7. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului
8. Regia Națională a Pădurilor Romsilva
9. Patronatul Român Rompescaria
10. Institutul de Cercetare Dezvoltare Marină Grigore Antipa
11. Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru ecologie acvatică, pescuit și acvacultură Galați
12. Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării
13. Institutul de Bioresurse București
14. Centrul de Cercetare pentru Piscicultură Nucet
15. Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală
16. Universitatea « Dunărea de Jos », Galați
17. Institutul de Biologie al Academiei Române
18. Administrația Rezervația Biosferei Delta Dunării
19. Asociația MoldFish
20. Asociația Piscicultorilor din Transilvania
21. Asociația RoPescador
22. Asociația procesatorilor de pește
23. Organizația de pescari Delta
24. Organizația pescarilor Dunavat
25. Organizația producătorilor Sulina
26. Consiliul Județean Tulcea
27. Consiliul Județean Constanța
28. SC Blapis SA
29. SC Kaviar House SRL
30. SC Acvaris SA
31. Asociația Oltfish
32. Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol
33. Parcul Natural Balta Mică a Brăilei
34. AJVPS Brăila
35. AJVPS Galați
36. Asociația pescarilor Danubius 2006
37. Direcția silvică Vrancea

38. Administrația Parcurilor Prahova
39. WWF – Programul coridorul verde al Dunării
40. Societatea Ornitologică Română